

FREMTIDENS IDRÆTSFACILITETER I HOLSTEBRO KOMMUNE

Delrapport 1: Baggrund, idrætsvaner, foreninger og faciliteter

September 2016

Trygve Laub Asserhøj

Idrættens
Analyseinstitut

FREMTIDENS IDRÆTSFACILITETER I HOLSTEBRO KOMMUNE

Titel

Fremtidens idrætsfaciliteter i Holstebro Kommune. Delrapport 1: Baggrund, idrætsvaner, foreninger og faciliteter

Forfatter

Trygve Laub Asserhøj

Øvrige bidragydere

Aline van Bedaf

Rekvirent

Holstebro Kommune

Layout

Idan

Forsidefoto

Frederik Axelsen / MTB Holstebro

Udgave

1. udgave, København, september 2016

ISBN

978-87-93375-62-8 (elektronisk)

Udgiver

Idrættens Analyseinstitut

Kanonbådsvej 4A

DK-1437 København K

T: +45 3266 1030

E: idan@idan.dk

W: www.idan.dk

Gengivelse af denne rapport er tilladt med tydelig kildehenvisning.

Indhold

Forord	6
Delanalyse 1: Baggrundskapitel om idræt i Holstebro Kommune	8
Kommunale nøgletal	9
Politikker og aktører på idrætsområdet i Holstebro Kommune	11
Idrætsfaciliteter og steder til idræt i Holstebro Kommune	12
Delanalyse 2: Kortlægning af drift og økonomi	17
Tilskud efter folkeoplysningsloven	18
Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	19
Samlede kommunale udgifter på idrætsområdet	19
Sammenligning med andre kommuner og landstal	20
Delanalyse 3: Børn og unges idrætsvaner	22
Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?	24
Hvordan er idrætten organiseret?	28
Brug af faciliteter	31
Transport	37
Hvorfor ikke dyrke idræt, sport eller motion?	38
Forventninger om fremtidig idrætsdeltagelse	40
Børns holdninger til idræt i skoletiden	40
Delanalyse 4: Voksnes idrætsvaner	43
Hvor mange voksne dyrker idræt i Holstebro Kommune?	44
Hvilke aktiviteter dyrker voksne borgere i Holstebro Kommune?	46
Organisering	49
Tid til idræt	51
Steder og faciliteter til idræt	52
De ikke-idrætsaktive	63
Delanalyse 5: Foreningsidrætten og skoler/institutioners brug af idrætsfaciliteter	65
De frivillige i idrætsforeninger	66
Lokalt engagement og samarbejde	68
Økonomien og fremtiden	71
Folkeskolereformen	73
Idrætsfaciliteter	74
Referencer	80

Forord

Holstebro Kommune har i samarbejde med Idrættens Analyseinstitut defineret og igangsat en større kortlægning af idrætsområdet i kommunen. Denne rapport udgør den første af to afrapporteringer af ny viden tilvejebragt gennem flere forskellige undersøgelser af idrætten i Holstebro Kommune.

Rapporten er baseret på en række delundersøgelser, som er kort beskrevet i læsevejledningen herunder. Anden del af afrapporteringen vil fokusere på kapacitetsbenyttelse i udvalgte faciliteter. Endelig vil de samlede undersøgelses mest centrale resultater og perspektiver blive præsenteret i kort form i et afslutningsnotat i foråret 2017. Idrættens Analyseinstitut står i hele forløbet til rådighed for Holstebro Kommune i forhold til at formidle undersøgelses resultater og bidrage til den efterfølgende proces blandt interessenterne på idrætsområdet i Holstebro Kommune

Forfatterne fra Idrættens Analyseinstitut vil gerne takke Holstebro Kommune og de mange deltagere i de forskellige undersøgelser for et godt samarbejde. Vi ser frem til den videre proces.

Læsevejledning

Denne rapport indeholder fem delanalyser.

Delanalyse 1 beskriver kort baggrunden for denne rapport og Holstebro Kommunes 'dna' i forhold til demografi og socioøkonomi. Delanalysen kortlægger desuden i detaljer facilitetsdækningen på idrætsområdet i kommunen som helhed og de tre områder¹, som går igen i flere af rapportens delanalyser.

Delanalyse 2 beskriver kort de kommunale udgifter på idrætsområdet på baggrund af overordnede registerdata fra Danmarks Statistik.

Delanalyse 3 beskriver børn og unges idrætsvaner på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse udsendt til samtlige folkeskoleelever i 4.-10. klasser (og enkelte privat- og friskoler) i Holstebro Kommune.

Delanalyse 4 beskriver voksne borgeres idrætsvaner på baggrund af en spørgeskemaundersøgelse udsendt til 3.000 tilfældigt udvalgte borgere i kommunen over 16 år.

Delanalyse 5 beskriver foreningsidrættens tilstand og går i dybden med brugen af og ønskerne til idrætsfaciliteter både blandt idrætsforeninger og skoler/institutioner. Delanalysen er baseret på en spørgeskemaundersøgelse udsendt til samtlige idrætsforeninger og kommunale skoler/institutioner i Holstebro Kommune.

¹ Denne rapport arbejder gennemgående med en inddeling af Holstebro Kommune i tre områder: Vest, Midt og Øst. Se en nærmere definition af områderne på side 14.

Sammenligning med Haderslev, Svendborg og Varde

Igennem hele rapporten vil en stor del af resultaterne blive sammenlignet med andre kommuner, hvor Idrættens Analyseinstitut har lavet sammenlignelige undersøgelser. Der vil især blive sammenlignet med kommunerne Haderslev, Svendborg og Varde, som er blevet kortlagt på idrætsområdet med sammenlignelige metoder inden for de seneste år (Forsberg et al., 2016; Laub et al., 2016; Pilgaard et al., 2015).

Haderslev, Svendborg og Varde er udvalgt, fordi de på flere måder ligner Holstebro Kommune og derfor danner et godt sammenligningsgrundlag. I alle fire kommuner (Holstebro, Haderslev, Svendborg og Varde) bor der mellem 50.000 og 60.000 mennesker, og de har alle det til fælles, at der er én dominerende bykerne, hvor en stor del af befolkningen bor, mens kommunernes øvrige areal er domineret af landdistrikter og mindre bymæssige bebyggelser.

I forhold til befolkningstæthed ligner Holstebro Kommune (73 indbyggere pr. kvadratkilometer) og Haderslev Kommune (69) hinanden, mens befolkningstætheden er højere i Svendborg Kommune (140) og lavere i Varde (41). I alle fire kommuner udgør personer over 65 år cirka en femtedel af befolkningen. I Social- og indenrigsministeries samlede socioøkonomiske indeks ligger alle fire kommuner omkring landsgennemsnittet og ligner således hinanden i forhold til andelen af borgere på overførselsindkomster.

Delanalyse 1: Baggrundskapitel om idræt i Holstebro Kommune

Baggrund for undersøgelsen af idræt i Holstebro Kommune

Holstebro Kommune tilbyder en lang række forskellige muligheder for at være fysisk aktiv i haller og sale og andre idrætsfaciliteter i kommunens mange lokale idrætscentre. Desuden findes der i hele kommunen gode muligheder for adgang til åbne arealer og idræt i naturen.

I samarbejde med Idrættens Analyseinstitut om undersøgelserne på idrætsområdet ønsker Holstebro Kommune at finde fremtidige løsninger og strategier på idrætsområdet. Således vil denne rapport og den efterfølgende rapport med fokus på kapacitetsbenyttelse i kommunens faciliteter kunne klæde interessenter og beslutningstagere på idrætsområdet på i forhold til at agere på nye tendenser i idrætten og på borgere, foreninger og øvrige brugeres krav og ønsker til faciliteterne på området.

Mere konkret vil undersøgelserne tilvejebringe viden, som Holstebro Kommune kan bruge til at navigere i et område med mange interesser og holdninger til disponeringen af kommunens ressourcer. Undersøgelserne fokuserer bredt og kortlægger kommunens politikker og økonomi på idrætsområdet, dækningen af idrætsfaciliteter, udnyttelse af kapaciteten i udvalgte faciliteter, børn og voksnes idrætsvaner samt foreninger, skoler og institutioners brug af og holdninger til de fysiske rammer til idræt i Holstebro Kommune.

Kommunens geografi og demografi

Holstebro Kommune i sin nuværende form blev til efter kommunalreformen i 2007, hvor den daværende Holstebro Kommune blev slået sammen med Ulfborg-Vemb Kommune og Vinderup Kommune. Således dækker Holstebro Kommune i dag et knap 800 kvadratkilometer stort område.

Ved udgangen af 2015 boede der 57.661 mennesker i Holstebro Kommune, der således har 73 indbyggere pr. kvadratkilometer. Holstebro by med ca. 35.000 indbyggere er klart den største by i kommunen. Vinderup er det næststørste byområde med ca. 3.100 indbyggere.

Holstebro Kommunes befolkningsprognose (Holstebro Kommune, 2016) forudsiger en positiv udvikling i befolkningstallet i perioden frem mod 2028.

Tabel 1.1: Holstebro Kommunes befolkningsprognose

Alder	2015	2028	Forskel	Pct.udvikl.
0-2 år	1.829	1.995	166	9,10
3-5 år	2.002	2.062	60	2,99
6-16 år	8.004	7.803	-201	-2,51
17-24 år	5.931	5.825	-106	-1,79
25-39 år	9.787	10.284	497	5,08
40-59 år	15.375	14.585	-790	-5,14
60-66 år	5.082	5.271	189	3,72
67-79 år	7.063	8.160	1.097	15,53
80 + år	2.588	4.293	1.705	65,90
I alt	57.661	60.279	2.618	4,54

Kilde: Befolkningsprognose 2017-2028 – Holstebro Kommune
(Holstebro Kommune, 2016).

Holstebro Kommune forventer en samlet befolkningsstigning fra 57.661 i 2015 til 60.279 i 2028, altså en relativt moderat stigning over de kommende 12 år. Mest bemærkelsesværdig er den demografiske forskydning i retning af flere ældre, som ses i mange andre kommunale befolkningsprognoser. I Holstebro Kommune forventer man, at antallet af borgere over 60 år samlet set vil stige med knap 3.000 og udgøre ca. 30 pct. af kommunens borgere i 2028.

Forventningen om den fremtidige befolknings sammensætning er væsentlig at holde in mente i forhold til denne rapport's resultater. Fremtidens seniorer holder sig fysisk aktive og lever længere, og deres idrætsvaner og ønsker på idrætsområdet er derfor væsentlig viden i planlægning af politikker og strategier på idræts- og bevægelsesområdet.

Kommunale nøgletal

Holstebro Kommune skiller sig ikke voldsomt ud, når man sammenligner alle danske kommuner på helt overordnede parametre. En grafisk oversigt over de kommunale nøgletal og Holstebro Kommunes placering på disse udvalgte parametre er præsenteret i figur 1.1 nedenfor.

Med de nuværende knap 58.000 borgere og et areal på knap 800 kvadratkilometer har Holstebro Kommune 73 indbyggere pr. kvadratkilometer, hvilket ligger lidt under landsgennemsnittet (133) og svarer til en placering som nr. 67 på listen over de mest tætbefolkede kommuner i Danmark. Andelen af borgere over 65 år er lidt lavere i Holstebro (19,2 pct.) end i de fleste andre danske kommuner. Som beskrevet ovenfor forventer kommunen, at denne andel vil stige væsentligt frem mod 2028.

I Holstebro Kommune har 33 pct. af befolkningen en videregående uddannelse, hvilket er lidt under landsgennemsnittet på 39 pct. Især de storkøbenhavnske kommuner og enkelte øvrige kommuner har en stor koncentration af højtuddannede, mens der til gengæld er væsentligt færre højtuddannede i mange af landets øvrige kommuner. Derfor får Holstebro Kommune en placering i midten som den 44. 'bedst uddannede' kommune, selvom andelen af højtuddannede ligger lidt under landsgennemsnittet.

Der bor i Holstebro Kommune i alt 1.662 borgere med ikke-vestlig baggrund, hvilket svarer til 288 ikke-vestlige borgere pr. 10.000 borgere. Det er noget under landsgennemsnittet og placerer Holstebro Kommune som nr. 65 på listen over danske kommuner med forholds-mæssigt flest ikke-vestlige borgere.

Holstebro Kommune ligger relativt lavt i det socioøkonomiske indeks. Det vidner om en kommune med et relativt lille udgiftsbehov på baggrund af en række socioøkonomiske kriterier².

Alt i alt tegner de kommunale nøgletal et billede af Holstebro Kommune som en ganske stor og relativt tyndt befolket, men dog gennemsnitlig kommune uden voldsomme afvigelse fra gennemsnittet af de øvrige 97 kommuner i Danmark.

Figur 1.1: Holstebro Kommunes placering på udvalgte kommunale nøgletal

Kilder: ARE207-2016 (Danmarks Statistik, 2016a), FOLK1-2016K1 (Danmarks Statistik, 2016b), HFUDD10-2015 (Danmarks Statistik, 2015), SIM's kommunale nøgletal (Social- og indenrigsministeriet, 2016).

² Det socioøkonomiske indeks er en parameter udregnet af Social- og Indenrigsministeriet, der giver et overblik over kommunernes relative udgiftsbehov på basis af en række socioøkonomiske kriterier (f.eks. folk uden for arbejdsmarkedet og psykiatriske patienter). En værdi over 1 betyder, at kommunen har et større udgiftsbehov relativt til gennemsnittet af kommunerne, imens en værdi lavere end 1 betyder et lavere udgiftsbehov relativt til gennemsnittet (Social- og Indenrigsministeriet, 2016).

Politikker og aktører på idrætsområdet i Holstebro Kommune

En række kommunale politikker beskriver og sætter rammerne for idrætsområdet i Holstebro Kommune. Mest central i denne sammenhæng er naturligvis idræts- og motionspolitikken.

Idræts- og motionspolitik

Holstebro Kommunes idræts- og motionspolitik (2008) går ind under kommunens samlede kulturpolitiske vision om 'at have dråber af kultur i alt, hvad vi foretager os'.

Idræts- og motionspolitikken skitserer kort to temaer: 'Motion som livsstil' og 'Breddeidrætten'. Under disse temaer konkretiseres nedenstående værdier, hvert med tilhørende mål, handlinger og resultatkrav.

- **Motion som livsstil**
 - Det er værdifuldt, at borgere i alle aldre gennem daglig motion oplever livsglæde, fællesskab og godt helbred.
 - Det er værdifuldt, at børn og unge meget tidligt får grundlagt naturlige og positive motionsvaner gennem leg, bevægelse og fysiske aktiviteter.
 - Det er værdifuldt, at der skabes lige muligheder for motion for alle.

- **Breddeidrætten**
 - Det er værdifuldt, at borgerne gennem foreningerne får et socialt og forpligtende fællesskab med mulighed for demokratisk indflydelse.
 - Det er værdifuldt, at borgerne oplever breddeidrætten som en vigtig brik i den daglige motion og ønsket om en sundere livsstil.
 - Det er værdifuldt, at idrætsforeningerne varetager et socialt ansvar for at skabe lige muligheder for alle.
 - Det er værdifuldt, at alle idrætsfaciliteter ses som en fælles ressource i kommunen.

Således tematiserer Holstebro Kommunes idræts- og motionspolitik både motion i fritiden, idræt i foreninger og brugen af kommunens faciliteter. Arbejdet med værdierne konkretiseres som nævnt i handlinger/idekataloger, som overordnet beskriver, hvad man på kommunalt plan vil arbejde hen imod.

Eliteidræt

Ved siden af idræts- og motionspolitikken findes i Holstebro Kommune en eliteidrætspolitik (2007), som beskriver kommunens arbejde på eliteområdet og sætter ord på de bagvedliggende værdier.

- Det er værdifuldt, at eliteidrætten i Holstebro Kommune tager afsæt i udviklingen af talenter.

- Det er værdifuldt, at Holstebro Kommune kan fastholde og tiltrække idrætstalenter på grund af et attraktivt talentudviklingsmiljø, hvor både uddannelse og idræt prioriteres højt.

Holstebro Kommune er en af 21 danske såkaldte elitekommuner med en samarbejdsaftale med Team Danmark. De prioriterede idrætsgrene i aftalen er håndbold, kajak, roning, svømning, bueskydning og golf, mens atletik, speedway, motocross, tumbling/trampolin, karate, fodbold og amerikansk fodbold er udviklingsidrætsgrene.

Aftalen betyder, at Holstebro Kommune gør en særlig indsats for at understøtte, koordinere og fremme elite- og talentudviklingen i kommunen. Det gør kommunen igennem den selvejende institution Holstebro Elitesport, som blandt andet udvikler fleksible uddannelses tilbud til talenter i samarbejde med lokale uddannelsesinstitutioner.

Holstebro Idrætsråd

Foreningsidrætten i Holstebro Kommune er organiseret i Holstebro Idrætsråd. Som fællesorgan for idrætsforeningerne har Idrætsrådet blandt andet til formål at styrke samarbejde mellem foreningerne og varetage idrættens interesser over for kommunen og andre samarbejdspartnere.

Desuden er Holstebro Idrætsråd høringsorgan i forbindelse med kommunens budget- og anlægsplaner på idrætsområdet.

Idrætsfaciliteter og steder til idræt i Holstebro Kommune

I dette afsnit præsenteres et overblik over idrætsfaciliteter i Holstebro Kommune. Overblikket er udarbejdet med afsæt i oplysninger fra kommunen³, fra foreninger og andre institutioner samt via research på adresser og steder i kommunen, der benyttes til idræt og motion.

I spørgeskemaundersøgelserne blandt skolebørn, voksne, ledere i idrætsforeninger samt skoler/institutioner indgår desuden spørgsmål med mulighed for at angive yderligere faciliteter og steder til sport eller motion. Således er oversigten over idrætsfaciliteter i Holstebro Kommune skabt på baggrund af en lang række forskellige kilder og verificeret i løbende kontakt med den kommunale forvaltning.

Der findes i Holstebro Kommune et bredt udbud af anlagte faciliteter til alle de idrætter og aktiviteter, der igennem de seneste årtier har defineret anlæg og byggeri til idræt i Danmark. Alle nævnte typer af faciliteter og anlæg til idræt i listen herunder findes i Holstebro Kommune, om end nogle i væsentligt højere antal end andre.

Der findes i Holstebro Kommune 27 almindelige idrætshaller, hvor der som minimum er plads til en håndboldbane. Det svarer til en almindelig idrætshal for hver 2.136 borgere,

³ Blandt andet kommunens egen kortlægning af befolkningsudvikling og dækning af visse faciliteter i forskellige skoledistrikter (Petersen & Ekman, 2015).

hvilket er den bedste dækning blandt alle sammenligningskommuner og øvrige kommuner i tabel 1.1 herunder.

Tilsvarende fremgår det af tabellen, at Holstebro Kommune ligger i den øvre halvdel⁴ af kommunerne, hvad angår dækningen af mindre idrætshaller, motionscentre/fitnesscentre og baner til tennis og fodbold (græs).

I forhold til anlæg til svømning, skydning, ridning og golf skiller dækningen i Holstebro Kommune sig ikke ud fra de øvrige kommuners dækning. Endelig giver facilitetsoversigten i tabellen herunder indtryk af, at Holstebro Kommune i forhold til de øvrige kommuner har relativt få kunstgræs fodboldbaner og atletikanlæg i fuld størrelse⁵ pr. indbygger.

Tabel 1.1 Facilitetsudbud i forhold til befolkningstal

	Antal faciliteter	Antal borgere pr. facilitet					
		Holstebro	Haderslev	Svendborg	Varde	Halsnæs	Frederikssund
Almindelig idrætshal	27	2.136	2.334	2.773	2.510	5.167	3.733
Lille idrætshal	17	3.392	4.309	5.824	2.642	1.476	6.399
Svømmehal (≥25 m)	3	19.220	14.005	14.560	10.041	31.002	22.398
Svømmefacilitet (<25 m)	9	6.407	18.673	29.120	7.172	15.501	8.959
Motionscenter	16	3.604	3.112	5.824	2.183	3.875	5.600
Skydeanlæg	8	7.208	6.224	11.648	5.021	6.200	4.072
Fodboldbane (græs)	69	836	1.143	1.189	577	2.067	1.244
Fodboldbane (kunstgræs)	2	28.831	28.010	14.560	16.736	15.501	11.199
Tennisbane (udendørs)	27	2.136	2.075	2.912	2.183	2.818	3.446
Atletikanlæg	1	57.661	14.005	58.240	16.736	-	44.796
Ridebane-anlæg	5	11.532	7.002	29.120	12.552	7.751	4.480
Golfanlæg	2	28.831	28.010	58.240	10.041	15.501	44.796

Tabellen viser antallet af udvalgte facilitetstyper i Holstebro Kommune og antal borgere pr. facilitet i Holstebro og en række kommuner, hvor Idrættens Analyseinstitut har valideret facilitetsdatabasen inden for de seneste år.

Helt overordnet skiller dækningen af idrætsfaciliteter i Holstebro Kommune sig ikke markant ud fra de sammenlignelige kommuner i tabellen herover. Når man sammenligner med de tre udvalgte sammenligningskommuner, Haderslev, Svendborg og Varde, er der dog

⁴ Øverste halvdel forstås som de tre kommuner med den bedste facilitetsdækning, dvs. færrest borgere pr. given facilitet.

⁵ Her er tale om baner og anlæg i fuld størrelse. Dvs. til 11-mands fodbold for kunstgræsbanernes vedkommende og for atletikanlægget en 400-meter løbebane samt anlæg til minimum tre spring- og kastdiscipliner.

det ikke uvæsentlige forhold, at Holstebro og Haderslev kommuner geografisk er noget større end Svendborg og noget mindre end Varde.

Idrætsfaciliteterne i de tre jyske kommuner (og især Varde) ligger altså inden for et noget større geografisk område. I Holstebro Kommune er der eksempelvis 29 kvadratkilometer opland for hver almindelig idrætshal, mens der i Svendborg Kommune kun er 20 kvadratkilometer og i Varde Kommune hele 62 kvadratkilometer opland for hver almindelig idrætshal. Også i forhold til fodboldbaner, tennisbaner og motionscentre ligger Holstebro Kommune midt imellem Svendborg og Varde målt på antal kvadratkilometer opland pr. facilitet. Det overordnede indtryk er således, at facilitetsudbuddet også i forhold til kommunens størrelse er ganske gennemsnitligt.

Afstanden for borgere til idrætsfaciliteter hænger dog sammen med, hvordan borgerne er fordelt i kommunens landsbyer samt bymæssige bebyggelser og naturligvis, hvorledes de enkelte faciliteter er placeret i kommunen.

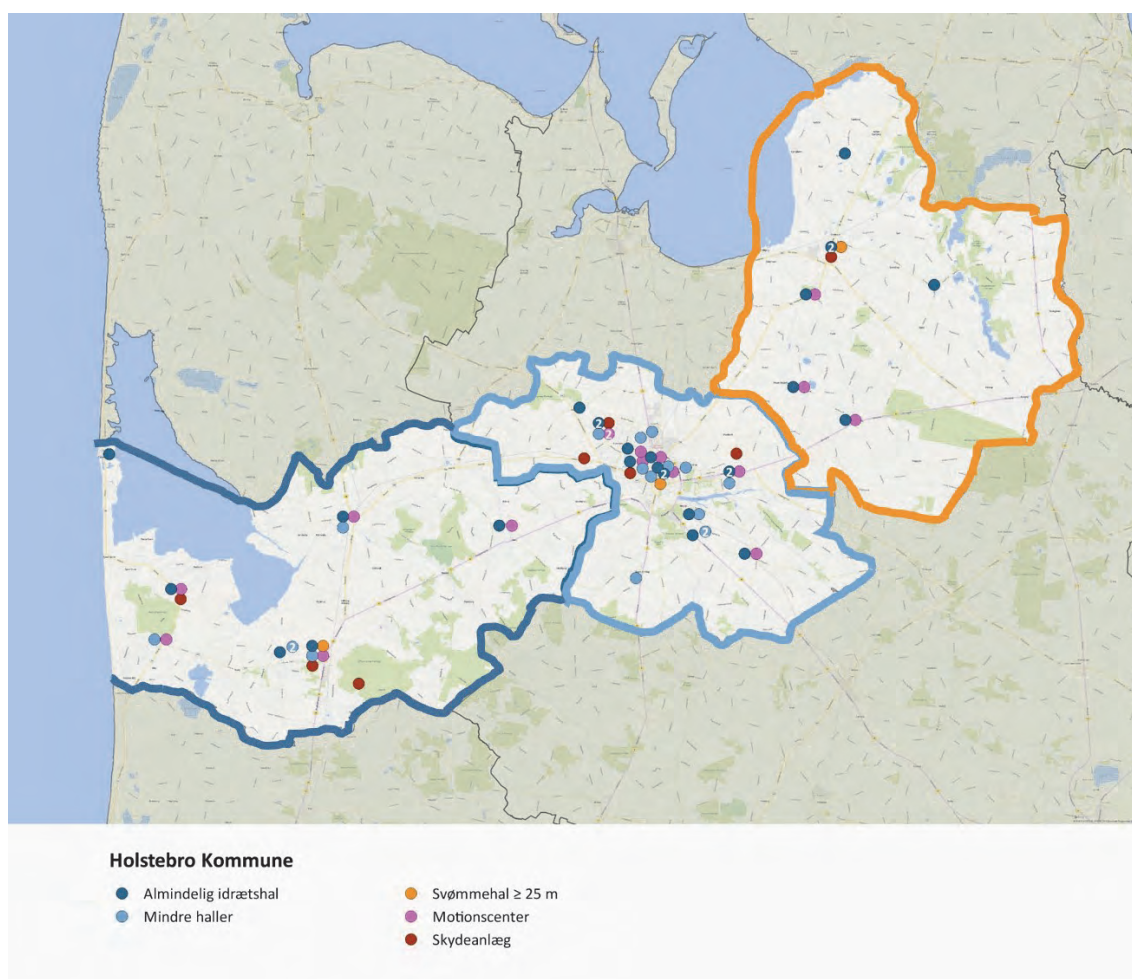
Tre områder

For at få så nuanceret et billede af disse forhold som muligt ser denne og de følgende kortlægninger og analyser nærmere på Holstebro Kommune opdelt i følgende tre områder: Vest, Midt og Øst. I figur 1.2 herunder er områderne markeret med mørkeblå for Vest, lyseblå for Midt og orange for Øst. Opdelingen følger skoledistrikter og er derfor ikke lig med kommunegrænserne fra før sammenlægningen i 2007.

Midt (med Holstebro By samt Tvis og Nørre Felding) er naturligvis med afstand det mest befolkede område blandt de tre. I Vest er Ulfborg og Vemb de største bymæssige bebyggelser med henholdsvis ca. 2.000 og ca. 1.300 borgere. Største bymæssige bebyggelse i Øst (og næststørste i kommunen) er Vinderup med ca. 3.100 borgere, mens Skave og Sevel til sammen har ca. 1.000 indbyggere.

De indendørs idrætsfaciliteter i Holstebro Kommune er, som figuren herunder illustrerer, ikke overraskende hovedsageligt placeret i kommunens mest befolkede område, Midt. I alt 14 af kommunens almindelige idrætshaller, 12 mindre haller, otte motionscentre og en af kommunens tre svømmehaller ligger i Midt. I Vest ligger der seks almindelige idrætshaller, fem mindre haller, fem motionscentre og en svømmehal, mens Øst har syv almindelige idrætshaller, tre motionscentre og en svømmehal.

Figur 1.2: Oversigt over indendørs faciliteter i Holstebro Kommune

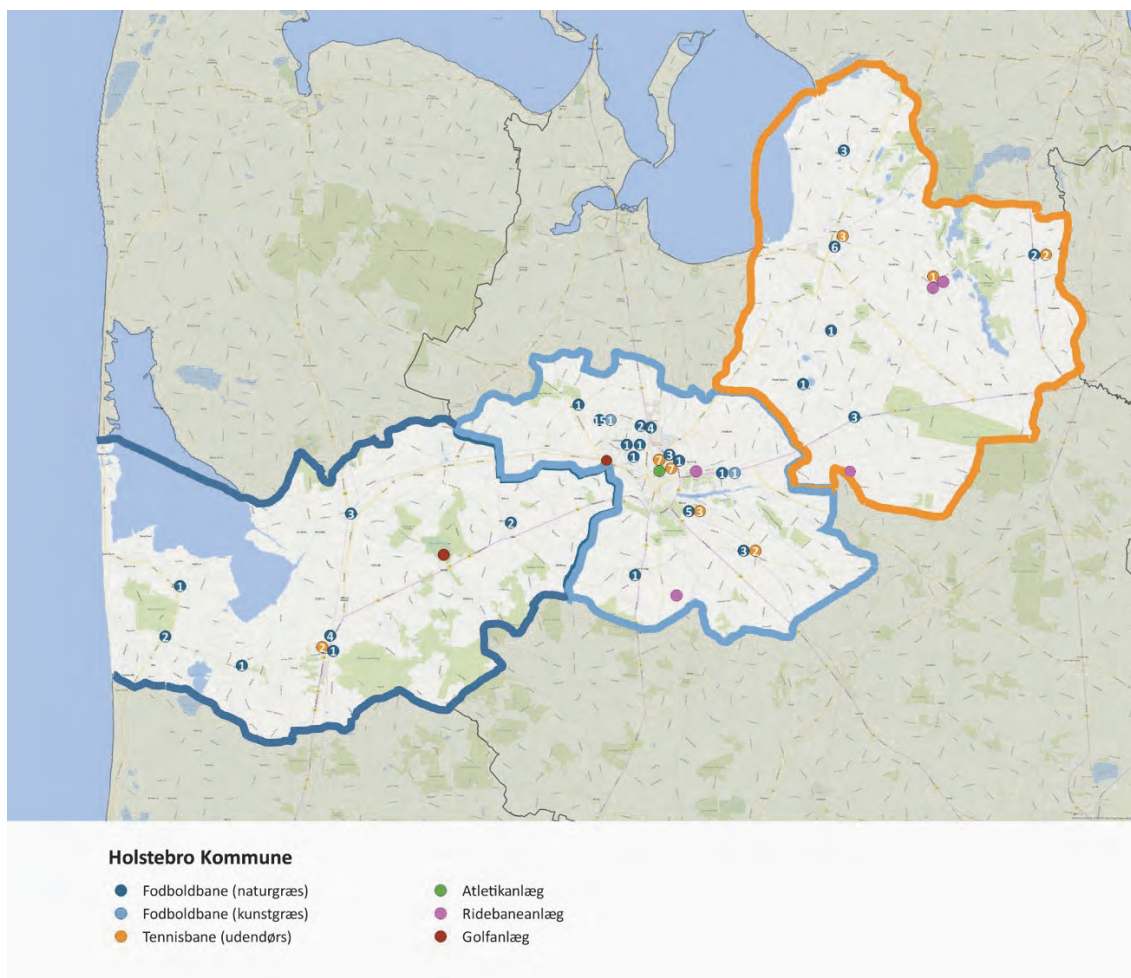
Figuren viser indendørsfaciliteter i Holstebro Kommune inddelt på de tre områder. Kilder: Holstebro Kommune og Facilitetsdatabase (Idan, 2016).

De udendørs faciliteter, som figur 1.3 herunder viser en kortlægning af, dækker over fodboldbaner og en række særlige baner og anlæg til forskellige mindre udbredte aktiviteter. Muligheden for at dyrke disse aktiviteter på særlige baner og anlæg ligger mest lige for i området Midt, som huser kommunens to eneste kunstgræsbaner og det eneste atletikanlæg⁶. I Midt ligger desuden en af kommunens to golfbaner (den anden i Vest) og to af kommunens fem ridebaneanlæg (de øvrige tre i Øst). Endelig ligger 19 af kommunens 27 udendørs tennisbaner i Midt.

Fodboldbaner til 11-mod-11 er den mest udbredte facilitet til idræt i alle områder af Holstebro Kommune. I Vest findes 14 fodboldbaner, i Midt 39 og i Øst 16.

⁶ Her er tale om baner og anlæg i fuld størrelse. Dvs. til 11-mands fodbold for kunstgræsbanernes vedkommende og for atletikanlægget en 400-meter løbebane samt anlæg til minimum tre spring- og kastediscipliner.

Figur 1.3: Oversigt over udendørs faciliteter i Holstebro Kommune

Figuren viser udendørs faciliteter i Holstebro Kommune inddelt på de tre områder. Kilder: Holstebro Kommune og Facilitetsdatabase (Idan, 2016).

Delanalyse 2: Kortlægning af drift og økonomi

Denne delanalyse ser på udgifterne til idrætsfaciliteter og den økonomiske støtte til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde og fritidsaktiviteter i Holstebro Kommune.

På idrætsområdet har danske kommuner traditionelt taget afsæt i det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde, og den største del af de kommunale investeringer kommer på den ene eller anden vis foreninger og foreningsmedlemmer til gode. Kommunerne stiller idrætsfaciliteter til rådighed for idrætsforeningernes aktiviteter og yder forskellige former for tilskud til foreninger og deres aktiviteter. På den måde spiller kommunerne en vigtig rolle for det frivillige foreningsliv og foreningernes virke.

Otte ud af ti offentlige udgiftskroner til idræt i Danmark stammer ifølge Kulturministeriets 'Udredning af idrættens økonomi og struktur' (Kulturministeriet, 2014) fra kommunerne. Statens andel på cirka 20 pct. af de offentlige udgifter går hovedsageligt til idrættens tre hovedorganisationer Danmarks Idrætsforbund (DIF), DGI og Dansk Firmaidrætsforbund, mens andre statslige midler gives til Lokale og Anlægsfonden, Sport Event Denmark, Team Danmark, Anti Doping Danmark, Idrættens Analyseinstitut og andre centrale idrætsformål under Kulturministeriet.

Kortlægningen af Holstebro Kommunes udgifter på idrætsområdet tager afsæt i den kommunale kontoplans funktionsområder. De kommunale udgifter kategoriseres i tre:

- Drift af idrætsfaciliteter⁷
- Tilskud efter folkeoplysningsloven⁸
- Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven⁹

De kommunale udgifter er beregnet ud fra regnskabstal på de kommunale kontoplaner hentet fra Danmarks Statistik (2016c). I gennemgangen af de kommunale udgifter på disse tre områder må der tages en række forbehold, som er beskrevet i boks 2.1 herunder.

Boks 2.1: Forbehold for kommunale udgifter

Det er ikke muligt at præsentere et fuldkomment overblik over kommunale udgifter på idrætsområdet, da en række faciliteter kan have flere formål, ligesom forskellige tilskud, initiativer og puljer kan konteres forskelligt i den kommunale kontoplan. Eksempelvis findes der en del faciliteter til idræt på skoler, som er fuldt integreret i skolernes økonomi og derfor ikke indgår i denne gennemgang, selvom de kan benyttes til foreningsidræt og andre idrætsaktiviteter i kommunen.

⁷ Konto 00.32.31 'stadions, idrætsanlæg og svømmehaller' og konto 03.22.18 'idrætsfaciliteter for børn og unge' i den kommunale kontoplan.

⁸ Konto 03.28.73 'frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde' og konto 03.38.74 'lokaletilskud' i den kommunale kontoplan.

⁹ Konto 03.38.75 'fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven' i den kommunale kontoplan.

Drift af idrætsfaciliteter

Antallet af kommunale idrætsfaciliteter er et lokalt politisk anliggende uden egentlige overordnede bestemmelser, hvis man ser bort fra kommunernes forpligtelse til at anlægge idrætsfaciliteter til brug for idrætsundervisning i folkeskolen (Iversen og Forsberg, 2014; Naundrup Olesen, 2012).

Historisk set har kommuner dog prioriteret tilvejebringelse af idrætsfaciliteter alene eller i samspil med foreningslivet og på den måde ikke kun bidraget til at sikre rammer for idrætsundervisningen i skolen, men også for det lokale idrætsliv i regi af idrætsforeninger. Det har ført til, at Danmark hører til blandt de lande i verden, der har den bedste facilitetsdækning til idræt for den brede befolkning (Rafoss & Troelsen, 2010).

Det er ikke kun kommunen, der kan initiere opførelse af nye faciliteter. En del idrætsfaciliteter er historisk opført med lokale foreninger som drivkraft. Kommunen kan understøtte sådanne faciliteter via direkte driftstilskud og årlige lokaletilskud til foreningerne i henhold til folkeoplysningsloven.

Tabel 2.1 herunder viser de kommunale udgifter til drift af idrætsfaciliteter i Holstebro Kommune i den fireårige periode 2012-2015. Under hvert enkelt udgiftstal er angivet i parentes et indekstal for udviklingen i forhold til 2012-regnskabet.

Holstebro Kommunes udgifter til drift af stadions, idrætsanlæg og svømmehaller er i perioden 2012-2015 faldet marginalt fra ca. 12,7 mio. kr. til ca. 12,5 mio. kr., mens udgifterne til idrætsfaciliteter for børn og unge er steget marginalt fra ca. 10,3 mio. kr. til ca. 10,5 mio. kr. Samlet set har de kommunale udgifter til drift af idrætsfaciliteter således fra 2012 til 2015 ligget stabilt på ca. 23 mio. kr.

Tabel 2.1: Kommunale udgifter til drift af idrætsfaciliteter i Holstebro Kommune, 2012-2015

Kr. (indeks)	2012	2013	2014	2015
Stadions, idrætsanlæg og svømmehaller	12.689.000 (1,00)	12.914.000 (1,02)	12.806.000 (1,01)	12.455.000 (0,98)
Idrætsfaciliteter for børn og unge	10.349.000 (1,00)	10.414.000 (1,01)	10.656.000 (1,03)	10.498.000 (1,01)
I alt	23.038.000 (1,00)	23.328.000 (1,01)	23.462.000 (1,02)	22.953.000 (1,00)

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

Tilskud efter folkeoplysningsloven

Kortlægningen af Holstebro Kommunes udgifter til folkeoplysning og fritidsaktiviteter medtager ikke den folkeoplysende voksenundervisning (aftenskoler) og fokuserer dermed kun på tilskud til frivillige folkeoplysende foreninger¹⁰ og lokaletilskud til deres aktiviteter.

¹⁰ Ud over idrætsforeningerne, som udgør hovedparten af de frivillige folkeoplysende foreninger, tæller disse også spejdergrupper samt hobby- og interesseforeninger af forskellig art. I den kommunale konto-plan er der ikke mulighed for at se isoleret på tilskud til idrætsforeninger.

I 2015 havde Holstebro Kommune i alt udgifter på ca. 3,9 mio. kr. til frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde, herunder medlemstilskud. Udgifterne til lokaletilskud til foreningers brug af private lokaler lå samme år på ca. 11,4 mio. kr. De samlede udgifter til tilskud efter folkeoplysningsloven var således i alt på 15,3 mio. kr., en mindre stigning på 3 pct. fra ca. 14,8 mio. kr. i 2012.

Tabel 2.2: Kommunale udgifter til tilskud efter folkeoplysningsloven i Holstebro Kommune, 2012-2015

Kr. (indeks)	2012	2013	2014	2015
Frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde	3.043.000 (1,00)	4.117.000 (1,35)	3.711.000 (1,22)	3.850.000 (1,27)
Lokaletilskud	11.777.000 (1,00)	11.700.000 (0,99)	11.587.000 (0,98)	11.402.000 (0,97)
I alt	14.820.000 (1,00)	15.817.000 (1,07)	15.298.000 (1,03)	15.252.000 (1,03)

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven

Holstebro Kommune yder også en række tilskud med relevans for idrætsområdet uden om folkeoplysningsloven. Blandt andet rangerer udgifterne til tilskud til Holstebro Elitesport under denne konto. Samlet set beløb denne type tilskud sig i 2015 til ca. 2 mio. kr., hvilket er en stigning på 8 pct. fra ca. 1,9 mio. kr. i 2012.

Tabel 2.3: Kommunale udgifter til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven i Holstebro Kommune, 2012-2015

Kr. (indeks)	2012	2013	2014	2015
Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	1.865.000 (1,00)	1.748.000 (0,94)	1.752.000 (0,94)	2.011.000 (1,08)

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

Samlede kommunale udgifter på idrætsområdet

Når man samler de tre hovedområder, 'drift af idrætsfaciliteter', 'tilskud efter folkeoplysningsloven' og 'fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven', var de samlede kommunale udgifter på idrætsområdet i Holstebro Kommune i 2015 lige over 40 mio. kr. Det svarer til en marginal stigning 1 pct. over de seneste fire år.

Driften af idrætsfaciliteter udgjorde med knap 23 mio. kr. størstedelen (57 pct.) af de samlede udgifter på idrætsområdet. De ca. 15,3 mio. kr., som Holstebro Kommune i 2015 brugte på tilskud efter folkeoplysningsloven, svarer til 38 pct. af de samlede udgifter på idrætsområdet. Endelig udgjorde udgifterne til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven fem pct. af de samlede udgifter på idrætsområdet i Holstebro Kommune i 2015.

Tabel 2.4: Samlede kommunale udgifter på idrætsområdet i Holstebro Kommune, 2012-2015

Kr. (indeks)	2012	2013	2014	2015
Drift af idrætsfaciliteter	23.038.000 (1,00)	23.328.000 (1,01)	23.462.000 (1,02)	22.953.000 (1,00)
Tilskud efter folkeoplysningsloven	14.820.000 (1,00)	15.817.000 (1,07)	15.298.000 (1,03)	15.252.000 (1,03)
Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	1.865.000 (1,00)	1.748.000 (0,94)	1.752.000 (0,94)	2.011.000 (1,08)
I alt	39.723.000 (1,00)	40.893.000 (1,03)	40.512.000 (1,02)	40.216.000 (1,01)

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

Sammenligning med andre kommuner og landstal

I forhold til de tre sammenligningskommuner, Haderslev, Svendborg og Varde, var Holstebro den kommune, der i 2015 brugte flest kommunale kroner på idrætsområdet i absolutte tal og i forhold til antallet af borgere i kommunen.

I Holstebro Kommune var der i 2015 samlede kommunale udgifter på idrætsområdet svarende til 697 kr. pr. borger, mens det tilsvarende beløb var lidt lavere i Varde (687 kr.) og noget lavere i Haderslev og Svendborg (henholdsvis 592 og 601 kr.).

På landsplan beløb kommunernes samlede udgifter på idrætsområdet i 2015 sig til ca. 3,7 mia. kr., svarende til 645 kr. pr. borger i Danmark og altså en smule mindre end udgiften pr. borger i Holstebro Kommune.

Tabel 2.5: Samlede kommunale udgifter på idrætsområdet i Holstebro Kommune og sammenligningskommunerne samt på landsplan, 2015

Kr. (kr. pr. borger)	Holstebro	Haderslev	Svendborg	Varde	Hele landet
Drift af idrætsfaciliteter	22.953.000 (398)	20.672.000 (369)	22.796.000 (391)	17.618.000 (350)	2.372.152.000 (415)
Tilskud efter folkeoplysningsloven	15.252.000 (265)	12.392.000 (221)	8.682.000 (149)	13.856.000 (275)	1.231.449.000 (215)
Fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven	2.011.000 (35)	128.000 (2)	3.576.000 (61)	3.138.000 (62)	85.431.000 (15)
I alt	40.216.000 (697)	33.192.000 (592)	35.054.000 (601)	34.612.000 (687)	3.689.032.000 (645)

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

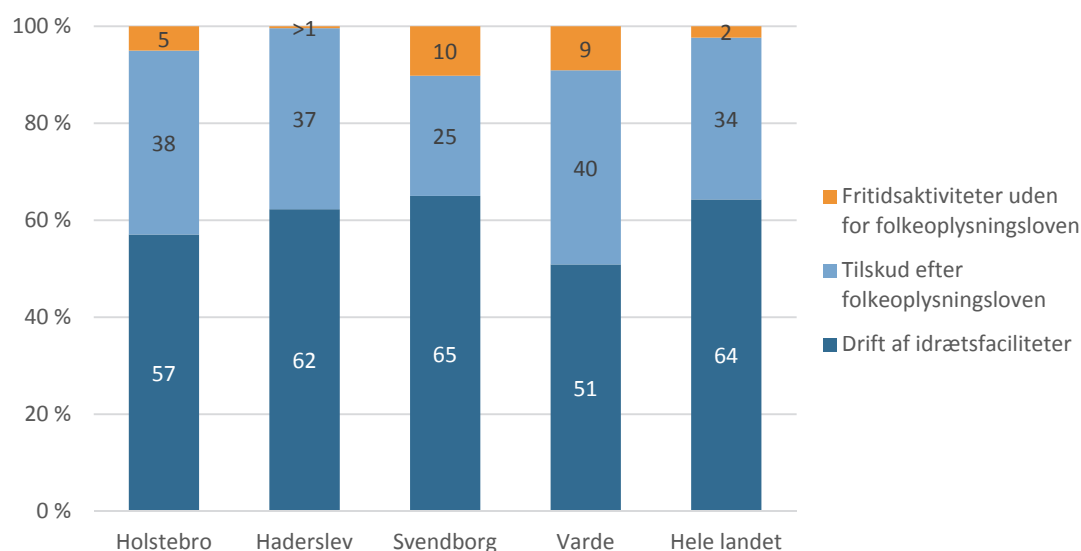
De fire kommuner er organiseret forskelligt i forhold til andelen af kommunale og selvejende idrætsfaciliteter, og det har betydning for, hvordan og under hvilke poster udgifter rangerer i kommunerne. Holstebro, Haderslev og Svendborg Kommune har en blanding af kommunale og selvejende faciliteter, mens de større idrætsfaciliteter i Varde Kommune hovedsageligt er selvejende.

Det kommer til udtryk ved, at driften af idrætsfaciliteter udgør en forholdsmeæssigt mindre del af de kommunale udgifter på idrætsområdet i Varde Kommune (51 pct.), mens tilskud efter folkeoplysningsloven (især lokaletilskud) fylder mere (40 pct.) end i de øvrige kommuner.

I Holstebro Kommune er fordelingen på udgiftsområdet, som tidligere beskrevet, 57 pct. til drift af idrætsfaciliteter, 38 pct. til tilskud efter folkeoplysningsloven samt fem pct. til fritidsaktiviteter uden for folkeoplysningsloven. Det ligner nogenlunde fordelingen i sammenligningskommunerne, hvor Varde som nævnt skiller sig lidt ud ved, at en relativt lille del af den samlede økonomi på området går til drift af idrætsfaciliteter.

I forhold til fordelingen af udgifterne på landsplan går en lidt mindre andel af idrætsudgifter i Holstebro Kommune til drift af faciliteter, mens en lidt større andel går til tilskud efter folkeoplysningsloven.

Figur 2.1: Fordeling af de kommunale udgifter på idrætsområdet i Holstebro Kommune og sammenligningskommunerne samt på landsplan 2015

Kilde: Danmarks Statistik (2016c).

Delanalyse 3: Børn og unges idrætsvaner

Denne analyse ser på idrætsvanerne blandt børn og unge på 4.-10. klassetrin i Holstebro Kommune. Børnene har via kommunens folkeskoler samt privatskolen Vinderup Realskole besvaret et spørgeskema i april og maj 2016 om deres deltagelse i sport og motion i fritiden.

Metode

Spørgeskemaundersøgelsen blev gennemført elektronisk, og eleverne fik mulighed for at besvare skemaet i en undervisningstime under vejledning af en lærer. Til hver skole blev der sendt en udførlig vejledning til lærerne om, hvad undersøgelsen gik ud på, og lærerne blev opfordret til at hjælpe elever, der havde behov for hjælp til at gennemføre undersøgelsen.

Eleverne blev kun bedt om at svare på spørgsmål, der var relevante for deres situation ud fra svarene på de foregående spørgsmål. Dette har især betydning i forhold til antallet af svar på brugen af faciliteter, da børn og unge, som har angivet ikke at have dyrket nogen aktiviteter inden for de seneste 12 måneder, ikke har modtaget spørgsmål om, hvilke faciliteter de benytter.

Undersøgelsens datagrundlag er de børn og unge, der har besvaret spørgeskemaet i sin helhed. Som tabel 3.1 herunder viser, har i alt 2.446 elever på skolerne i undersøgelsen besvaret spørgeskemaet, hvilket giver en svarprocent på 65. Desuden har 57 børn og unge fra andre skoler besvaret spørgeskemaet¹¹, hvilket bringer det totale antal svar op på 2.503.

¹¹ Besvarelser fra andre skoler er sandsynligvis resultatet af, at børn og unge har fortalt venner om undersøgelsen, som de siden har kunnet få adgang til. På enkelte privatskoler kan en klasse også være blevet introduceret til undersøgelsen, uden at skolen af den grund officielt deltog i undersøgelsen.

Tabel 3.1: Undersøgelsens datagrundlag

		Antal elever	Antal svar	Svarprocent
Skoler	Birkelundskolen	387	142	37
	Borbjerg Skole	72	66	92
	Ellebækskolen	156	156	100
	Halgård Skole	183	126	69
	Idom-Råsted Skole	57	17	30
	Mejrup Skole	359	196	55
	Naur-Sir Skole	59	50	85
	Nr. Felding Skole	85	79	93
	Rolf Krake Skole	407	266	65
	Sct. Jørgen Skole	485	175	36
	Sevel Skole	54	17	31
	Skave Skole	41	31	76
	Staby Skole	76	64	84
	Sønderlandsskolen	361	221	61
	Tvis Skole	266	243	91
	Ulfborg Skole	208	173	83
	Vemb Skole	98	91	93
	Vinderup Realskole	241	182	76
	Vinderup Skole	179	151	84
Andre skoler		(57)		
I alt		3.774	2.446 (2.503)	65

Alle klassetrin mellem 4. og 10. klasse er repræsenteret i besvarelserne, og lige mange piger og drenge har svaret på spørgeskemaet. Aldersgennemsnittet er 12 år og 7 måneder med en enkelt respondent på 9 år (tæller med i aldersgruppe '10-12 år') og 20 respondenter på 17 år (tæller med i gruppen '16 år+').

Lokale forskelle

Analyserne i denne delanalyse ser også nærmere på forskelle og ligheder mellem de tre områder i Holstebro Kommune: Vest, Midt og Øst.

Børnene i undersøgelsen er udelukkende placeret i de tre områder ud fra, hvilken skole de går på. Man kan derfor ikke udelukke, at nogle børn ikke bor i det område, hvor skolen hører til.

To tredjedele af respondenterne (67 pct.) går i skole i Midt, mens der er væsentligt færre respondenter fra områderne Vest (14 pct.) og Øst (19 pct.). Der er dog stadig nok respondenter fra hvert område til at analysere på eventuelle forskelle mellem områderne. Den skæve fordeling svarer desuden nogenlunde til beboersammensætningen i kommunen.

Hvor mange dyrker idræt, sport eller motion?

Det centrale spørgsmål, der afdækker idrætsdeltagelsen, lyder: Dyrker du normalt idræt, sport eller motion? Forud for dette spørgsmål præciserer spørgeskemaet, at spørgsmålene handler om idræt, sport og motion i fritiden (altså uden for skoletiden).

Tabel 3.2 herunder viser, at i alt 72 pct. af de adspurgte børn og unge dyrker idræt, sport eller motion, mens 16 pct. svarer, at de normalt dyrker idræt, sport eller motion, men bare ikke for tiden. Endelig svarer 12 pct., at de ikke dyrker idræt, sport eller motion.

Tabel 3.2: Overordnet deltagelse i idræt, sport eller motion i Holstebro Kommune (pct.)

n = 2.503	I alt	Køn		Alder			Total		
		Piger	Drenge	10-12 år	13-15 år	16 år+	Haderslev	Svendborg	Varde
Ja	72	72	72	73	72	65	70	70	76
Ja, men ikke for tiden	16	17	16	16	16	20	16	17	14
Nej	12	11	12	11	12	14	15	13	10

Tabellen viser idrætsdeltagelsen på undersøgelsestidspunkter blandt børn og unge i Holstebro Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'

Som det fremgår af tabel 3.2, er idrætsdeltagelsen blandt piger og drenge helt ens, mens andelen af idrætsaktive falder i takt med stigende alder. Det skal bemærkes, at undersøgelsen ikke følger de samme børn og unge over tid. Derfor kan 'frafaldet' kun tages som et udtryk for, at ældre børn og unge er mindre idrætsaktive end yngre børn på undersøgelsestidspunktet.

Der er kun små variationer mellem de tre områder i Holstebro Kommune, hvilket vidner om en nogenlunde lige stor idrætsdeltagelse blandt børn og unge i Øst, Midt og Vest.

I forhold til idrætsdeltagelsen blandt børn og unge i sammenligningskommunerne, som også fremgår af tabel 3.2 herover, ligger Holstebro Kommune overordnet på niveau med de øvrige kommuner. Idrætsdeltagelsen blandt børn og unge er lidt højere i Holstebro Kommune end i Haderslev og Svendborg Kommune og en smule lavere end i Varde Kommune.

Sociale forskelle

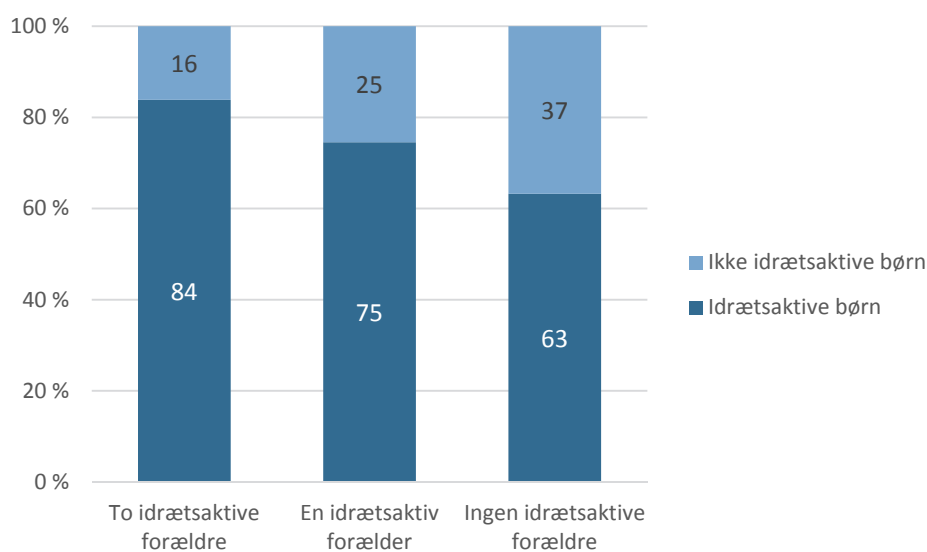
Generelt hænger børn og unges idrætsdeltagelse i høj grad sammen med deres sociale baggrund. Adskillige studier viser, at børns idrætsdeltagelse er påvirket af forældrenes socioøkonomiske status og egen interesse for sport eller motion¹². Desuden viser en række studier af kulturelle forskelle, at etnicitet dels påvirker tilbøjeligheden til at dyrke sport og motion, og dels måderne hvorpå aktiviteterne organiseres (Ibsen & Fehsenfeld, 2013).

¹² En lang række forskningstitler om emnet er samlet i Ibsen et al., 2015.

Undersøgelsen blandt børn og unge i Holstebro Kommune viser, at den vigtigste faktor for deres egen idrætsdeltagelse er, om deres forældre er idrætsaktive. Der er med andre ord i høj grad sammenhæng mellem børn og unges egen idrætsdeltagelse og deres forældres ditto¹³ (se figur 3.1 herunder). Det er ikke til at sige entydigt, om inspirationen kun går fra forældre til børn, men der er ingen tvivl om, at forældre med en idrætsaktiv hverdag også i højere grad har børn med en idrætsaktiv hverdag.

Blandt børn og unge, der har to idrætsaktive forældre, er 84 pct. idrætsaktive. Den andel falder til 75 pct. blandt børn og unge med én idrætsaktiv forælder og til 63 pct. blandt børn og unge, som ikke har idrætsaktive forældre.

Figur 3.1: Børn og forældres idrætsvaner hænger i høj grad sammen

Figuren viser andelen af henholdsvis idrætsaktive og ikke idrætsaktive børn og unge, fordelt på deres forældres idrætsvaner. Baseret på spørgsmålet 'Dyrker du normalt motion/sport?' (svarene 'Ja, men ikke for tiden' og 'Nej' er slået sammen i kategorien ikke idrætsaktive).

Hvilke idrætsaktiviteter dyrker børn og unge i Holstebro Kommune?

I undersøgelsen er børn og unge blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år (se tabel 3.3 herunder). Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke nødvendigvis kun de aktiviteter, som de dyrkede på tidspunktet for udfyldelse af spørgeskemaet.

På den baggrund viser sig samlet set en større andel idrætsaktive børn og unge, idet 92 pct. angiver at have dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det er en noget større andel end de 72 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. Grunden hertil er det bredere tidsperspektiv i formuleringen '...inden

¹³ Ikke-idrætsaktive børn dækker i denne sammenhæng både over dem, der har svaret 'Nej' til normalt at dyrke idræt, sport eller motion, og dem, der har svaret 'Ja, men ikke for tiden'.

for det seneste år', som også inkluderer mange af de børn og unge, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'.

De følgende opgørelser over aktiviteter er beregnet som andele ud af hele stikprøven og giver derved en fornemmelse af, hvor mange børn og unge ud af samtlige 4.-10. klasser i Holstebro Kommune, der har dyrket de forskellige aktiviteter inden for det seneste år.

Fodbold er den mest populære idrætsaktivitet blandt børn og unge i Holstebro Kommune, som 37 pct. angiver at have dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. Herefter følger håndbold (22 pct.), gymnastik (18 pct.) og svømning (13 pct.).

Nogle idrætter er nogenlunde ligeligt udbredte blandt piger og drenge. Det gælder eksempelvis svømning og styrketræning. Men størstedelen af idrætterne er tydeligvis mere populære blandt det ene køn end blandt det andet. Fodbold er i høj grad 'drengedomineret' men dog også relativt populært blandt pigerne. Til gengæld domineres håndbold, gymnastik, ridning, dans og til en vis grad løb af piger. Mens drengene samler sig om få idrætter og især fodbold, er pigerne i højere grad spredt ud over flere idrætsgrene.

Aldersmæssigt er der ligeledes væsentlige forskelle, der til en vis grad kan tages som udtryk for, at børn skifter prioriteter og interesser i teenageårene. Tilslutningen til typiske foreningsidrætter falder med alderen, mens andelen, der dyrker fleksible og individuelle aktiviteter, omvendt er højere blandt teenagerne end blandt børnene. Særligt tydeligt ses denne tendens i tilslutningen til styrketræning, løb og fitness, som udvikler sig fra et lavt niveau blandt de 10-12-årige til at blive dyrket af relativt mange (mellem 17 og 31 pct.) i aldersgruppen 16 år+.

Samme tendens ses i andre kommuner, og svarene fra børn og unge i Holstebro Kommune kan tages som udtryk for en generel tendens. Allerede i 13-15-års-alderen sker der store forandringer i børn og unges idrætsvaner, og typiske foreningsidrætter udskiftes i høj grad med mere fleksible og individuelle aktiviteter som styrketræning og løb. Denne udvikling kan siges at hænge sammen med udviklingen fra barn til ung med tilhørende store forandringer i fysik, individualitet, venskaber og hverdag. En større mængde forskningslitteratur beskæftiger sig mere indgående med idræt i denne omskiftelige fase i livet (Pilgaard, 2012; Ibsen et al., 2015).

Tabel 3.3: Børn og unges idrætsaktiviteter inden for det seneste år

(n = 2.503)	I alt	Køn		Alder			I alt		
		Piger	Drenge	10-12	13-15	16+	Haderslev	Svendborg	Varde
Fodbold	37	23	52	39	36	35	35	29	44
Håndbold	22	26	17	24	20	16	15	17	17
Gymnastik	18	25	12	22	16	11	22	16	25
Svømning	13	14	12	16	11	6	16	14	13
Styrketræning	12	12	11	4	17	26	6	16	11
Løb	11	13	8	4	15	17	6	9	10
Badminton	10	6	15	9	12	8	11	6	12
Fitness	10	10	9	2	14	31			
Ridning	8	15	1	8	9	6	10	8	10
Dans	8	16	1	8	9	6	7	9	9
Spejder	6	6	6	8	4	4	8	4	7
Rulleskøjter/ skate	4	5	4	5	4	3	5	6	5
Mountainbike	4	2	6	4	4	1	3	3	6
Vandreture	4	4	3	3	4	6	2	4	4
Kampsport	3	2	4	3	3	3	3	3	3
Fiskeri	3	1	5	3	3	2	2	3	3
Parkour	3	0	5	3	3	1	1	3	2
Bordtennis	2	1	3	3	2	1	1	2	2
Landevejs-cykling ¹⁴	2	1	3	1	3	4	1	2	2
Basketball	2	1	3	2	2	2	3	4	2
Volley/beach	2	2	1	2	2	2	2	1	4
Kano, kajak, ro-ning	2	1	2	1	2	3	<1	<1	1
Tennis	2	1	2	2	2	1	2	3	3
Spinning	1	1	1	1	2	4	1	2	2
Atletik	1	2	1	2	1	0	3	<1	1
Golf	1	0	2	1	1	1	2	1	2
Aerobic, step, pump, Zumba ¹⁵	1	2	0	1	1	2	1	2	2
Rollespil (ikke kortspil)	1	0	1	1	1	0	1	2	1
Klatring	1	1	1	1	1	0			
Sejlsport, surf	<1	<1	1	0	<1	0	<1	2	<1
Skøjteløb	<1	<1	0	0	0	0			
Handicapidræt	<1	<1	<1	0	<1	0			
Ingen idræt	8	8	8	7	9	11	9	13	6

Tabellen viser børn og unges idrætsaktiviteter inden for det seneste år. Baseret på spørgsmålet 'Hvilke former for sport/motion har du gået til fast eller dyrket meget inden for de seneste 12 måneder'. Respondenterne havde mulighed for at give mere end ét svar på spørgsmålet.

I forhold til Haderslev, Svendborg og Varde skiller de adspurgte børn og unge i Holstebro Kommune sig kun nævneværdigt ud ved at have en relativt stor deltagelse i håndbold. Det fremgår af tabellen, hvordan 22 pct. af Holstebros børn og unge har spillet håndbold re-

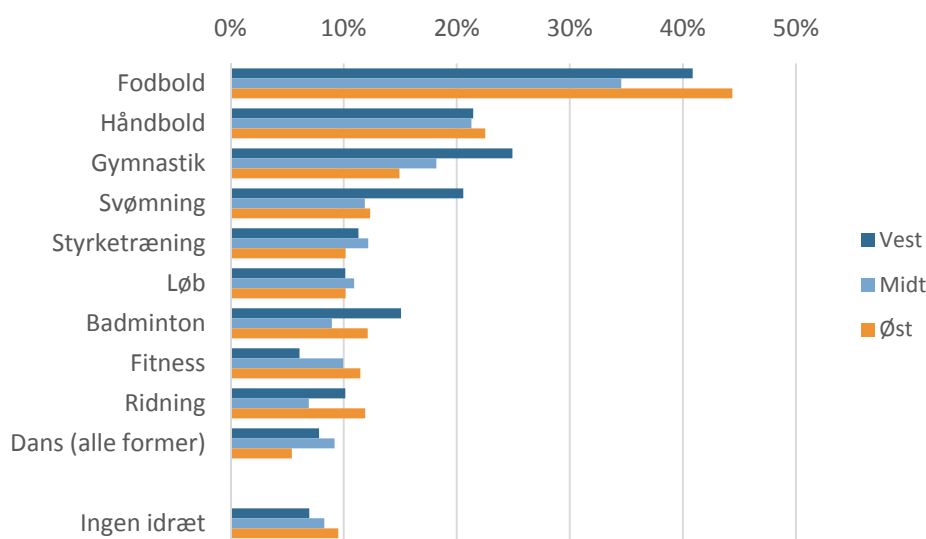
¹⁴ Ikke som transport til/fra skole eller lignende.

¹⁵ Eller lignende træning på hold.

gelmæssig inden for det seneste år, mens det kun gælder mellem 15 og 17 pct. i sammenligningskommuner.

Figur 3.2 herunder viser, hvorledes forskellige idrætter er udbredt i forskellig grad blandt de adspurgte børn og unge i de tre områder i Holstebro Kommune. Fodbold er en smule mere udbredt i Vest og Øst end i Midt, og gymnastik, svømning og håndbold lader til at være særligt populære idrætsgrene i Vest.

Figur 3.2: De mest populære aktiviteter i forskellige områder

Figuren viser børns og unges idrætsaktiviteter inden for det seneste år, fordelt på områder. Baseret på spørgsmålet 'Hvilke former for sport/motion har du gået til fast eller dyrket meget inden for de seneste 12 måneder'. Respondenterne havde mulighed for at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Hvordan er idrætten organiseret?

Foreningsidrætten er den mest udbredte organiseringsform blandt børn og unge i Holstebro Kommune. Som det fremgår af tabel 3.4 herunder, har i alt 77 pct. dyrket én eller flere aktiviteter som medlem af en idrætsforening inden for det seneste år, mens 37 pct. har været aktive på egen hånd, og 10 pct. har dyrket idræt, sport eller motion i privat regi (private eller kommercielle centre, som for eksempel fitnesscentre eller private danse- og rideskoler).

Lidt flere drenge (79 pct.) end piger (75 pct.) er aktive i foreningsregi, mens lige mange piger og drenge dyrker idræt på egen hånd eller i regi af et privat center.

For de private centre og idræt, sport eller motion på egen hånd gælder det, at de bliver mere udbredte organiseringsformer i takt med stigende alder, mens foreningsaktiviteter bliver mindre populære. Samme tendens ser man i andre kommuner, hvor teenagere begynder at deltage i mere fleksible og uforpligtende aktivitets- og organiseringsformer og samtidig i væsentlig grad fravælger foreningsidrætten.

Tabel 3.4: Børn og unges organisering af deres idrætsaktiviteter

(n = 2.503)	I alt	Køn		Alder			I alt		
		Piger	Drenge	10-12	13-15	16+	Haderslev	Svend-borg	Varde
Klub/forening	77	75	79	81	76	66	75	71	78
På egen hånd	37	38	37	30	43	42	31	38	39
Privat center	10	10	9	5	12	28	9	12	11
SFO/fritidshjem	5	4	7	6	5	1	4	6	4
Andet	10	9	10	9	10	7	10	8	11

Tabellen viser respondenternes svar på spørgsmålet 'I hvilken sammenhæng dyrker du dine aktiviteter?', som er blevet stillet som uddybende spørgsmål til alle de idrætsaktiviteter, den enkelte respondent dyrker. Tabellen ser på tværs af aktiviteter, således at en respondent, der dyrker minimum én idræt i et givent organisatorisk regi, er noteret som aktiv i det regi. Det var muligt for respondenter at give mere end ét svar på spørgsmålet.

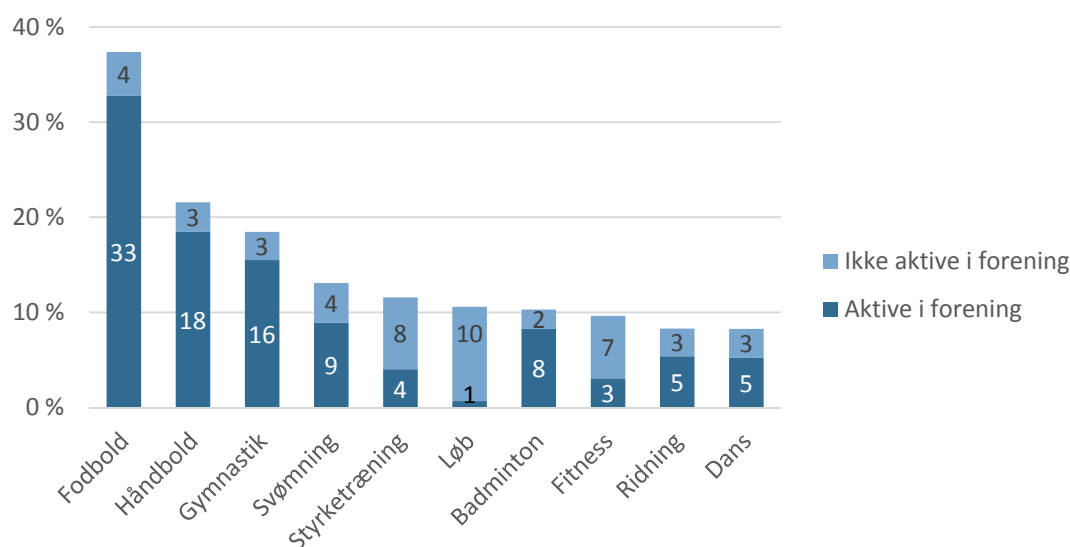
Som tabellen oven for viser, adskiller Holstebro Kommunes børn og unge sig ikke i nogen særlig grad fra sammenligningskommunerne, hvad angår de adspurgte børn og unges organisering af deres idrætsaktiviteter. Det samme gælder internt i Holstebro Kommune, hvor der på dette område ikke er nævneværdige forskelle mellem områderne Øst, Midt og Vest.

Foreningsdeltagelsen er i den følgende figur 3.3 illustreret inden for de ti mest populære idrætsaktiviteter blandt børn og unge i Holstebro Kommune.

Samlet set angiver 37 pct. af de adspurgte børn og unge i kommunen at spille fodbold, mens 33 pct. af alle angiver at spille fodbold i foreningsregi. Det vil altså sige, at langt de fleste fodboldspillere er aktive i en fodboldklub, mens et mindretal spiller fodbold uden at være medlem af en forening. Det kan eksempelvis foregå i SFO/fritidsklub eller som selvorganiseret spil i fritiden.

Håndbold, gymnastik, svømning og badminton er andre populære idrætsaktiviteter, der i høj grad er foreningsorganiserede. Men der findes også aktiviteter, som ikke er domineret af foreningsorganisering, særligt styrketræning, løb og fitness.

Figur 3.3: Foreningsandelen i de ti mest populære aktiviteter blandt børn og unge

Figuren viser de ti mest populære aktiviteter blandt børn og unge og andelen af foreningsaktive blandt de aktive. Baseret på spørgsmålene 'Hvilke former for sport/motion har du gået til fast eller dyrket meget inden for de seneste 12 måneder' og 'Hvordan dyrker du dine aktiviteter?'. Respondenterne havde mulighed for at give mere end ét svar på begge spørgsmål.

Hvor ofte dyrker børn og unge idræt, sport eller motion?

Alle de børn og unge, der har svaret, at de har dyrket minimum én idrætsaktivitet regelmæssigt inden for det seneste år, er blevet stillet en række uddybende spørgsmål om deres idrætsvaner, blandt andet hvor ofte de dyrker idræt, sport eller motion. Denne og de følgende analyser går i dybden med de 92 pct. af de adspurgte børn og unge i Holstebro Kommune, der angiver at have dyrket minimum én idrætsaktivitet regelmæssigt inden for det seneste år.

Tabel 3.5 herunder viser, at langt de fleste (92 pct. af de idrætsaktive) dyrker idræt, sport eller motion mindst én gang om ugen, og at over 60 pct. er aktive mindst tre gange om ugen. Forskellene mellem kønnene er marginale, mens tabellen viser, at idrætshyppigheden er lidt større blandt børn og unge over 13 år end blandt børn under 13 år.

Forskellene mellem sammenligningskommunerne er ikke store, og der er heller ikke på dette område nævneværdige forskelle mellem områderne i Holstebro Kommune.

Tabel 3.5: Idrætshyppighed blandt idrætsaktive børn og unge (pct.)

(n = 2.294)	I alt	Køn		Alder			Område		
		Piger	Drenge	10-12	13-15	16+	Haderslev	Svendborg	Varde
5 gange om ugen eller mere	22	21	24	19	25	27	17	22	25
3-4 gange om ugen	38	38	38	35	41	37	33	36	39
1-2 gange om ugen	32	33	30	37	27	27	39	33	29
1-3 gange om måneden	5	5	4	5	4	6	6	6	4
Sjældnere	3	3	4	4	3	3	5	4	3

Tabellen viser respondenternes svar på spørgsmålet 'Hvor ofte dyrker du sport/motion?'

Brug af faciliteter

De følgende analyser ser på børn og unges brug af faciliteter i Holstebro Kommune. I spørgeskemaet blev spørgsmål om brug af faciliteter kun stillet til de børn og unge, som angav at dyrke mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. De 8 pct., som ikke har dyrket nogen former for idræt, sport eller motion regelmæssigt inden for det seneste år, indgår altså heller ikke i de følgende analyser.

Af tabel 3.6 fremgår det, at haller/sale er de mest benyttede faciliteter blandt idrætsaktive børn og unge i Holstebro Kommune. Med 59 pct. er der flest af de idrætsaktive børn og unge i kommunen, der svarer 'Hal/sal' på spørgsmålet om, hvor de dyrker idræt, sport eller motion efterfulgt af 'fodboldbaner' (39 pct.), 'hjemme i haven' (27 pct.) og 'naturen' (22 pct.).

Der er stor drengedominans på fodboldbaner, som 54 pct. af de idrætsaktive drenge benytter mod 24 pct. af de idrætsaktive piger. Modsat benyttes haller/sale af flere idrætsaktive piger (63 pct.) end drenge (55 pct.), og hjemmet/haven og naturen benyttes også af lidt flere idrætsaktive piger end drenge.

I takt med dalende tilslutning til fodbold med alderen falder idrætsaktive børn og unges brug af fodboldbaner i Holstebro Kommune ligeledes med alderen. Det samme gælder for brugen af haller/sale og svømmehaller. Omvendt stiger andelen, der benytter fitnesscentre/motionsrum tydeligt i takt med stigende alder.

Tallene i tabel 3.6 herunder tegner således billedet af den omtalte udvikling i idrætsvaner i ungdomsårene fra en facilitetsvinkel. Allerede i teenageårene ændrer kravene til de fysiske rammer for sport og motion sig, og der sker en bevægelse fra de traditionelle idrætsfaciliteter over i arenaer, som i højere grad faciliterer mere fleksible eller individuelle idrætsformer.

Tabel 3.6: Haller og fodboldbaner er idrætsaktive børn og unges foretrukne steder til sport/motion

(n = 2.294)	I alt	Køn		Alder			Område		
		Piger	Drenge	10-12	13-15	16+	Haderslev	Svendborg	Varde
Hal/sal	59	63	55	62	57	49	60	53	65
Fodboldbaner	39	24	54	41	37	37	34	33	44
Hjemme/ i haven	27	30	23	23	30	24	21	27	27
Naturen	22	26	19	17	27	23	18	19	22
Fitnesscenter/ motionsrum	16	17	16	4	24	47	13	16	16
Veje, gader, for- tove og lign.	16	18	15	11	21	20	13	15	16
Svømmehal	13	14	13	17	11	7	16	15	14
Andre baner/ anlæg	9	12	5	9	9	8	13	9	10
Aktivitetsanlæg	3	1	4	3	3	1	5	5	3
Anlæg ved vand	2	1	3	2	2	3	>1	3	1
Andet	10	10	9	10	10	6	9	9	8

Tabellen viser de idrætsaktive børn og unges svar på spørgsmålet 'Hvor dyrker du sport/motion?'. Det var muligt for respondenter at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Der er kun enkelte mindre variationer mellem de adspurgte idrætsaktive børn og unge i de tre områder i forhold til deres benyttelse af forskellige steder til sport og motion. I Midt er benyttelsen af haller/sale og fodboldbaner en smule mindre udbredt end i Vest og Øst, og samtidig er benyttelsen af svømmehal lidt højere i Vest end i Midt og Øst.

Brug af specifikke faciliteter i Holstebro Kommune

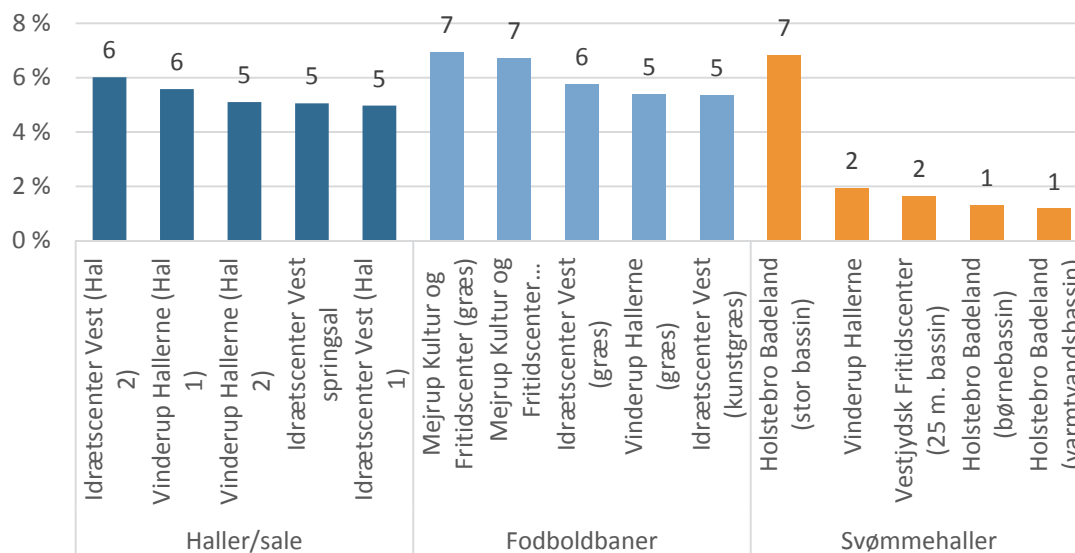
De foregående analyser er baseret på nogle overordnede facilitetsopdelinger for at se på brugen af faciliteter på tværs af kommunen. Analyserne herunder ser nærmere på brugen af specifikke faciliteter. Igen skal man være opmærksom på, at andelen er baseret på de børn og unge, som angiver at dyrke mindst én aktivitet (92 pct.), og ikke på alle børn og unge.

De fem mest benyttede faciliteter i Holstebro Kommune inden for kategorierne haller/sale, fodboldbaner og svømmehaller er vist i figur 3.4 herunder. På tværs af alle haller og sale i Holstebro Kommune er Idrætscenter Vest (hal 2) og Vinderup Hallerne (hal 1) de mest benyttede med 6 pct. efterfulgt af Vinderup Hallerne (hal 2) og Idrætscenter Vest (henholdsvis springsal og hal 1).

De mest benyttede fodboldbaner er kunstgræsbanen og naturgræsbanerne ved Mejrup Kultur og Fritidscenter, som benyttes af 7 pct. af kommunens idrætsaktive børn og unge, mens Idrætscenter Vests naturgræsbaner benyttes af 6 pct. Kunstgræsbanen ved Idrætscenter Vest og naturgræsbanerne ved Vinderup Hallerne benyttes hver af 5 pct. af de adspurgte idrætsaktive børn og unge.

På tværs af kommunens idrætsaktive børn og unge er det store bassin i Holstebro Badeland med 7 pct. klart den mest benyttede svømmefacilitet. Svømmebassinerne i Vinderup Hallerne og Vestjysk Fritidscenter benyttes hver af 2 pct. af de adspurgte idrætsaktive børn og unge, mens lidt færre benytter de øvrige typer af bassiner i Holstebro Badeland.

Figur 3.4: Idrætsaktive børns og unges brug af specifikke haller/sale, fodboldbaner og svømmefaciliteter i Holstebro Kommune

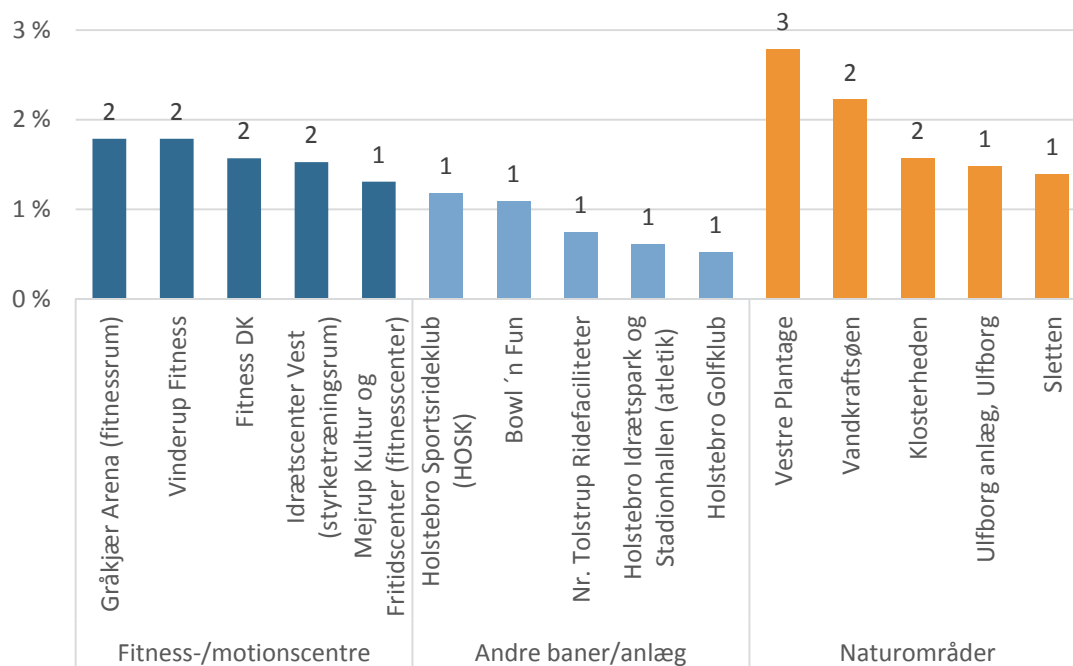

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Holstebro Kommune, som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist. Baseret på spørgsmålet 'Hvilke [facilitetstype] benytter du?'. Det var muligt at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Figur 3.5 viser de adspurgte idrætsaktive børns og unges benyttelse af specifikke fitness-/motionscentre, andre baner/anlæg og naturområder. Generelt er benyttelsen af denne type faciliteter mindre udbredt, og ingen enkelte faciliteter i kommunen skiller sig særligt ud.

De mest benyttede fitness-/motionscentre er fitnessrummet i Gråkjær Arena, Vinderup Fitness, fitness dk og styrketræningsrummet i Idrætscenter Vest, der alle benyttes af 2 pct. af de idrætsaktive børn og unge. Holstebro Sportsrideklub og Bowl 'n' fun er de mest benyttede faciliteter i kategorien 'andre baner/anlæg', men benyttes ikke desto mindre kun af omkring 1 pct. Det mest benyttede naturområde, Vestre Plantage, benyttes af 3 pct. af de adspurgte idrætsaktive børn og unge.

Figur 3.5: Idrætsaktive børn og unges brug af specifikke fitness-/motionscentre, andre baner/anlæg og naturområder i Holstebro Kommune

Figuren viser andelen af alle idrætsaktive børn og unge i Holstebro Kommune, som benytter specifikke faciliteter. Kun de fem mest benyttede faciliteter inden for hver kategori er vist. Baseret på spørgsmålet 'Hvilke [facilitetstype] benytter du?'. Det var muligt at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Brug af lokale idrætscentre

En stor del af faciliteterne til idræt i Holstebro Kommune er samlet i idrætscentre, som med flere forskellige baner og anlæg i samme område kan appellere til en bredere del af de idrætsaktive børn og unge og naturligvis især børn og unge i lokalområdet. Derfor ser de følgende analyser nærmere på samlede idrætscentre og deres benyttelse blandt børn og unge i de tre områder i Holstebro Kommune.

Som figur 3.6 herunder illustrerer, prioriterer idrætsaktive børn og unge helt tydeligt at være aktive i lokale idrætscentre. Det kommer til udtryk ved, at kun Idrætscenter Vest og Mejrup Kultur og Fritidscenter går igen på top-tre over de mest benyttede idrætscentre i de tre områder.

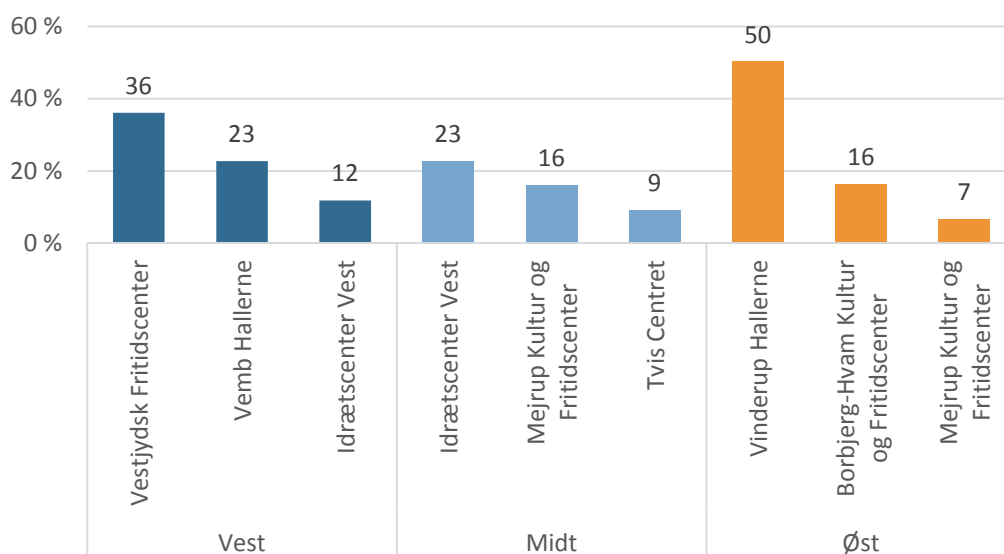
Lidt over en tredjedel af de idrætsaktive børn og unge i Vest (36 pct.) benytter faciliteter i eller i forbindelse med Vestjydsk Fritidscenter, som ud over de indendørs haller og lokaler byder på fodboldbaner, tennisbaner, multibane og en svømmehal. I samme område benyttes 23 pct. af de idrætsaktive børn og unge Vemb Hallerne, mens Idrætscenter Vest benyttes af 12 pct.

Idrætscenter Vest ligger i område Midt, og her benyttes det også af væsentligt flere af de idrætsaktive børn og unge. Idrætscenter Vest består af springsal, bevægelsesrum og haller samt fodboldbaner (både naturgræs og kunstgræs), styrketræningslokale og et anlæg til bueskydning. I alt benyttes disse faciliteter af 23 pct. af de idrætsaktive børn og unge i

Midt. Samtidig benytter 16 pct. Mejrup Kultur og Fritidscenter, mens 9 pct. benytter Tvis Centret.

Blandt de idrætsaktive børn og unge i Øst er Vinderup Hallerne med stor afstand det mest benyttede idrætscenter. Udover idrætshaller findes der i eller ved Vinderup Hallerne adgang til fodboldbaner, skydebane og svømmehal. I alt benyttes disse faciliteter af halvdelen af de idrætsaktive børn og unge i Øst. Faciliteterne i Borbjerg-Hvam Kultur- og Fritidscenter benyttes i alt af 16 pct. af de idrætsaktive børn og unge i Øst, mens 7 pct. benytter Mejrup Kultur og Fritidscenter.

Figur 3.6: Mest benyttede idrætscentre blandt børn og unge i de tre områder

Figuren viser de tre mest benyttede idrætscentre blandt børn og unge, fordelt på områder. Baseret på spørgsmålet 'Hvor dyrker du dine aktiviteter?', sammenlagt for idrætscentre, hvor flere forskellige faciliteter er til rådighed. Det var muligt at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Adgang til og tilfredshed med idrætsfaciliteter

For børn og unge er nærområdet en subjektiv størrelse, der er defineret af mulighederne for transport i form af cykling, gang på egen hånd, offentlig transport eller kørsel af forældre. Med andre ord er det interessant, hvad børnene og de unge selv oplever som tæt på, og naturligvis lige så interessant, hvilke typer faciliteter, de mener, er for langt væk til, at de selv kan bruge dem.

I spørgeskemaet indgår også et spørgsmål, som har til formål at afdække børn og unges tilfredshed med idrætsfaciliteterne i Holstebro Kommune. Yderligere har det været muligt at skrive ønsker/afsnit med egne ord, og disse svar er inddraget som supplement.

Alle børn, både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive, har svaret på disse spørgsmål. Således giver nedenstående tabel 3.7 et billede af alle adspurgte børn og unges opfattelse af faciliteters nærhed på tværs af hele kommunen og fordelt på de tre områder.

Fodboldbaner oplever 72 pct. af de adspurgte børn og unge i Holstebro Kommune at kunne gå, løbe eller cykle til. Tilsvarende oplever 71 pct., at haller/sale er tæt på ud fra samme præmis, mens det gælder 65 pct. for skov, 63 pct. for legeplads og 51 pct. for fitnesscenter/motionsrum. Lidt under halvdelen af de adspurgte børn og unge (48 pct.) oplever at kunne gå, løbe eller cykle til en svømmehal, 44 pct. til vand eller strand og godt en tredjedel (34 pct.) til andre baner/anlæg.

Variationerne mellem lokalområder er meget begrænsede. Vest skiller sig en smule ud som et område, hvor lidt færre af de adspurgte børn og unge oplever at kunne gå, løbe eller cykle til en svømmehal. Desuden skiller Midt sig ud med væsentligt færre børn og unge, der oplever at kunne gå, løbe eller cykle til en havn eller havnebassin, hvilket må siges at være forventeligt på grund af kommunens geografi.

Tabel 3.7: Faciliteter/steder, som børn og unge oplever at kunne gå, løbe eller cykle til (pct.)

(n = 2.483)	Total	Vest	Midt	Øst
Fodboldbane	72	72	72	74
Hal/sal	71	74	70	71
Skov	65	67	65	64
Legeplads	63	61	65	59
Fitnesscenter/motionsrum	51	55	49	54
Svømmehal	48	40	49	49
Vand (hav, sø, å) eller strand	44	48	43	44
Andre baner/anlæg ¹⁶	34	34	34	32
Motionssti	30	25	31	29
Park	29	21	32	26
Aktivitetsanlæg ¹⁷	22	24	21	23
Havn eller havnebassin	8	13	4	19
Ingen af ovenstående	2	3	2	3
Ved ikke	5	6	5	6

Figuren viser andelen af alle børn og unge i Holstebro Kommune, der oplever forskellige facilitetstyper inden for gå-, løbe- eller cykelafstand. Baseret på spørgsmålet 'Hvilke af disse steder kan du gå, løbe eller cykle til hjemmefra?'. Det var muligt at give mere end ét svar på spørgsmålet.

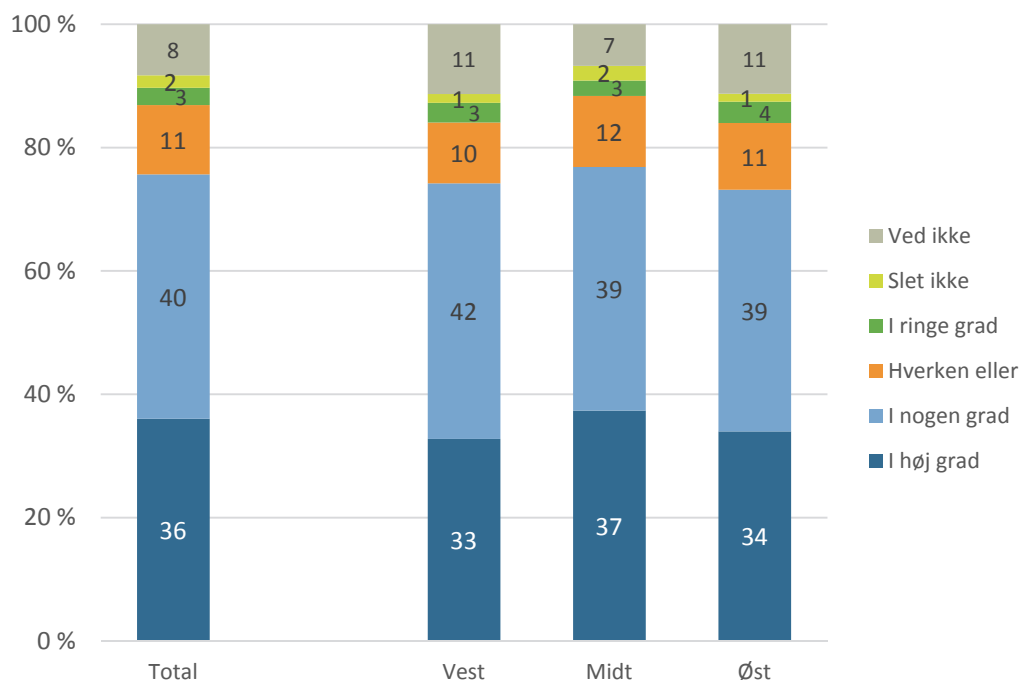
Generelt er langt de fleste børn og unge i kommunen tilfredse med lokalområdet idrætsfaciliteter som vist i figur 3.7 herunder. I alt svarer 76 pct. af de adspurgte børn og unge enten 'I høj grad' eller 'I nogen grad' til spørgsmålet 'Er du tilfreds med idrætsfaciliteterne (boldbaner, idrætshaller, svømmehaller mv.) i dit nærområde?'. I alt 5 pct. svarer 'I ringe grad' eller 'Slet ikke', mens 11 pct. svarer 'Hverken/eller', og 8 pct. svarer 'Ved ikke'.

Heller ikke i forhold til tilfredshed med lokalområdet idrætsfaciliteter er der store forskelle på børn og unge i de tre forskellige områder. Den overordnede tilfredshed ('I høj grad' og 'I nogen grad samlet') svinger marginalt mellem 75 pct. i Vest, 76 pct. i Midt og 73 pct. i Øst.

¹⁶ F.eks. tennis, golf, ridning, skydning, atletik.

¹⁷ F.eks. skaterbaner, parkour, klatrebane, træningspavillon.

Figur 3.7: Overvejende tilfredshed med lokalområdernes idrætsfaciliteter

Figuren viser tilfredsheden med de lokale idrætsfaciliteter blandt alle børn og unge, idrætsaktive som ikke idrætsaktive, fordelt på total for hele kommunen og de tre områder. Baseret på spørgsmålet 'Er du tilfreds med idrætsfaciliteterne (boldbaner, idrætshaller, svømmehaller mm.) i dit nærområde?'.

Som supplement til ovenstående figur er alle børn og unge blevet spurgt, om de savner konkrete muligheder for idræt, som de har kunnet beskrive frit i spørgeskemaet. Denne metode giver et umiddelbart indtryk af børnenes ønsker, som fylder i deres bevidsthed nu og her.

De adspurgte børn og unges svar bærer præg af, hvad de i forvejen benytter sig af og går til. Ønsker om fodboldbaner, baner til skateboard og street-basket samt muligheder for fitness, dans, parkour og svømning går igen. En stor del svarer, at de ikke savner noget særligt, eller at de er godt tilfredse med deres muligheder for at dyrke idræt i lokalområdet. Man ser ingen nævneværdige forskelle på konkrete ønsker i de tre områder.

Transport

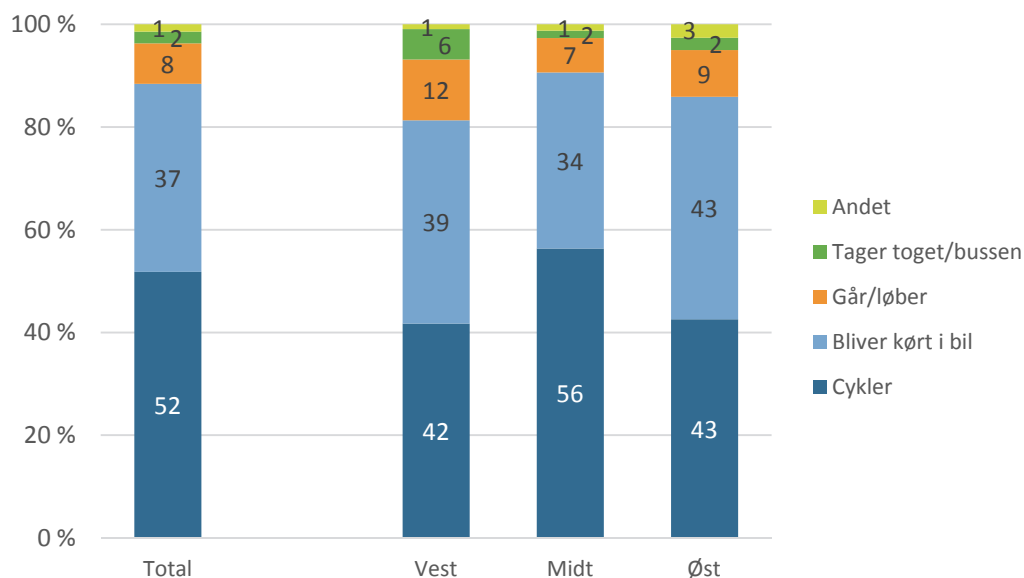
Figur 3.8 herunder viser, hvorledes de idrætsaktive børn og unge transporterer sig til det sted, hvor de oftest er idrætsaktive.

Lige over halvdelen af idrætsaktive børn og unge i Holstebro Kommune (52 pct.) cykler til og fra det sted, hvor de oftest dyrker idræt, mens 37 pct. bliver kørt i bil, og 8 pct. går/løber.

Det er tydeligt, at cykel som transport til idræt er mere udbredt blandt idrætsaktive børn og unge i Midt (56 pct.) end i Vest (42 pct.) og Øst (43 pct.), hvilket hænger sammen med, at

afstandene til idrætsfaciliteter for beboere i Holstebro By typisk er kortere. Tilsvarende bliver lidt flere idrætsaktive børn og unge i Vest og Øst kørt i bil til idræt, end det er tilfældet blandt idrætsaktive børn og unge i Midt.

Figur 3.7: Idrætsaktive børn og unges transportform til det sted, hvor de oftest er aktive

Figuren viser de idrætsaktive børns og unges transportform til det sted, hvor de oftest er idrætsaktive, fordelt på total for hele kommunen og de tre områder. Baseret på spørgsmålet 'Hvordan kommer du typisk til og fra det sted, hvor du oftest er aktiv?'.

Den typiske transporttid for børn og unge til idræt varierer ikke stort mellem de tre områder i kraft af, at børn og unge i Vest og Øst lidt oftere bliver kørt i bil, hvilket må antages at gå hurtigere end transport på cykel. Lige knap tre ud af fire idrætsaktive børn og unge bruger under et kvarter på at komme til det sted, hvor de oftest er aktive (den ene vej). I alt 17 pct. bruger mellem 15 og 29 minutter.

Langt de fleste idrætsaktive børn og unge er desuden tilfredse med deres typiske transporttid til idræt. Kun blandt de meget få idrætsaktive børn og unge, der bruger over 30 minutter til idræt hver vej, ser man en tendens til at mene, at transporttiden er for lang.

Svarene vedrørende transporttid og holdninger hertil i Holstebro Kommune afviger kun meget lidt fra andre kommuner. Det er interessant, at børn og unge fra vidt forskellige kommuner i landet (fra Varde Kommune på over 1.200 kvadratkilometer til Gladsaxe Kommune på 25 kvadratkilometer) har så ensartet transporttid til deres primære idrætsaktiviteter.

Hvorfor ikke dyrke idræt, sport eller motion?

Som illustreret i tabel 3.3 angiver kun 8 pct. af adspurgte børn og unge i Holstebro Kommune, at de ikke har dyrket nogen former for idræt regelmæssigt inden for det seneste år. Det gør respondentgrundlaget i den følgende beskrivelse af årsager til inaktivitet relativt lille, hvilket man bør holde for øje i læsningen af tallene.

Der må samtidig også forventes at eksistere mere komplekse eller 'skjulte' barrierer for idrætsdeltagelse, som det enkelte barn ikke nødvendigvis reflekterer over. Derfor vil de stærkeste årsagsforklaringer til børns inaktivitet formentlig ligge i deres baggrundsvilkår som forældrenes socioøkonomiske status, interesse for og aktive deltagelse i sport og motion, som blev beskrevet i forbindelse med figur 3.1.

Godt en tredjedel af de ikke-idrætsaktive børn og unge (36 pct.) angiver som årsag til ikke at dyrke idræt, at de ganske enkelt ikke gider. Dernæst kommer barrierer, der handler om manglende tid, idet 27 pct. af de ikke-idrætsaktive i stedet bruger tiden på andre fritidsinteresser, mens 26 pct. bruger tiden på venner. I alt 19 pct. af de ikke-idrætsaktive svarer, at årsagen til ikke at dyrke idræt er, at de er i dårlig form, og 16 svarer, at sport/motion ikke interesserer dem.

Piger svarer i noget højere grad end drenge, at de ikke dyrker idræt, fordi de bruger tiden med venner, er i dårlig form, eller fordi de holder pause, men regner med at starte igen. Samtidig er der en tendens til at ældre ikke-idrætsaktive børn og unge i højere grad end de yngre svarer, at de ikke dyrker idræt, fordi de ikke gider.

Tabel 3.8: Årsager til ikke at dyrke idræt blandt ikke-idrætsaktive børn og unge (pct.)

(n = 209)	I alt	Køn		Alder		
		Piger	Drenge	10-12	13-15	16+
Gider ikke	36	38	35	23	43	59
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	27	28	27	18	36	18
Bruger tiden på venner	26	33	19	21	30	24
Er i dårlig form	19	22	15	10	26	12
Sport/motion interesserer mig ikke	16	15	16	11	18	24
Holder pause - regner med at starte igen	12	15	9	10	13	12
Bruger tiden på familien/kæreste	11	13	8	8	13	6
Bruger tiden på fritidsjob	10	9	11	3	13	18
Mangler nogen at følges med	10	14	5	5	13	6
Savner muligheden for at komme til at dyrke den rette sport/motion	4	4	5	0	8	0
Har ikke råd/er for dyrt	4	4	4	4	4	0
Har dårligt helbred	2	2	3	1	4	0
Ved for lidt om sport/motion mv.	2	2	3	4	2	0
Har ikke de rette faciliteter til rådighed i mit nærområde	2	2	3	0	4	0
Mine venner/veninder dyrker heller ikke sport/motion regelmæssigt	2	3	2	0	4	6
Jeg har et fysisk/psykisk handicap	2	4	1	3	2	6
Mine forældre er imod det	1	2	1	1	2	0
Ved ikke	6	3	10	14	1	6

Tabellen viser de ikke-idrætsaktive børns og unges angivne årsager til ikke at dyrke idræt. Baseret på spørgsmålet 'Hvorfor går du ikke til idræt, sport eller motion?'. Det var muligt at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Forventninger om fremtidig idrætsdeltagelse

Tabel 3.9 herunder illustrerer blandt andet, at kun 3 pct. af de adspurgte børn og unge i Holstebro Kommune slet ikke forventer at dyrke idræt i de kommende år. Det er en noget lavere andel, end de 8 pct., der på undersøgelsestidspunktet angav ikke at have dyrket nogen former for idræt inden for det seneste år.

Foreningsidræt er den mest udbredte organiseringsform blandt børn og unge, og det er også den måde flest børn og unge (54 pct.) forventer at være aktive på i fremtiden. Herefter kommer fitnesscentre, som 29 pct. forventer at være aktive i, mens hver femte (20 pct.) forventer, at de vil dyrke idræt på egen hånd i fremtiden. Endelig siger 14 pct., at de forventer at dyrke idræt i selvorganiserede grupper, eller at de ikke ved, hvad de har af forventninger til deres idrætsaktiviteter i fremtiden.

På spørgsmålet om fremtidig idrætsdeltagelse er der markante forskelle mellem idrætsaktive og ikke-idrætsaktive børn og unge. Mens de allerede aktive i vid udstrækning forventer at fortsætte med at dyrke idræt på den måde, de gør i dag, forventer færre end hver femte ikke-idrætsaktive (19 pct.) at fortsætte inaktiviteten i fremtiden. Men i modsætning til de idrætsaktive, som hovedsageligt forventer at (fortsætte med) at dyrke idræt i idrætsforeninger, så forekommer fitnesscentre at være den mest interessante organisatoriske ramme for ikke-idrætsaktive, der forventer at komme i gang med idræt i de kommende år. Det skal dog også nævnes, at en stor del af de ikke-idrætsaktive (39 pct.) svarer, at de ikke ved, om de i fremtiden vil dyrke idræt.

Tabel 3.9: Børn og unges forventninger til fremtidig idrætsdeltagelse (pct.)

(n = 2.503)	Total	Ikke- idrætsaktive	Idrætsaktive
Ja, i en idrætsforening	54	10	58
Ja, i et fitnesscenter	29	19	30
Ja, alene/på egen hånd	20	12	20
Ja, i en gruppe arrangeret af mig selv, familie, venner/bekendte	14	8	15
Nej	3	19	1
Ved ikke	14	39	12

Tabellen viser svar på, hvorvidt børn og unge i Holstebro Kommune tror, at de i de kommende år dyrker idræt, sport eller motion og i forskellige organiseringsammenhænge. Total samt fordelt på nuværende idrætsdeltagelse. Baseret på spørgsmålet 'Tror du, at du i de kommende år vil dyrke idræt, sport eller motion?'. Det var muligt at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Børns holdninger til idræt i skoletiden

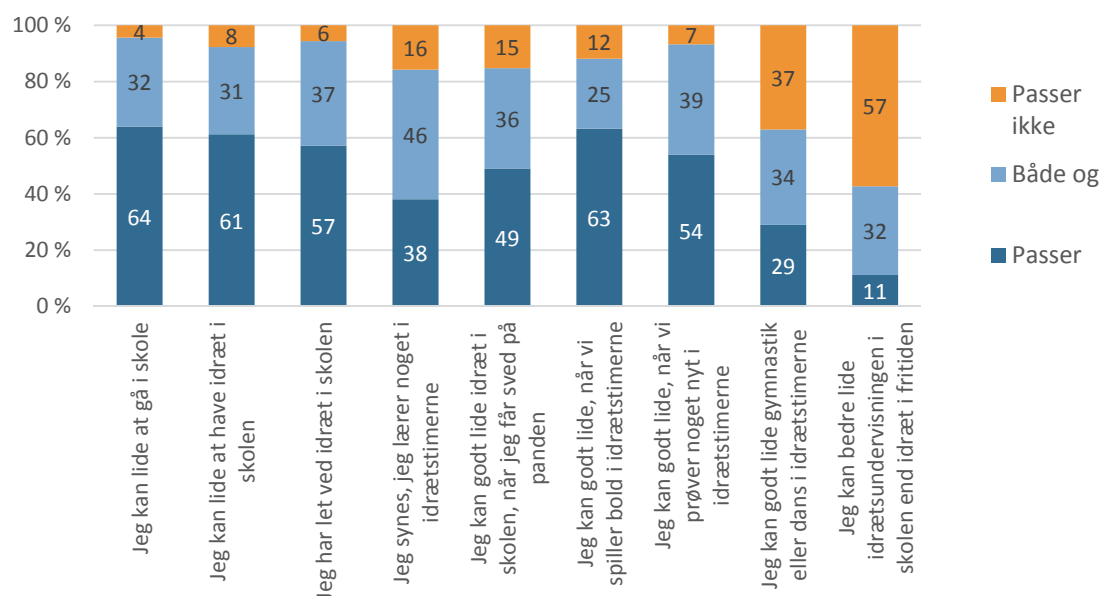
Undersøgelsen har også stillet en række spørgsmål om idræt i skolen. Her skiftes perspektiv fra den frivillige idræt i fritiden til at se på den obligatoriske idræt i skolen i Holstebro Kommune.

Børnene forholder sig overvejende positivt til skoleidræt, men en stor andel udtrykker dog visse forbehold ved at angive udsagnet 'både og' til en række udsagn omkring skoleidrætten, hvilket kommer til udtryk i figur 3.8 herunder.

De mørkeblå søjler viser andelen af børn og unge i kommunen, der svarer at udsagnene passer. Mere end halvdelen af børn og unge i Holstebro Kommune (64 pct.) kan generelt godt lide at gå i skole, og en lidt mindre andel på 61 pct. kan lide idrætstimerne. Et flertal (57 pct.) synes også, at de har let ved idræt i skolen, og 49 pct. kan lide at få sved på panden. Et væsentligt flertal kan lide at spille bold i idrætstimerne (63 pct.), mens kun 29 pct. kan lide gymnastik eller dans i idrætstimerne. Dog er over halvdelen (54 pct.) positivt indstillet over for at prøve nyt i idrætstimerne. Mindre end halvdelen (38 pct.) af Holstebro Kommunes børn og unge svarer, at de synes, de lærer noget i idrætstimerne. Endelig er der mere begrænset opbakning (11 pct.) til udsagnet om bedre at kunne lide idræt i skolen end idræt i fritiden.

På en del af disse spørgsmål er der forskelle mellem kønnene. En større andel af drenge end piger svarer, at de kan lide at have idræt i skolen, og drengene foretrækker især at spille bold, mens pigerne er mere positivt indstillet over for gymnastik og dans. Væsentligt færre piger end drenge kan godt lide at få sved på panden i idrætstimerne, og det gælder især i de ældre aldersgrupper.

Figur 3.8: Skolebørns holdninger til idræt i skolen i Holstebro Kommune

Figuren viser svarfordelinger på ni spørgsmål omkring holdninger til idræt i skoletiden i Holstebro Kommune.

Der er ikke markante forskelle mellem børn og unge i Holstebro Kommune og de tre sammenligningskommuner, når det kommer til holdninger til idræt i skolen. Andelen, der kan lide at gå i skole, er marginalt lavere i Haderslev, Svendborg og Varde, mens andelen, der kan lide at have idræt i skolen, er på samme niveau, og andelen, der synes, at de lærer noget i idrætstimerne, er marginalt højere i de tre sammenligningskommuner.

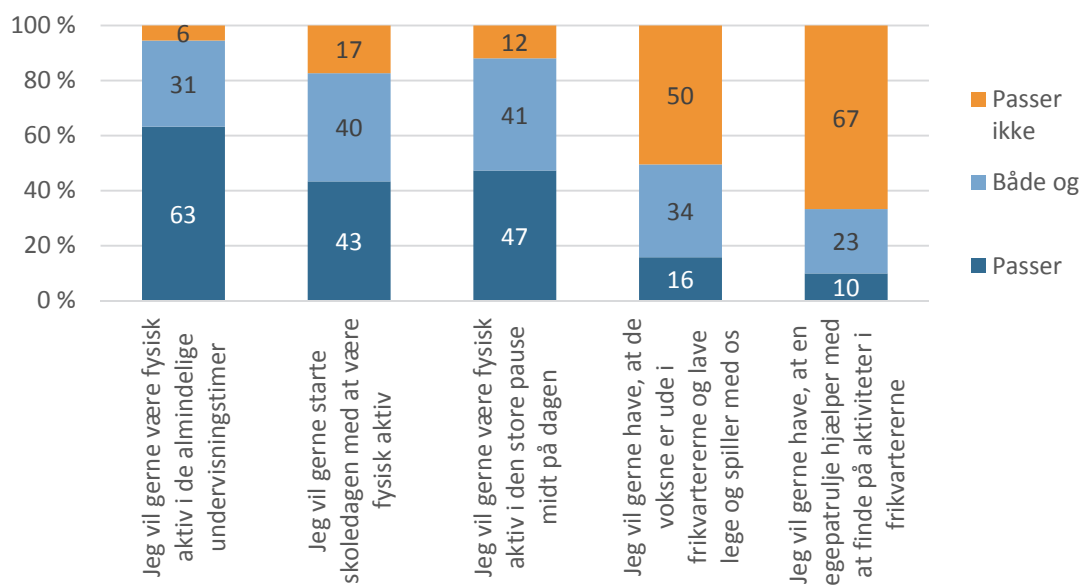
Fysisk aktivitet i skoletiden

I undersøgelsen er der desuden stillet fem spørgsmål, som relaterer sig til folkeskolereformen. Spørgsmålene er stillet for at få en fornemmelse af børnenes holdninger til forskellige tiltag med øget fysisk aktivitet i skoletiden.

Som det fremgår af figur 3.9 herunder, angiver 63 pct. af børn og unge i Holstebro Kommune, at de gerne vil være fysisk aktive i de almindelige undervisningstimer. Det vil eleverne hellere end at være fysisk aktive på andre tidspunkter i løbet af skoledagen, idet 43 pct. svarer, at de gerne starte skoledagen med at være fysisk aktiv, og 47 pct. svarer, at de gerne vil være fysisk aktive i den store pause midt på dagen.

Omvendt forholder eleverne sig kritisk til, at voksne eller legepatruljer skal organisere diverse aktiviteter og lege i frikvartererne. Blot 16 pct. ønsker at voksne deltager i aktiviteterne, og kun 10 pct. ønsker legepatruljer til at styre aktiviteter i frikvartererne.

Figur 3.9: Skolebørns holdninger til fysisk aktivitet i løbet af skoledagen

Figuren viser svarfordelinger på fem spørgsmål omkring holdninger til fysisk aktivitet i skoletiden i Holstebro Kommune.

Delanalyse 4: Voksnes idrætsvaner

Denne delanalyse ser nærmere på voksne borgeres idrætsvaner. Det drejer sig om idrætsvaner og årsager til ikke at dyrke idræt blandt borgere over 15 år i Holstebro Kommune.

De voksne borgeres idrætsvaner er kortlagt ved hjælp af en internetbaseret spørgeskemaundersøgelse, som 3.000 tilfældigt udvalgte borgere over 15 år i Holstebro Kommune blev inviteret til at besvare pr. post. Som tabel 4.1 herunder viser, besvarede i alt 1.008 voksne borgere spørgeskemaet, hvilket bringer undersøgelsens svarprocent op på 34. Svarprocenten er tilfredsstillende set i forhold til erfaringerne med lignende undersøgelser svarprocenter og en generel tendens til 'undersøgelsestræthed' i den danske befolkning.

Dog kan det faktisk, at kun godt hver tredje inviterede deltager har besvaret undersøgelsen, have betydning for tallene for den overordnede idrætsdeltagelse. Respondenter, der dyrker idræt, sport eller motion, er formentlig mere villige til at deltage i spørgeskemaundersøgelsen end ikke-idrætsaktive, og derfor overvurderer undersøgelser af denne art formentlig den samlede idrætsdeltagelse en smule. Det har dog ikke betydning i forhold sammenligning med sammenligningskommunerne Haderslev, Svendborg og Varde, hvor undersøgelserne er lavet ud fra samme metode.

Tabel 4.1: Voksenundersøgelsens datagrundlag

		Antal inviterede	Antal svar	Svarprocent
I alt		2.993	1.008	34
Køn	Kvinder	1.510	581	38
	Mænd	1.483	427	29
Alder	16-19 år	181	81	45
	20-29 år	455	103	23
	30-39 år	460	123	27
	40-49 år	536	179	33
	50-59 år	534	206	39
	60-69 år	434	194	45
	70 år+	393	122	31
Område	Vest	872	284	33
	Midt	1.115	405	36
	Øst	1.006	319	32

Tabellen viser antallet af inviterede deltagere til og besvarelser på spørgeskemaundersøgelsen blandt voksne borgere i Holstebro Kommune, fordelt på køn, aldersgrupper og områder.

Som det fremgår af tabellen ovenfor, varierer svarprocenten noget mellem køn og aldersgrupper. Kvinder har været en smule flinkere til at besvare spørgeskemaet end mænd, og det samme har borgere i alderen 50-69 år. Borgerne i de tre områder i Holstebro Kommune, Vest, Midt og Øst, har dog svaret i nogenlunde samme grad, hvilket giver udmærkede forudsætninger for sammenligninger mellem de tre områder i kommunen.

Hvor mange voksne dyrker idræt i Holstebro Kommune?

Blandt de adspurgte voksne borgere i Holstebro Kommune angiver i alt 66 pct., at de dyrker idræt, sport eller motion. Det placerer Holstebro Kommune nogenlunde midt i gruppen af sammenligningskommuner over Haderslev (61 pct.) og Svendborg (63 pct.) og under Varde (69 pct.).

Tabel 4.2 herunder viser også, at marginalt flere kvinder (67 pct.) end mænd (65 pct.) svarer ja til normalt at dyrke idræt, sport eller motion. En større idrætsdeltagelse blandt kvinder end mænd ses også i de senere års nationale undersøgelser, og som tabellen viser, er billedet det samme i Svendborg og Varde.

Der er også tydelige forskelle i idrætsdeltagelsen mellem de forskellige aldersgrupper. De 50-59-årige er de mindst idrætsaktive voksne borgere med 57 pct. idrætsaktive, mens de voksne over 60 og 70 år er de mest aktive med henholdsvis 75 og 72 pct. idrætsaktive i disse aldersgrupper. Blandt de voksne i alderen 16-39 år er der relativt mange, der svarer 'Ja, men ikke for tiden'. Det kan tages som et udtryk for, at de selv betragter deres manglende idrætsdeltagelse som midlertidig, muligvis på grund af travlhed med familie og arbejde, som fylder meget i denne livsfase.

Med den endog meget høje idrætsdeltagelse blandt de ældste borgere adskiller Holstebro Kommune sig en smule fra sammenligningskommunerne. Tendensen med inaktivitet, der efter egen opfattelse er midlertidig blandt en stor del af de yngre voksne, er til gengæld udbredt også i de andre kommuner.

Endelig viser tabellen, at der mellem de tre områder i Holstebro Kommune er mindre forskelle i idrætsdeltagelsen. Vest og Øst ligner hinanden med henholdsvis 63 og 64 pct. idrætsaktive voksne, mens Midt skiller sig en smule ud med relativt mange idrætsaktive voksne (70 pct.).

Tabel 4.2: Voksnes borgeres idrætsdeltagelse i Holstebro Kommune og sammenligningskommunerne (pct.)

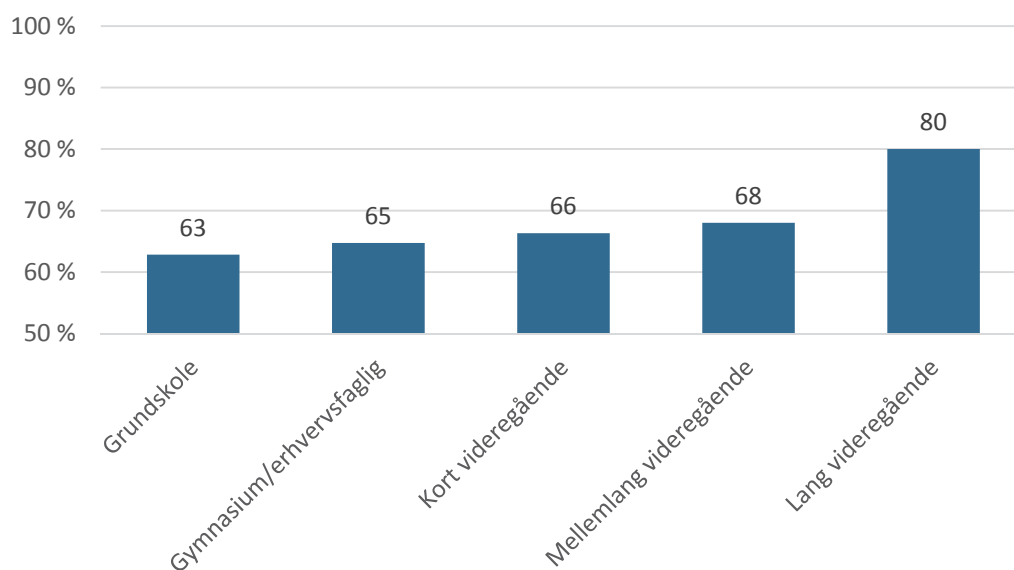
(n = 1.008)		Ja	Ja, men ikke for tiden	Nej	Andel 'Ja' i sammenligningskommunerne		
					Haderslev (n = 1.016)	Svendborg (n = 1.531)	Varde (n = 1.100)
I alt		66	16	18	61	63	69
Køn	Kvinder	67	17	16	60	67	71
	Mænd	65	14	21	62	60	67
Alder	16-19 år	67	23	10	69	63	75
	20-29 år	65	18	17	67	58	61
	30-39 år	61	24	15	51	55	71
	40-49 år	66	14	20	60	70	72
	50-59 år	57	17	26	58	62	68
	60-69 år	75	10	15	63	67	68
	70 år+	72	7	21	64	62	69
Område	Vest	63	16	21	-	-	-
	Midt	70	13	17	-	-	-
	Øst	64	18	18	-	-	-

Tabellen viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?', fordelt på køn, alder og område og sammenlignet (andel 'Ja') med sammenligningskommunerne.

Idrætsdeltagelsen blandt voksne hænger i høj grad sammen med sociale baggrundsfaktorer som beskæftigelse og indtægt. Den vigtigste faktor, som også i høj grad er med til at definere beskæftigelse og indtægt, er dog uddannelseslængde. I Holstebro Kommune såvel som på nationalt plan er der en tydelig sammenhæng mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse.

Blandt voksne borgere, hvis højeste uddannelse er grundskole eller gymnasium/erhvervsfaglig uddannelse, angiver henholdsvis 63 og 65 pct. at dyrke idræt, mens det gælder 66 pct. blandt borgere med en kort videregående uddannelse, 68 pct. med en mellem-lang videregående uddannelse og 80 pct. af de adspurgte voksne borgere med en lang videregående uddannelse.

Figur 4.1: Stærk sammenhæng mellem uddannelseslængde og idrætsdeltagelse blandt voksne borgere i Holstebro Kommune

Figuren viser svarfordelinger på spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?', fordelt på uddannelseslængde.

Hvilke aktiviteter dyrker voksne borgere i Holstebro Kommune?

De voksne respondenter i spørgeskemaundersøgelsen er blevet bedt om at angive, hvilke aktiviteter de har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. Her har de haft mulighed for at angive flere forskellige aktiviteter og ikke nødvendigvis kun aktiviteter, som de dyrkede på undersøgelsestidspunktet.

På den baggrund viser sig samlet set en større andel idrætsaktive voksne, idet hele 89 pct. af de adspurgte voksne har dyrket mindst én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Det er en noget større andel end de 66 pct., som svarer 'Ja' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'. Grunden hertil er det bredere tidsperspektiv i formuleringen '...inden for det seneste år', som også inkluderer mange af de voksne borgere, der svarer 'Ja, men ikke for tiden' til spørgsmålet 'Dyrker du normalt idræt, sport eller motion?'.

Vandreture er den mest udbredte idræts- eller motionsaktivitet blandt voksne i Holstebro Kommune, idet 31 pct. af de adspurgte borgere over 15 år angiver at have vandret regelmæssigt inden for det seneste år. Løb kommer på andenpladsen med 25 pct. af de voksne, og fitness og styrketræning dyrkes (eller er blevet dyrket) regelmæssigt inden for det seneste år af henholdsvis 18 og 17 pct. af de adspurgte voksne borgere i Holstebro Kommune.

Klassiske holdidrætter som fodbold (6 pct.) og håndbold (3 pct.) fylder mindre blandt de voksne, mens gymnastik (13 pct.) og svømning (12 pct.) i løbet af det seneste år er blevet dyrket af minimum hver tiende voksne borger i kommunen.

Tabellen herunder illustrerer også nogle markante forskelle i kønnenes og de forskellige aldersgruppers valg af idrætsaktiviteter. Kvinder vandrer, svømmer og dyrker fitness, gymnastik og yoga i noget højere grad end mænd, som til gengæld oftere er aktive på landevejscyklen og mountainbiken og til badminton og fodbold. Vandreture er især populære i den ældre del af befolkningen, mens løb er særligt populært frem til 50-års-alderen, og styrketræning og fodbold er især populære blandt de yngre voksne.

Tabel 4.3: Voksne borgeres idrætsaktiviteter i Holstebro Kommune (pct.)

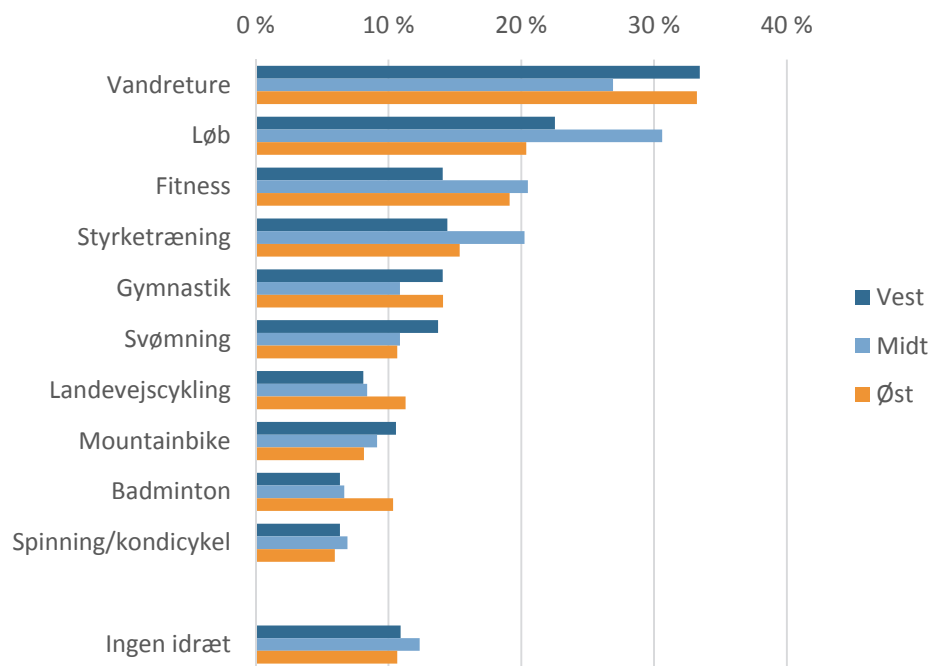
(n = 1.008)	I alt	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
Vandreture	31	33	28	19	19	20	31	35	43	32
Løb	25	25	25	32	32	39	34	22	19	3
Fitness	18	21	15	26	25	15	16	12	20	20
Styrketræning	17	16	18	35	27	22	18	11	12	9
Gymnastik	13	16	8	27	6	8	7	8	11	34
Svømning	12	13	9	7	15	19	11	8	8	18
Landevejscykling	9	7	13	6	3	4	9	14	12	11
Mountainbike	9	5	15	6	8	11	14	12	7	2
Badminton	8	5	12	5	5	10	12	9	6	5
Spinning/ kondicykel	6	6	7	2	5	7	9	7	7	4
Yoga	6	9	1	4	8	6	5	8	8	2
Fodbold	6	2	11	25	16	12	4	0	1	0
Jagt	6	2	11	1	7	8	4	9	3	4
Dans	5	7	3	9	4	1	4	5	8	7
Aerobic/step/ pump/Zumba	5	8	1	4	5	8	10	2	3	2
Fiskeri	4	2	8	0	9	7	3	4	5	3
Golf	4	4	5	4	4	2	1	4	7	9
Ridning	4	6	1	11	5	4	6	3	2	2
Håndbold	3	2	4	14	7	6	2	1	0	0
Skydning	3	1	5	6	5	6	1	3	2	1
Bowling/ keglespil	2	2	3	2	4	0	2	0	4	6
Kano/kajak	2	1	4	5	2	1	3	2	3	1
Volleyball/ beachvolley	2	2	2	9	6	2	1	0	2	1
Stavgang	2	3	1	1	0	1	0	1	4	8
Petanque	1	1	2	1	1	1	0	0	3	4
Vinterbadning	1	2	1	1	1	0	1	1	2	1
Billard/pool	1	1	1	4	4	0	0	0	1	2
Kampsport	1	1	2	2	3	2	1	0	1	0
Bordtennis	1	1	1	6	1	0	1	0	1	0
Sejlsport/ surfing/kite	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1
Rulleskøjter/ skateboard	1	1	1	1	1	3	1	0	0	0
Basketball	1	0	1	4	2	0	1	0	0	0

O-løb	1	0	1	4	1	0	0	0	1	0
Klatring	1	0	1	1	2	1	1	0	0	0
Roning	0	0	1	0	0	0	0	1	0	1
Atletik	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0
Triatlon/ duathlon	0	0	0	0	2	0	1	0	0	0
Tennis	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0
Parkour	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0
Handicapidræt	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Ingen idræt	11	11	12	7	13	7	12	14	12	13

Tabellen viser respondenternes svar på spørgsmålet 'Hvilke former for idræt, sport eller motion har du dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder?', fordelt på i alt for hele kommunen og køn og aldersgrupper. Det var muligt for respondenter at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Der er ikke store forskelle i aktivitetsvalg blandt voksne i de tre områder i Holstebro Kommune. Løb og styrketræning er lidt mere udbredt i Midt, mens flere i Vest og Øst vanderer, og marginalt flere dyrker gymnastik.

Figur 4.2: Variationer i de mest udbredte aktiviteter i de tre områder i Holstebro Kommune

Figuren viser respondenternes svar på spørgsmålet 'Hvilke former for idræt, sport eller motion har du dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder?' fordelt på de tre områder i Holstebro Kommune. Det var muligt for respondenter at give mere end et svar på spørgsmålet.

I forhold til sammenligningskommunerne, Haderslev, Svendborg og Varde, er der heller ikke de store variationer. Dog skiller de voksne borgere i Holstebro Kommune sig en smule ud med en relativt udbredt deltagelse i vandreture, løb og gymnastik, mens andelen, der styrketræner, ligger i den lave ende blandt sammenligningskommunerne.

Måske mest interessant er det, at Holstebro Kommune skiller sig ud med en relativt lille andel af de adspurgte voksne, der svarer, at de slet ingen former for idræt har dyrket regelmæssigt inden for det seneste år. I Holstebro Kommune er denne andel 11 pct., mens den i Varde og Haderslev er lidt højere med henholdsvis 13 og 15 pct., og andelen i Svendborg er oppe på 18 pct.

Tabel 4.4: Voksne borgeres foretrukne idrætsaktiviteter i Holstebro Kommune og sammenligningskommunerne (pct.)

	Holstebro (n = 1.008)	Haderslev (n = 1.016)	Svendborg (n = 1.531)	Varde (n = 1.100)
Vandreture	31	29	27	30
Løb	25	23	26	20
Fitness	18			
Styrketræning	17	20	24	21
Gymnastik	13	11	10	13
Svømning	12	14	16	12
Landevejscykel ¹⁸	9	10	8	11
Mountainbike	9	7	5	9
Badminton	8	7	6	11
Ingen idræt	11	15	18	13

Tabellen viser respondenternes svar på spørgsmålet 'Hvilke former for idræt, sport eller motion har du dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder?' blandt borgere i Holstebro Kommune og sammenligningskommunerne. Det var muligt for respondenter at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Organisering

I Danmark har frivillige, folkeoplysende foreninger historisk set spillet en stor rolle som arrangører eller udbydere af idræt, sport og motion. Foreningsidrætten er børn og unges foretrukne organiseringsform og spiller samtidig en væsentlig rolle blandt voksne borgere, som dog også i høj grad finder andre måder at organisere deres idrætsaktiviteter på. Tabel 4.5 og figur 4.3 herunder ser nærmere på, hvordan de adspurgte voksne borgere organiserer deres idrætsaktiviteter.

Den mest udbredte måde at dyrke idræt, sport eller motion blandt voksne i Holstebro Kommune er på egen hånd. På egen hånd dækker over fraværet af formel organisering eller den uformelle selvstændige organisering, der finder sted, f.eks. når man løber en tur for sig selv eller ringer til nogle venner og arrangerer et spil fodbold i parken. I alt 72 pct. af alle voksne dyrker idræt, sport eller motion på egen hånd, og det er den mest udbredte organiseringsform gennem hele voksenlivet med undtagelse af aldersgruppen 70+, hvor der er et markant dyk til 58 pct.

Idræt, sport og motion i klubber og idrætsforeninger er den næstmest udbredte organiseringsform, idet lidt over halvdelen af de voksne i Holstebro Kommune (53 pct.) er for-

¹⁸ Ikke som transport til arbejde og lignende.

eningsaktive. Foreningsidræt er mest udbredt blandt de ældste voksne over 70 år, hvor næsten to ud af tre (65 pct.) er idrætsaktive. Det vidner om en meget høj foreningsdeltagelse blandt de ældste borgere i Holstebro Kommune, når man sammenligner med andre kommuner og landstal.

Private kommercielle centre, typisk fitnesscentre men i princippet også private centre til f.eks. dans og ridning, benyttes af godt hver femte voksne på tværs af aldersgrupperne (23 pct.) og i højest grad af de yngre voksne i alderen 20-29 år (33 pct.).

De resterende organisatoriske sammenhænge (arbejdsplads og aftenskole) fylder ikke meget. På tværs af aldersgrupperne dyrker 4 pct. idræt via arbejdspladsen¹⁹, mens 2 pct. dyrker idræt i aftenskoleregi.

Der er ikke de store forskelle mellem kønnene i forhold til de idrætsaktives organisering af deres aktiviteter. Marginalt flere mænd end kvinder er aktive i idrætsforeninger. Nævneværdige forskelle i organisering findes heller ikke mellem de tre områder i Holstebro Kommune.

Tabel 4.5: Idrættens organisering blandt voksne borgere i Holstebro Kommune (pct.)

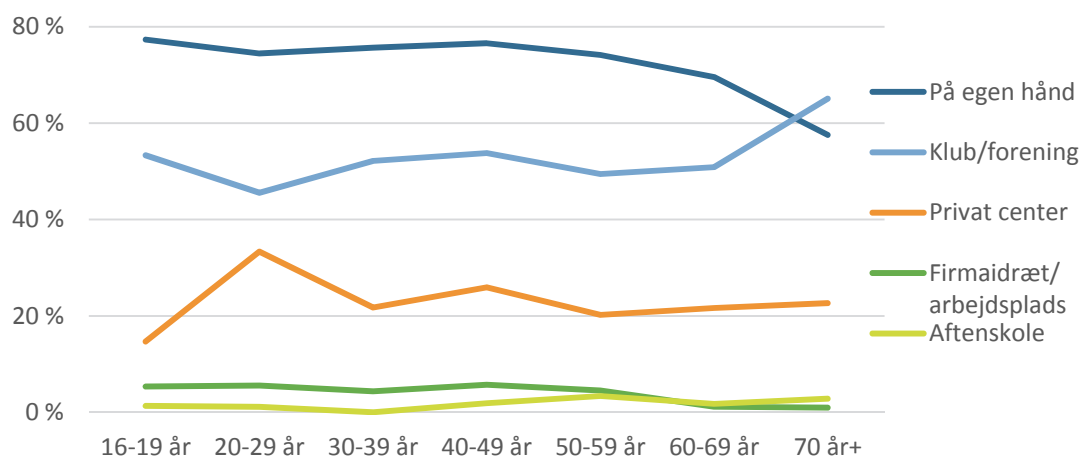
(n = 1.008)	I alt	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
På egen hånd	72	72	72	77	74	76	77	74	70	58
Klub/forening	53	51	55	53	46	52	54	49	51	65
Privat center	23	23	23	15	33	22	26	20	22	23
Firmaidræt/ arbejdsplads	4	4	3	5	6	4	6	4	1	1
Aftenskole	2	3	1	1	1	0	2	3	2	3
Andet	8	7	9	15	8	9	6	6	8	8

Tabellen viser respondenternes svar på spørgsmålet 'I hvilken sammenhæng dyrker du dine aktiviteter?', som er blevet stillet som uddybende spørgsmål til alle de idrætsaktiviteter, den enkelte borger dyrker. Tabellen ser på tværs af aktiviteter, således at en borger, der dyrker minimum én idræt i et givent organisatorisk regi, er noteret som aktiv i det regi. Det var muligt for respondenter at give mere end ét svar på spørgsmålet.

I forhold til sammenligningskommunerne skiller Holstebro sig ud med en generelt høj deltagelse blandt voksne inden for både selvorganiseret og foreningsorganiseret idræt. Særligt er den markante stigning i foreningsidræt i aldersgruppen 70 år+ markant og giver anledning til overvejelser i forhold til, om der er særligt muligheder eller rammer i kommunen, der understøtter denne tendens.

¹⁹ Som idræts- eller motionstilbud på arbejdspladsen eller arbejdsgiverbetalt idræt.

Figur 4.3: Store forskelle mellem aldersgrupper i idrættens organisering

Figuren viser de forskellige aldersgruppers andele af aktive inden for de forskellige organisatoriske regi. Baseret på spørgsmålet 'Hvilke former for idræt, sport eller motion har du dyrket regelmæssigt inden for de seneste 12 måneder?' som er blevet stillet som uddybende spørgsmål til alle de idrætsaktiviteter, den enkelte borger dyrker. Det var muligt for respondenter at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Tid til idræt

Blandt alle idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune dyrker 16 pct. idræt fem gange om ugen eller mere, mens 38 pct. dyrker idræt tre-fire gange om ugen. Således er det altså over halvdelen af de idrætsaktive voksne (54 pct.), der er aktive som minimum tre gange om ugen. Det er også tilfældet, når man ser separat på idrætsaktive kvinder og mænd. Der er, som tabel 4.6 herunder viser, næsten ingen forskel i idræts hyppighed mellem kvinder og mænd, men der er variationer mellem aldersgrupperne, som peger i retning af, at de yngre idrætsaktive voksne er aktive lidt hyppigere end de ældre idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune.

I forhold til sammenligningskommunerne ligger de idrætsaktive voksne borgere i Holstebro Kommunes idræts hyppighed på niveau med Haderslev, hvor den tilsvarende andel ugentligt aktive er 55 pct., og marginalt under Svendborg og Varde på 58 pct.

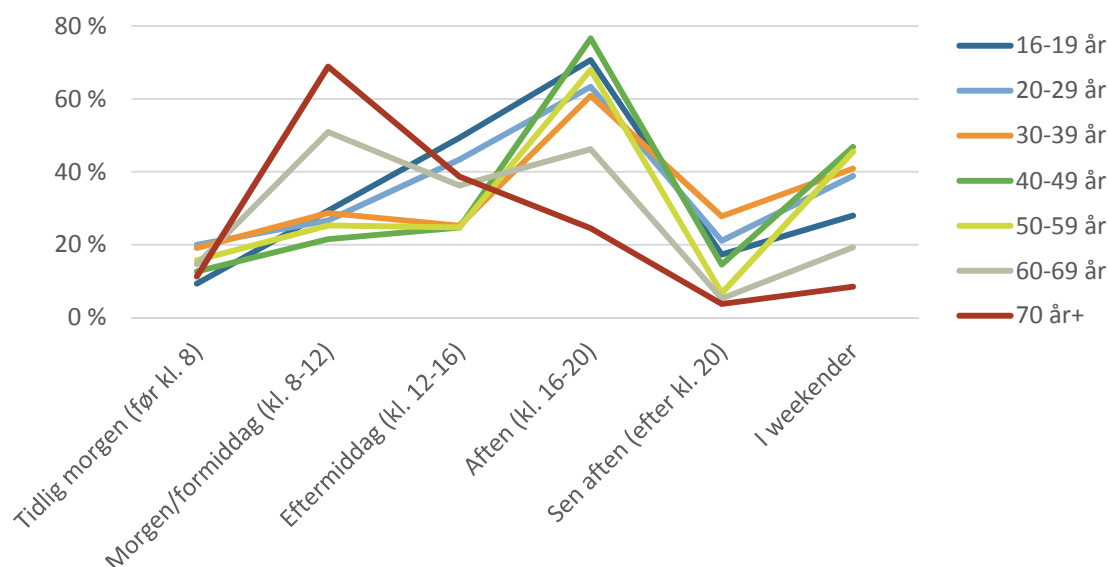
Tabel 4.6: Idræts hyppighed blandt idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune (pct.)

(n = 893)	I alt	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
5 gange om ugen	16	18	12	24	19	9	11	12	24	13
3-4 gange om ugen	38	38	37	41	44	39	41	33	36	37
1-2 gange om ugen	40	37	43	28	24	44	43	47	36	44
1-3 gange om måneden	4	4	4	4	10	6	3	5	2	3
Sjældnere	3	2	3	3	2	2	2	4	2	3

Tabellen viser idræts hyppigheden blandt de idrætsaktive voksne i alt og fordelt på køn og aldersgrupper. Baseret på spørgsmålet 'Hvor ofte dyrker du normalt idræt, sport eller motion (alle aktiviteter)?'.

Størstedelen af de idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune foretrækker at være idrætsaktive om aftenen mellem kl. 16 og 20. Det gælder mellem 61 og 77 pct. i aldersgrupperne fra 16 til 59 år. Idrætsaktive borgere over 60 år foretrækker dog at dyrke idræt på andre tidspunkter. Deres foretrukne tid til idræt er morgen/formiddag mellem kl. 8 og 12, som 51 pct. af de adspurgte 60-69-årige og 69 pct. af de adspurgte over 70 år foretrækker til deres idrætsaktiviteter.

Figur 4.4: Idrætsaktive voksnes foretrukne tidspunkter til idræt

Figuren viser de foretrukne tidspunkter til idræt blandt de idrætsaktive voksne fordelt på lettere forsimplede aldersgrupper. Baseret på spørgsmålet 'Hvornår foretrækker du at dyrke idræt, sport eller motion?'. Det var muligt for respondenter at give mere end ét svar på spørgsmålet.

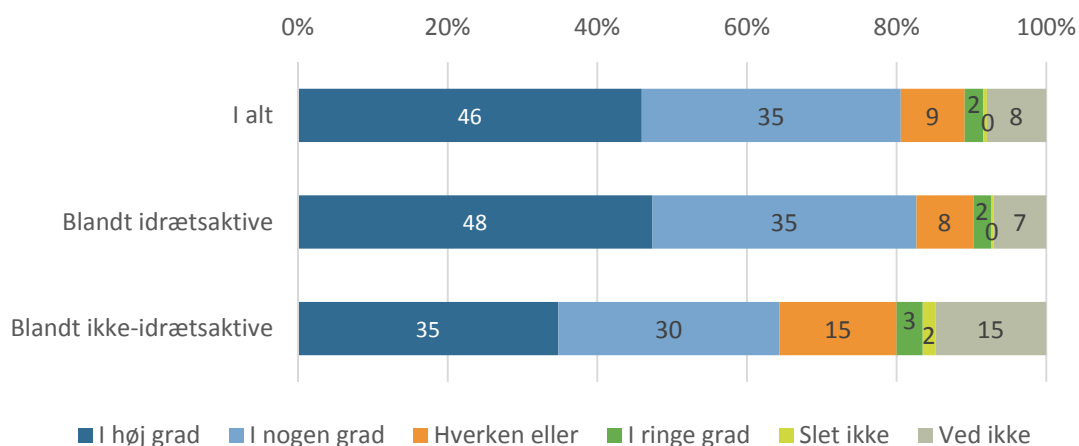
Steder og faciliteter til idræt

De følgende analyser går i dybden med faciliteter og steder til idræt, hvor tilfredse de voksne borgere i Holstebro Kommune er med de lokale faciliteter, hvilke faciliteter og steder de selv bruger til idræt, samt hvilke ønsker de har til udvikling på området.

Tilfredshed med faciliteter

Helt overordnet er 81 pct. af de adspurgte voksne i høj grad eller i nogen grad tilfredse med lokalområdets idrætsfaciliteter, mens 2 pct. i ringe grad eller slet ikke er tilfredse. Som figur 4.5 herunder viser, er der en væsentlig forskel på dette område mellem de idrætsaktive voksne, som har dyrket minimum én aktivitet regelmæssigt inden for det seneste år, og de ikke-idrætsaktive voksne. Forskellen bunder i en vis udstrækning i, at en større del af ikke-idrætsaktive voksne (15 pct.) ikke ved, hvordan de forholder sig til lokalområdets idrætsfaciliteter, sandsynligvis fordi de ikke er bekendt med mulighederne og udbuddet i lokalområdet.

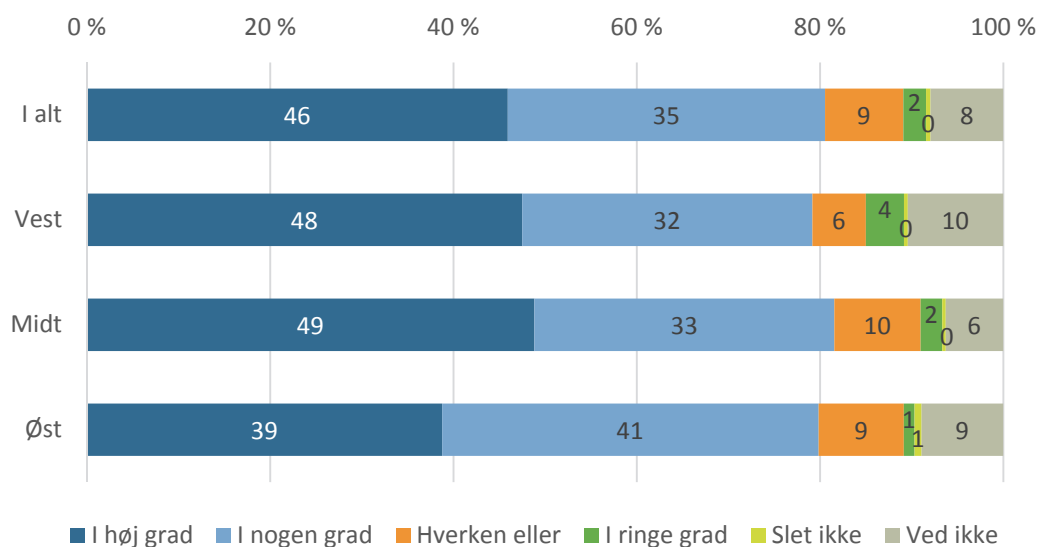
Figur 4.5: Tilfredshed med lokalområdets idrætsfaciliteter blandt voksne borgere

Figuren viser de voksne borgeres tilfredshed med de lokale idrætsfaciliteter i alt og fordelt på idrætsdeltagelse. Baseret på spørgsmålet 'Er du tilfreds med idrætsfaciliteterne i dit lokalområde?'.

Der er også enkelte mindre variationer i tilfredsheden med de lokale idrætsfaciliteter, når man sammenligner de tre områder i Holstebro Kommune. Øst skiller sig en smule ud med lidt færre i høj grad tilfredse voksne borgere (39 pct.) i forhold til de øvrige områder. Den overordnede tilfredshed ('I høj grad' og 'I nogen grad' slået sammen) lander dog på nogenlunde samme niveau (mellem 80 og 82 pct.) i alle tre områder.

Figur 4.6: Tilfredshed med lokalområdets idrætsfaciliteter i de fire områder i Holstebro Kommune

Figuren viser de voksne borgeres tilfredshed med de lokale idrætsfaciliteter i alt og fordelt på de tre områder i Holstebro Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Er du tilfreds med idrætsfaciliteterne i dit lokalområde?'.

Hvilke faciliteter og steder til idræt benytter voksne i Holstebro Kommune?

Når de følgende analyser går i dybden med voksne borgere i Holstebro Kommunes brug af forskellige faciliteter og steder til idræt, sport og motion, er det naturligvis med udgangs-

punkt i de idrætsaktive voksne, som har dyrket minimum én idrætsaktivitet regelmæssigt inden for det seneste år. Baggrunden for tallene i de følgende tabeller og figurer er altså disse 89 pct. idrætsaktive (jf. beskrivelsen af tabel 4.3) og ikke samtlige voksne i undersøgelsen.

Naturen er det mest benyttede sted til idræt, sport og motion blandt idrætsaktive voksne borgere i Holstebro Kommune. Godt seks ud af ti idrætsaktive voksne (61 pct.) benytter naturen til idræt, marginalt flere kvinder end mænd og især de midterste aldersgrupper helt fra 20- til 69-års-alderen, som illustreret i tabel 4.7 herunder.

Haller/sale og offentlige byrum som veje, gader, fortove og lignende er de næstmest benyttede steder til idrætsaktive voksnes aktiviteter. Begge benyttes af i alt 38 pct. af de idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune. Mens haller/sale især benyttes af den yngste og ældste aldersgruppe, benyttes byrummene især af idrætsaktive voksne mellem 30 og 59 år.

Fitnesscentre/motionsrum benyttes af godt hver tredje idrætsaktive voksne (36 pct.) og især af de yngste voksne op til 29 år og af kvinder i lidt højere grad end mænd. Det samme gør sig gældende for hjemmet/haven, som benyttes til idræt af i alt 24 pct. af de idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune. Også svømmehaller benyttes i lidt højere grad af idrætsaktive kvinder end mænd.

Tabel 4.7: Voksne idrætsaktive borgeres brug af forskellige steder og faciliteter til idræt (pct.)

(n = 1.008)	I alt	Køn		Alder						
		Kvinder	Mænd	16-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70+
Naturen	61	62	60	52	66	63	67	61	67	42
Hal/sal	38	38	39	52	37	41	40	32	32	47
Veje, gader, fortove og lign.	38	37	39	33	33	48	46	43	32	21
Fitnesscenter/motionsrum	36	38	34	56	50	37	35	26	35	28
Hjemme/i haven	24	27	20	37	33	17	27	22	22	18
Svømmehal	16	19	12	12	21	23	15	12	11	25
Andre baner/anlæg	10	9	11	8	8	8	8	8	12	15
Fodboldbaner	7	3	13	29	14	15	3	1	2	4
Anlæg ved vand	3	2	4	3	0	2	3	3	4	2
Aktivitetsanlæg	1	1	2	3	4	2	1	0	1	2
Andet	4	3	6	7	4	5	3	6	3	4

Tabellen viser de idrætsaktive voksne i Holstebro Kommunes svar på spørgsmålet 'Hvilke idrætsanlæg, idrætsfaciliteter, idrætslokaler eller steder benytter du, når du dyrker motion, idræt eller sport?', total for hele kommunen og fordelt køn og aldersgrupper.

Der er visse variationer på tværs af de tre områder i Holstebro Kommune i forhold til, hvor de idrætsaktive voksne dyrker deres aktiviteter. De idrætsaktive voksne borgere i Midt benytter i lidt højere grad veje, gader og fortove samt fitnesscenter/motionsrum, mens borgerne i Vest og Øst i højere grad end Midt benytter hjemmet/haven til idræt og motion.

I forhold til sammenligningskommunerne ligger Holstebro øverst i brugen af naturen til idræt, dog kun marginalt foran Haderslev, Svendborg og Varde, hvor mellem 58 og 60 pct. af de idrætsaktive benytter naturen. Også i forhold til de idrætsaktive voksnes brug af hal-ler/sale skiller Holstebro sig ud sammen med Varde med en relativt høj benyttelse. Brugen af offentlige byrum som veje, gader, fortove og lignende er næsten identisk i alle fire sammenligningskommuner, mens fitnesscentre/motionsrum benyttes af lidt flere idrætsaktive i Holstebro og Svendborg (36 pct.) end i Varde og Haderslev (henholdsvis 33 og 32 pct.).

Naturområder til idræt

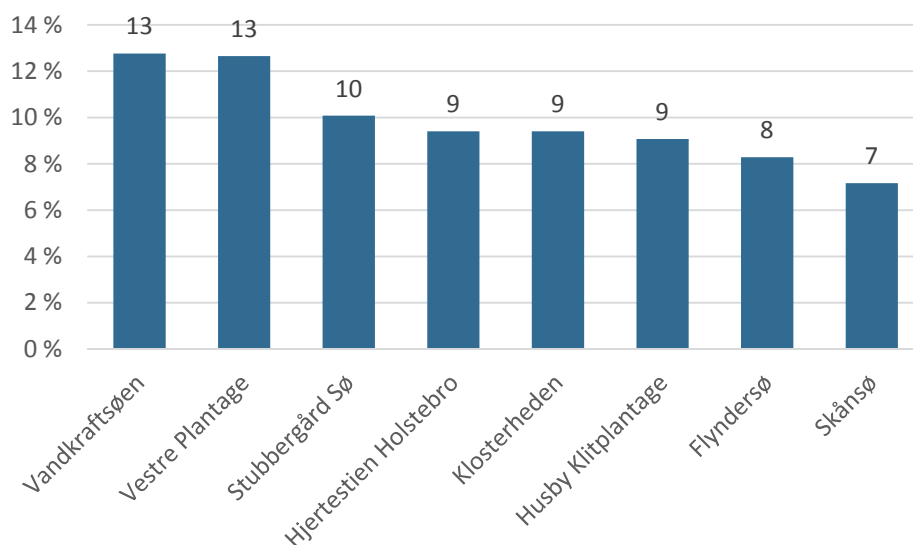
For de idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune er naturen det oftest benyttede sted til idrætsaktivitet. Derfor går de følgende analyser lidt mere i dybden med brugen af denne type 'facilitet' til idræt.

De idrætsaktive voksne borgere, der benytter naturområder til idræt, sport eller motion, er blevet bedt om at notere mere præcist, hvor og hvilke naturområder de er idrætsaktive i. Figur 4.7 herunder giver på den baggrund et indtryk af, hvilke naturområder der er mest benyttet til idræt, sport og motion blandt Holstebro Kommunes idrætsaktive voksne.

Holstebro er en stor kommune, hvor de tilgængelige naturområder til idræt er mange. I modsætning til geografisk mindre kommuner spreder de idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune sig på mange forskellige naturområder, og intet enkeltstående sted skiller sig ud som et særligt populært naturområde til idræt i kommunen.

Vandkraftsøen og det omkringliggende område benyttes af 13 pct. af de idrætsaktive voksne i hele kommunen, og det samme gør Vestre Plantage. Stubbergård Sø, Hjertestien, Klosterheden og Husby Plantage benyttes hver især af omkring hver tiende idrætsaktive voksen i Holstebro Kommune. Endelig benyttes Flyndersø og Skånsø og de omkringliggende områder af henholdsvis 8 og 7 pct. af de adspurgte idrætsaktive voksne.

Figur 4.7: De mest populære naturområder til idræt i Holstebro Kommune

Figuren viser de otte mest benyttede naturområder blandt idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune, baseret på spørgsmålet 'Hvilke naturområder benytter du?'.

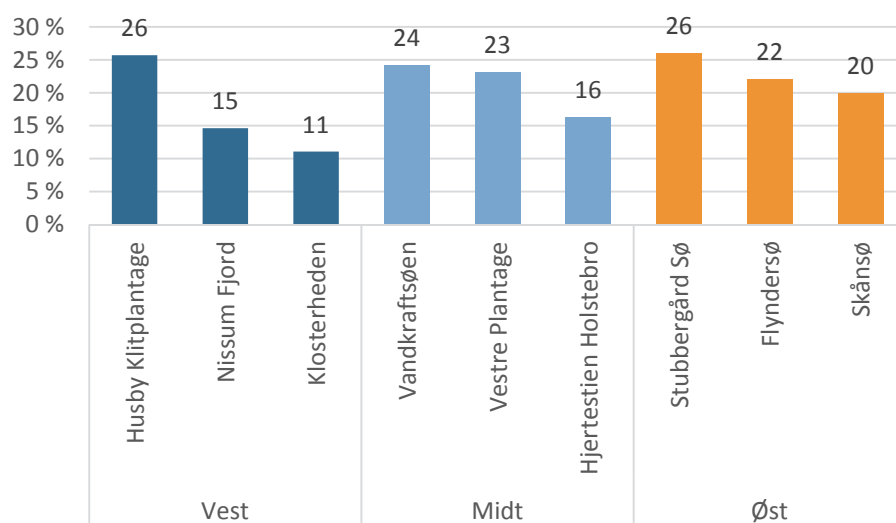
Både Vandkraftsøen og Vestre Plantage ligger i relativ nærhed af Holstebro By, og det spiller naturligvis ind på deres benyttelse, at størstedelen af kommunens borgere bor i relativ nærhed af disse områder. For at få et mere nuanceret billede af, hvilke naturområder der nyder lokal popularitet, er det derfor interessant at se nærmere på de tre områder i Holstebro Kommune.

I Vest er Husby Klitplantage klart det mest benyttede naturområde til idræt. Godt hver fjerde idrætsaktive voksen i Vest (26 pct.) er aktiv i Husby Klitplantage. På de efterfølgende pladser i Vest kommer Nissum Fjord, der benyttes af 15 pct. af de idrætsaktive voksne, og Klosterheden med 11 pct.

Vandkraftsøen og Vestre Plantage benyttes næsten udelukkende af idrætsaktive voksne borgere i Midt. Blandt disse benytter 24 pct. Vandkraftsøen og 23 pct. Vestre Plantage, mens Hjertestien kommer på tredjepladsen med 16 pct.

I Øst er Stubbergård Sø det mest benyttede Naturområde til idræt, da det benyttes af 26 pct. af de idrætsaktive voksne i området. Flyndersø og Skånsø benyttes til idræt af henholdsvis 22 og 20 pct. af de idrætsaktive voksne i Øst.

Figur 4.8: De mest populære naturområder til idræt i de tre områder i Holstebro Kommune

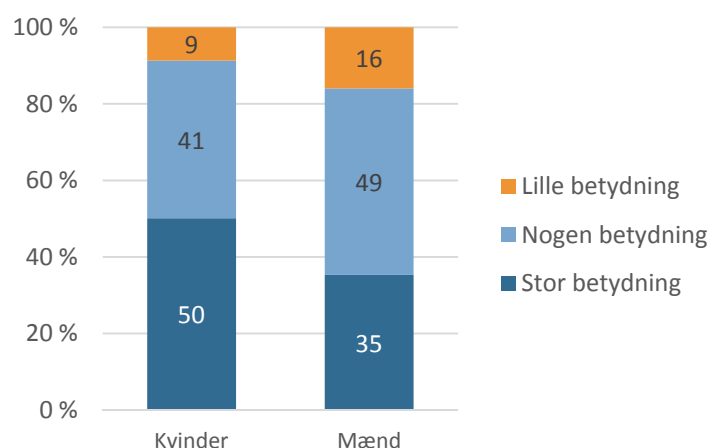
Figuren viser de tre mest benyttede naturområder blandt idrætsaktive voksne i hver af de tre områder Holstebro Kommune, baseret på spørgsmålet 'Hvilke naturområder benytter du?'.

Afstande til faciliteter

Variationen i de idrætsaktive voksnes brug af forskellige naturområder på baggrund af, hvor i kommunen de bor, er en understregning af, at afstande til faciliteter og steder spiller en rolle for brugen af dem til idræt.

Knap halvdelen af de idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune (44 pct.) tillægger det stor betydning, at der er kort afstand til det sted, hvor de træner/ motioner. Som figur 4.9 herunder illustrerer, gælder det især de idrætsaktive kvinder, hvor 50 pct. tillægger kort afstand stor betydning for deres valg af faciliteter til idræt.

Figur 4.9: Nærheden til faciliteter har stor betydning – især for kvinder

Figuren viser de idrætsaktive voksne i Holstebro Kommunes svar på spørgsmålet 'Hvor stor betydning har det, at der er kort afstand til det sted, hvor du træner/motionerer?', fordelt på køn.

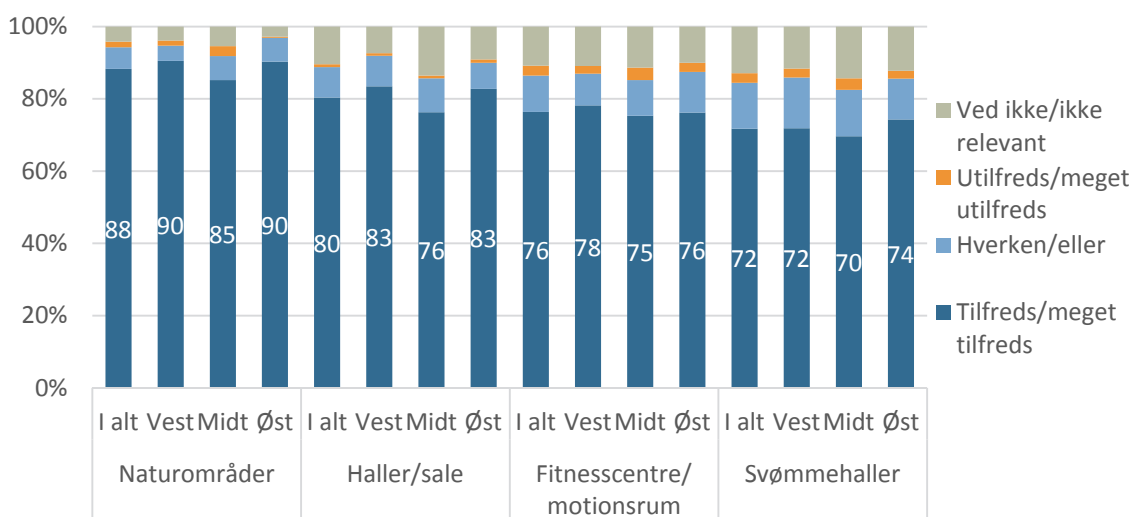
Afstanden til idræt er vigtig, og derfor er det interessant at se nærmere på de voksne borgeres tilfredshed med afstanden til forskellige faciliteter i Holstebro Kommune. Alle voksne borgere, idrætsaktive såvel som ikke-idrætsaktive, er blevet bedt om at notere, hvor tilfredse de er med deres afstande til specifikke faciliteter. I figur 4.10 som i den tidligere figur 4.5 gælder det, at de ikke-idrætsaktive noget oftere end de idrætsaktive svarer 'Ved ikke'.

Figur 4.10 herunder illustrerer desuden forskellene mellem de tre områder i Holstebro Kommune for at se nærmere på, om nogle typer af faciliteter i visse områder opleves som værende for langt væk.

Der er udbredt tilfredshed med afstanden til naturområder blandt de voksne i Holstebro Kommune. Heldigvis, kunne man tilføje, da naturområder er voksne borgeres foretrukne steder til idræt og motion. I alt 88 pct. af de voksne borgere på tværs af kommunen er tilfredse eller meget tilfredse med deres afstand til naturområder. Variationen mellem områderne er ikke stor, om end tilfredsheden er lidt mindre udbredt i Midt (85 pct.) end i Vest og Øst (begge 90 pct.).

Otte ud af ti adspurgte voksne borgere i Holstebro Kommune (80 pct.) er tilfredse eller meget tilfredse med deres afstand til haller/sale, og også på dette punkt er tilfredsheden en smule mindre i Midt (76 pct.) end Vest og Øst (begge 83 pct.). Tilfredsheden med afstande til fitnesscentre/motionsrum er mere jævn imellem de tre områder og lander for hele kommunen på 76 pct. Endelig er i alt 72 pct. af de adspurgte voksne tilfredse med afstanden til svømmehaller, hvilket også dækker over en stor lighed i de tre områder, hvor tilfredsheden ligger mellem 70 og 74 pct.

Figur 4.10: Tilfredshed med afstandene til specifikke idrætsfaciliteter blandt alle voksne

Figuren viser tilfredsheden med afstanden til specifikke faciliteter blandt alle voksne borgere, dvs. både idrætsaktive og ikke-idrætsaktive, fordelt på i alt for hele kommunen og de tre områder. Baseret på spørgsmålet 'Hvor tilfreds er du med afstanden til disse typer af faciliteter?'.

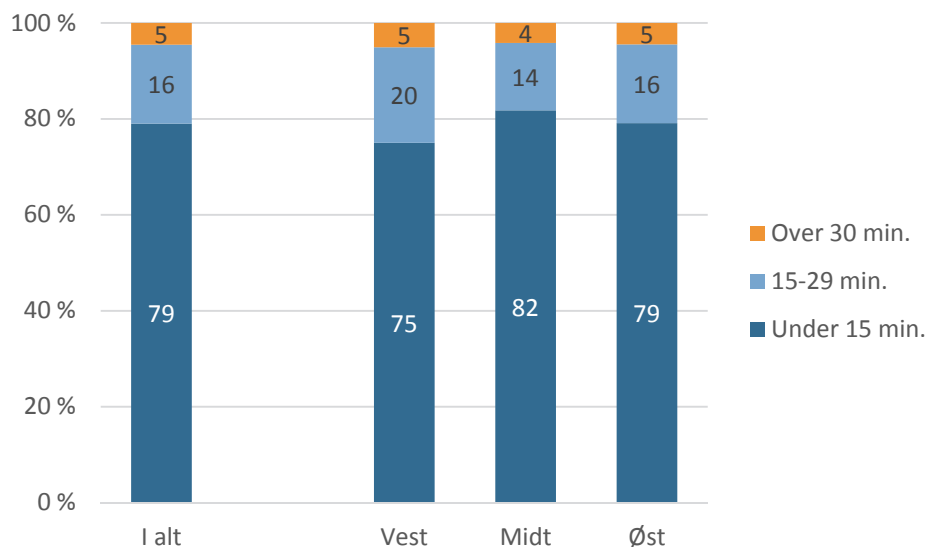
Transport

Den udbredte tilfredshed med afstandene til forskellige idrætsfaciliteter og især naturområder kommer også til udtryk i de idrætsaktive voksnes faktiske transporttid til den idræts- eller motionsaktivitet, som de dyrker mest.

Figuren herunder illustrerer de adspurgte idrætsaktive voksnes transporttid til idræt (den ene vej). Et stort flertal af de idrætsaktive voksne i Holstebro Kommune (79 pct.) bruger mindre end 15 minutters transporttid til idræt, mens 16 pct. har en transporttid på 15-29 minutter, og ganske få (5 pct.) bruger en halv time eller mere i transporttid (hver vej) til deres primære idrætsaktivitet.

Som det fremgår af figuren, er den eneste mindre variation mellem de tre områder, at lidt færre idrætsaktive voksne i Vest (75 pct.) bruger mindre end 15 minutter på transport. Herudover er forskellene marginale.

Figur 4.11: Idrætsaktive voksnes transporttid til deres primære aktivitet i de tre områder

Figuren viser de idrætsaktive voksne i Holstebro Kommunes svar på spørgsmålet 'Hvor lang transporttid har du til den idræts- eller motionsaktivitet, som du bruger mest tid på? (kun den ene vej)', total for hele kommunen og fordelt på de tre områder.

Langt størstedelen (98 pct.) af de idrætsaktive voksne på tværs af Holstebro Kommune mener, at deres transporttid til deres primære idrætsaktivitet er acceptabel eller ville ligefrem være villige til en længere transporttid. Kun 2 pct. mener, at transporttiden er for lang, og ikke overraskende begrænser den holdning sig næsten udelukkende til de idrætsaktive voksne med mere end 30 minutters transporttid. Også ud fra andre kommuners analyser får man en fornemmelse af, at 30 minutter generelt er smertegrænsen i forhold til transporttid (den ene vej) til idræt.

Lidt over halvdelen af de idrætsaktive voksne (54 pct.) kører typisk i bil til idræt, mens knap hver fjerde (24 pct.) cykler, og godt hver femte (19 pct.) går/løber. De resterende 3

pct. benytter offentlig transport eller andre transportmidler. I Midt cykler lidt flere idrætsaktive (især yngre voksne) til idræt sammenlignet med de to andre områder.

De idrætsaktive voksne borgeres transporttid, holdningen til denne transporttid og foretrukne transportmidler ligner i høj grad forholdene i sammenligningskommunerne Haderslev, Svendborg og Varde.

Ønsker til udvikling på facilitetsområdet

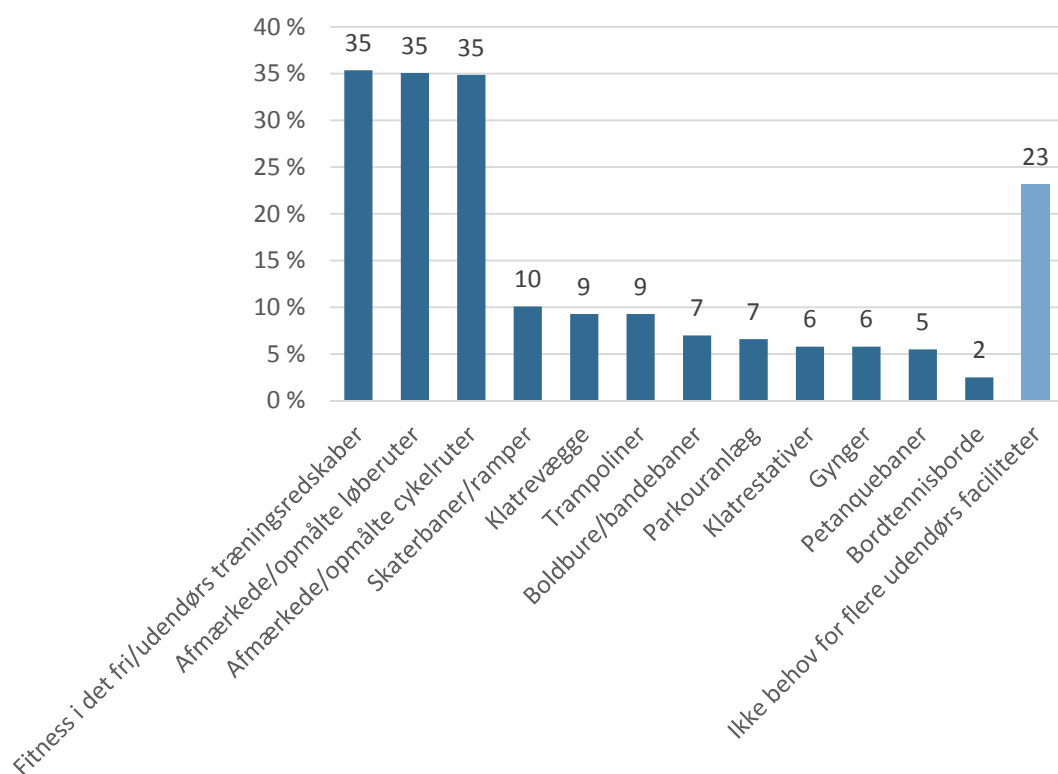
Alle adspurgte voksne borgere, idrætsaktive som ikke-idrætsaktive, er blevet stillet en række spørgsmål om deres ønsker til udvikling på facilitetsområder i Holstebro Kommune. De voksne har desuden i spørgeskemaet fået en række muligheder for at beskrive deres holdninger til facilitetsudbuddet og ønsker til udvikling på området med egne ord.

Naturområder og udearealer er, som vist i tabel 4.7, de oftest benyttede steder til voksnes idrætsaktiviteter, og blandt de voksne er der klare holdninger til, hvordan disse steder kan indbyde til endnu mere idrætsaktivitet.

Muligheder for fitness i det fri og adgang til afmærkede/opmålte løberuter og cykelruter står højest på listen over voksne borgeres ønsker til idræts- og bevægelsesfaciliteter i det fri. Lidt over en tredjedel af de voksne (35 pct.) ønsker disse tiltag etableret eller udbygget i naturen i Holstebro Kommune.

Blandt de lidt mindre udbredte ønsker er skaterbaner/ramper (10 pct.), klatrevægge (9 pct.) og trampoliner (9 pct.), mens de øvrige facilitetstyper ønskes af højst 7 pct. af de adspurgte voksne. Det skal desuden bemærkes, at lidt mere end hver femte voksen (23 pct.) mener, at der ikke er behov for flere udendørs bevægelsesfaciliteter i Holstebro Kommune.

Figur 4.12: Voksne borgeres ønsker til offentligt tilgængelige udendørsfaciliteter

Figuren viser ønsker til offentligt tilgængelige udendørsfaciliteter blandt alle voksne i Holstebro Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Hvilke offentligt tilgængelige udendørs bevægelsesfaciliteter synes du, der er størst behov for at etablere i dit nærområde?'. Hver respondent havde mulighed for at sætte op til tre krydser.

De voksne borgere har som nævnt også kunne sætte egne ord på deres tilfredshed med og ønsker på idrætsfacilitetsområdet i Holstebro Kommune. I langt størstedelen af disse svar går den udbredte tilfredshed igen, og mange voksne glæder sig over de mange muligheder for at dyrke idræt i forskellige faciliteter og naturområder i kommunen. Der er dog også en del kritiske røster og kommentarer til forhold, der kunne forbedres.

Stier og ruter i kommunen til cykling, løb og vandreture er nogle af de faciliteter, der både får ros og kritik. Mange voksne borgere glæder sig over de mange stier i kommunen, en del ønsker sig mange flere, og endelig efterspørges renovering af de eksisterende stier blandt flere. En del borgere i nogle af kommunens mindre byer efterspørger desuden udbyggede muligheder for mountainbike og orienteringsløb i naturen og ser med misundelse på de gode rammer, de mener, der findes i Vestre Plantage.

Mange borgere uden for Holstebro By udtrykker desuden på den ene side glæde over de lokale faciliteter og på den anden side frygt for, at man centraliserer alting i Holstebro By. En del borgere nævner behov for renovering eller fornyet udstyr i lokale faciliteter som hallen i Skave og motionsrum i Vemb og Vinderup.

Holstebro Badeland bliver også flere gange nævnt som et sted, der trænger til rengøring og i nogles øjne endda reovering. Kapaciteten i omklædningsrummene kan være mangelfuld, særligt når skolesvømning ligger i samme tidsrum som den offentlige adgang.

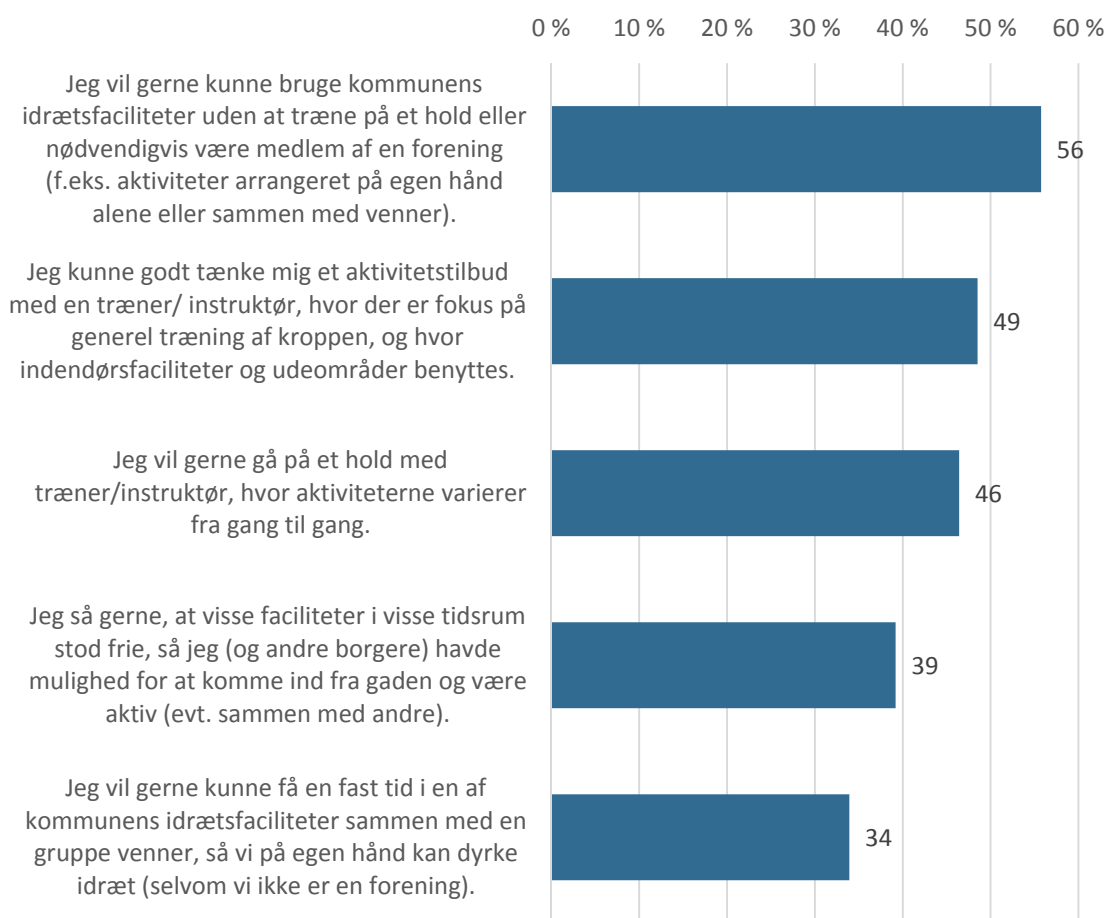
De voksne borgere har desuden besvaret en række spørgsmål om deres interesse i særlig adgang til offentlige faciliteter, særligt idrætshaller. De voksnes svar fremgår af figur 4.13 herunder, og også her drejer det sig om alle voksne, idrætsaktive som ikke-idrætsaktive.

Som figuren viser, vil 56 pct. af de voksne gerne kunne bruge kommunale faciliteter på egen hånd, mens 39 pct. gerne så, at visse faciliteter i visse tidsrum stod frie med mulighed for at komme ind fra gaden og benytte dem. Godt en tredjedel (36 pct.) vil gerne have muligheden for at leje sig ind som privat person på et fast tidspunkt over en længere periode.

Der er desuden blandt de voksne en udbredt interesse for særlige hold, der sætter fokus på generel træning af kroppen i indendørs såvel som udendørs faciliteter (49 pct.) og hold, hvor aktiviteterne varierer fra gang til gang (46 pct.).

Overordnet illustrerer tabellen en positiv indstilling blandt omkring halvdelen af kommunens voksne borgere over for initiativer, der i højere grad åbner op for adgangen til kommunale faciliteter og skaber alsidige og varierede typer af holdtræning.

Figur 4.13: Idrætsaktive voksnes interesse for særlige muligheder for idræt eller facilitetsadgang

Tabellen viser alle voksnes interesse for særlige muligheder for idræt eller facilitetsadgang i Holstebro Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Angiv, hvorvidt du er interesseret i disse muligheder for at dyrke idræt i Holstebro Kommune. Hvis du allerede gør brug af nogle af mulighederne og ønsker at fortsætte med det i fremtiden, skal du svare ja'.

De ikke-idrætsaktive

De voksne i undersøgelsen, som angiver ikke at have dyrket nogen former idræt, sport eller motion inden for det seneste år, er blevet spurgt til årsagerne til deres inaktivitet. Som tabel 4.8 viser, er det kun 11 pct. af de voksne borgere i Holstebro Kommune, der ingen idræt har dyrket inden for det seneste år, og derfor er respondentgrundlaget for spørgsmålet om årsager til inaktivitet relativt smalt. Af samme grund er aldersgrupperne slået sammen fra syv til tre.

De mest udbredte årsager til ikke at dyrke idræt, sport eller motion på tværs af gruppen af inaktive er, at man bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid (29 pct.), at sport/motion ikke interesserer én (23 pct.), at man bruger tiden på familien (22 pct.), og at man bruger tiden på andre fritidsinteresser (19 pct.). Således handler en stor del af barrieren for en idrætsaktiv hverdag om prioritering af tid.

Inaktive kvinder svarer oftere end mænd, at de ikke dyrker idræt, sport eller motion, fordi de bruger tiden på familien, fordi de har et dårligt helbred, fordi de mangler nogen at følges med, og fordi de holder pause, men regner med at starte igen. Modsat svarer de inakti-

ve mænd i højere grad end kvinderne, at de bruger tiden på arbejde/har for lidt fritid, samt at sport/motion ikke interesserer dem.

Tendensen til at angive dårligt helbred som årsag til inaktivitet stiger med alderen, mens de yngre voksne i højere grad svarer, at de bruger tiden på arbejde eller familie, eller at de er i dårlig form.

I forhold til de ovenstående analyser af voksnes brug af faciliteter og tilfredsheden med de lokale faciliteter i de forskellige områder i Holstebro Kommune, er det også værd at bemærke, at ingen af de adspurgte ikke-idrætsaktive voksne borgere angiver som årsag til deres inaktivitet, at de ikke har de rette faciliteter til rådighed, der hvor de bor. Det skal dog bemærkes, at årsager til at dyrke idræt, såvel som årsager til ikke at gøre det, kan være meget komplekse størrelser, hvor strukturelle og sociale faktorer kan siges at spille ind på måder, som det enkelte individ ikke nødvendigvis er bevidst om.

Tabel 4.8: De ikke-idrætsaktive voksnes årsager til ikke at dyrke sport eller motion (pct.)

(n = 115)	I alt	Køn		Alder		
		Kvinder	Mænd	16-29 år	30-59 år	60 år+
Bruger tiden på arbejde/ har for lidt fritid	29	25	34	47	37	8
Sport/motion interesserer mig ikke	23	11	40	26	32	10
Bruger tiden på familien	22	28	14	37	23	13
Bruger tiden på andre fritidsinteresser	19	20	18	26	21	13
Har dårligt helbred	17	20	14	5	9	36
Mangler nogen at følges med	14	18	8	32	9	13
Holder pause - regner med at starte igen	13	17	8	16	16	8
Er i dårlig form	10	11	10	21	11	5
Har svært ved at få barn/ børnene passet	8	9	6	21	9	0
Er for gammel	8	5	12	0	2	21
Gider ikke	8	6	10	11	11	3
Jeg er fysisk/psykisk handicappet	6	8	4	0	7	8
Har ikke råd/er for dyrt	5	9	0	11	5	3
Savner passende tilbud/ konkret mulighed	3	5	0	0	4	3
Har ikke de rette faciliteter til sport/motion, der hvor jeg bor	0	0	0	0	0	0
Ved ikke	5	5	6	0	5	8

Tabellen viser andelen af ikke-idrætsaktive voksne, der angiver de forskellige årsager til ikke at dyrke sport/motion. Baseret på spørgsmålet 'Hvorfor dyrker du ikke motion, idræt eller sport?'. Respondenterne havde mulighed for at angive maks. tre årsager.

Delanalyse 5: Foreningsidrætten og skoler/institutioners brug af idrætsfaciliteter

Denne delanalyse stiller skarpt på foreningsidrætten i Holstebro Kommune. Den ser blandt andet nærmere på, hvor stor tilknytning der er til idrætsforeningerne i kommunen, hvordan idrætsforeningerne klarer sig på centrale parametre som økonomi og frivillighed, og hvordan foreningerne ser på folkeskolereformen og fremtiden generelt.

Desuden er en del af analyserne også i denne delanalyse dedikeret til brugen af og tilfredsheden med faciliteterne til idræt i Holstebro Kommune. På dette punkt bliver idrætsforeningernes perspektiv suppleret af perspektivet fra ledere på skoler og børneinstitutioner, som også gør brug af kommunens faciliteter til hverdag.

Analyserne er baseret på en spørgeskemaundersøgelse udsendt til samtlige idrætsforeninger i Holstebro Kommunes register samt til ledere på skoler og institutioner i kommunen. Ledere på skoler/institutioner fik en lidt forkortet udgave af spørgeskemaet til foreninger.

I alt 46 idrætsforeninger og 20 skoler/institutioner har bevaret spørgeskemaet, hvilket svarer til lidt under halvdelen (43 pct.) af alle inviterede. I forhold til andre lignende undersøgelser er det en lidt lav svarprocent, særligt for idrætsforeningernes vedkommende. Den lave svarprocent må nok tilskrives et uheldigt sammenfald med en anden spørgeskemaundersøgelse og almindelig travlhed og spørgeskematræthed i den frivillige foreningsidræt.

Tabel 5.1: Datagrundlag for undersøgelsen blandt foreninger og skoler/institutioner

		Antal inviterede	Antal svar	Svarprocent
I alt		153	66	43
Type	Idrætsforeninger	112	46	41
	Skoler/institutioner	41	20	49

Tabellen viser antallet af inviterede deltagere til og besvarelser på spørgeskemaundersøgelsen blandt idrætsforeninger og skoler/institutioner i Holstebro Kommune.

Tilknytning til idrætsforeningerne i Holstebro Kommune

Inden analyserne går i dybden med svarene fra de 46 idrætsforeninger, anvendes registerdata fra Centralt Foreningsregister til at tegne et overordnet billede af befolkningens tilknytning til foreningsidrætten i Holstebro Kommune og sammenligningskommunerne samt nationale tal.

Centralt Foreningsregisters nyeste tal gælder for 2015 og viser, at der i alt var 29.561 medlemmer i de 112 idrætsforeninger i Holstebro Kommune. Dermed har idrætsforeningerne i kommunen i gennemsnit 264 medlemmer, hvilket dog dækker over et meget stort spænd fra de mindste til de største foreninger. Antallet af foreningsmedlemmer i forhold til be-

folkningsstallet viser desuden, at foreningsandelen i befolkningen i Holstebro Kommune ligger på 51 pct.²⁰

Det gennemsnitlige antal medlemmer pr. forening ligger i Holstebro Kommune noget over sammenligningskommunerne og landsgennemsnittet (mellem 195 og 215 medlemmer pr. forening). Også i sammenligningskommunerne og på landsplan dækker gennemsnitstallet over en meget stort spænd fra mange små foreninger med under 100 medlemmer til få meget store foreninger med over 1.000 medlemmer, typisk golf-, gymnastik- og svømmeclubber samt store flerstrengede foreninger. Netop den type store foreninger findes der hele syv af i Holstebro Kommune, hvilket er med til at trække kommunens gennemsnitlige antal medlemmer pr. idrætsforening noget op²¹.

Foreningsandelen i Holstebro Kommune ligger omtrent på niveau med Haderslev og Svendborg og en smule lavere end Varde, hvor foreningsandelen er 56 pct. Til gengæld er Holstebros foreningsandel noget højere end de sjællandske kommuners, som ikke fremgår af tabellen herunder²². Foreningsandelen på landsplan (45 pct.) ligger også noget under Holstebros foreningsandel.

Tabel 5.2: Foreningsidrætten i tal i Holstebro Kommune og sammenligningskommunerne

	Holstebro	Haderslev	Svendborg	Varde	Hele landet
Antal medlemmer i idrætsforeninger	29.561	28.197	30.194	28.219	2.559.071
Antal idrætsforeninger	112	131	143	145	11.918
Medlemmer pr. idrætsforening	264	215	211	195	215
Antal borgere	57.661	56.033	58.369	50.377	5.717.014
Foreningsandel i befolkningen (pct.)	51	50	52	56	45

Tabellen viser foreningsidrætten i tal i Holstebro Kommune, i de tre sammenligningskommuner og på landsplan. Kilder: Det Centrale Foreningsregister og Danmarks Statistik.

De frivillige i idrætsforeninger

Frivillig arbejdskraft er ryggraden i idrætsforeninger i Danmark og således også i Holstebro Kommune. Nogle foreninger gør også i en vis udstrækning brug af lønnet arbejdskraft til nogle opgaver. Lige knap to tredjedele af idrætsforeningerne i Holstebro Kommune (65 pct.) baserer sig dog alene på frivillig arbejdskraft på alle poster.

²⁰ Selvom det er baseret på registerdata, er foreningsandelen ikke noget eksakt tal, da individer kan tælle med flere gange, hvis de er medlem i flere forskellige idrætsforeninger. Samtidig kan nogle af medlemmerne i kommunens idrætsforeninger komme fra andre kommuner (hvilket naturligvis også kan gå den anden vej). Foreningsandelen er derfor et estimat på baggrund af de bedste forhåndenværende data.

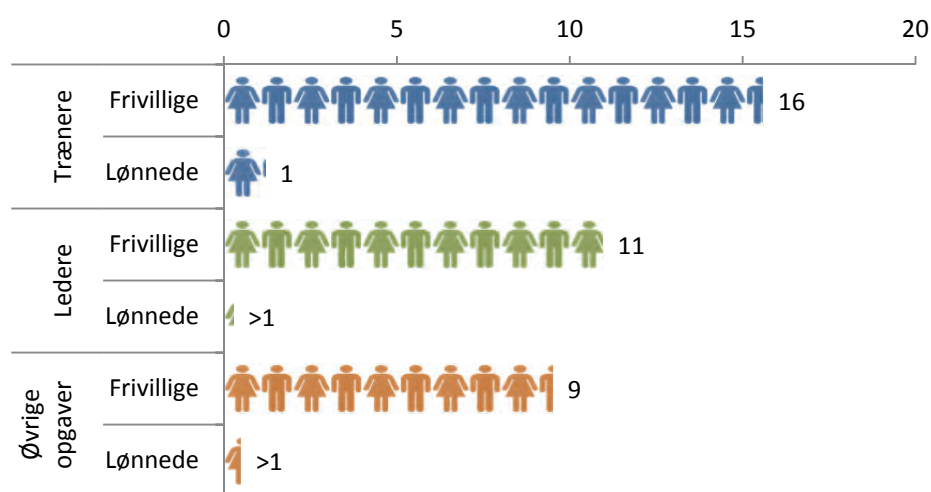
²¹ Holstebro Firmaidræt med 3.464 medlemmer, Mejrup G&U (2.132), Mejdal-Halgård G&I (1.991), Jydske Dragonregiments Idrætsforening (1.508), Holstebro Golfklub (1.505), Holstebro Svømme-Club (1.192) og Holstebro Gymnastikforening (1.006).

²² Det drejer sig om Frederikssund, Halsnæs, Lejre og Ringsted, hvor foreningsandelen (i 2014) var mellem 35 og 45 pct.

I gennemsnit har de adspurgte idrætsforeninger i Holstebro Kommune 16 frivillige trænere og en enkelt lønnet, hvilket dog som nævnt dækker over, at langt størstedelen af foreningerne ingen lønnede har, mens enkelte foreninger har indtil flere lønnede trænere.

Trænere/instruktører fylder mest i foreningsidrætten, og der er generelt lidt færre folk på lederposter og folk med øvrige opgaver, f.eks. til at passe cafeteria eller stå for tøjvask. Det er også tilfældet i Holstebro Kommune, hvor idrætsforeningerne i gennemsnit har 11 frivillige ledere og 9 frivillige med øvrige opgaver. Der er næsten ingen lønnede ledere eller folk med øvrige opgaver i idrætsforeningerne i Holstebro Kommune. Kun mellem 5 og 10 pct. af foreningerne har enkelte lønnede på disse poster, hvorfor gennemsnittet ligger under 1 pr. forening.

Figur 5.1: Gennemsnitligt antal frivillige og lønnede i idrætsforeningerne i Holstebro Kommune

Figuren viser det gennemsnitlige antal frivillige og lønnede trænere, ledere og personer med øvrige opgaver i idrætsforeningerne i Holstebro Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Angiv antal frivillige [type]'.

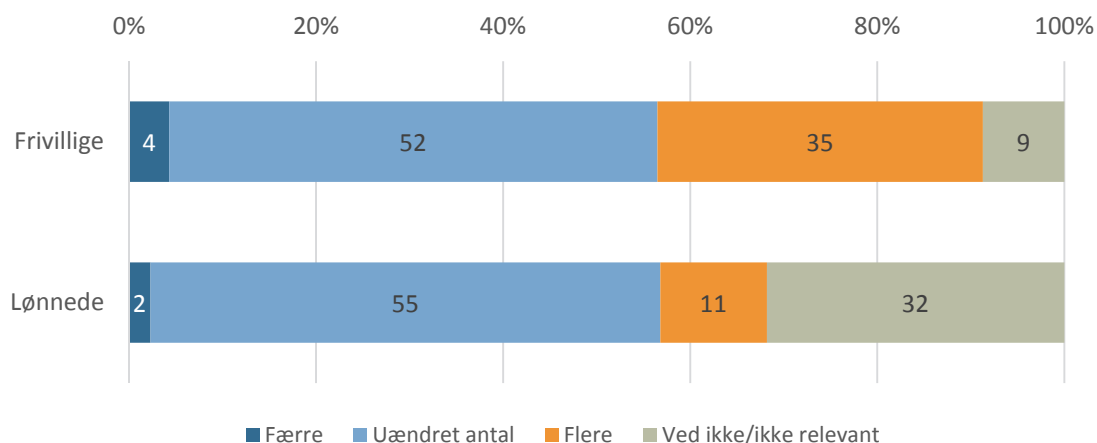
I idrætsforeningerne i Holstebro Kommune har antallet af frivillige overordnet udviklet sig positivt de seneste fem år, mens antallet af lønnede medarbejdere overordnet har været stabilt. Kun 4 pct. af de adspurgte idrætsforeninger har inden for de seneste fem år fået færre frivillige, mens 35 pct. har fået flere. Størstedelen af idrætsforeninger (52 pct.) har haft et stabilt antal frivillige, mens 9 pct. svarer 'Ved ikke/ikke relevant'. De seneste fem års udvikling i antal frivillige hænder i foreningsidrætten i Holstebro Kommune ser altså overordnet ud til at være positiv.

I forhold til de lønnede viser tallene stabilitet. Kun 2 pct. færre lønnede, mens 11 pct. har fået flere lønnede inden for de seneste fem år. Langt størstedelen (55 pct.) har haft et stabilt antal lønnede (typisk nul). Endelig svarer hele 32 pct. 'Ved ikke/ikke relevant', sandsynligvis fordi de ikke har nogen frivillige.

Udvikling i antal frivillige ser noget mere positiv ud i Holstebro end i sammenligningskommunerne, hvor der i højere grad er tale om stabilitet og status quo. Hverken i Holstebro eller sammenligningskommunerne kan man finde belæg for tilbagegang i antal frivilli-

ge i foreningsidrætten, hvilket kan være med til at nuancere debatten om en frivillig sektor i krise eller forfald. Selvom der kan være store udfordringer forbundet med at rekruttere frivillige, er antallet af frivillige helt overordnet stabilt i idrætsforeningerne i Danmark (Laub, 2012).

Figur 5.2: Udviklingen i antal frivillige og lønnede inden for de seneste fem år

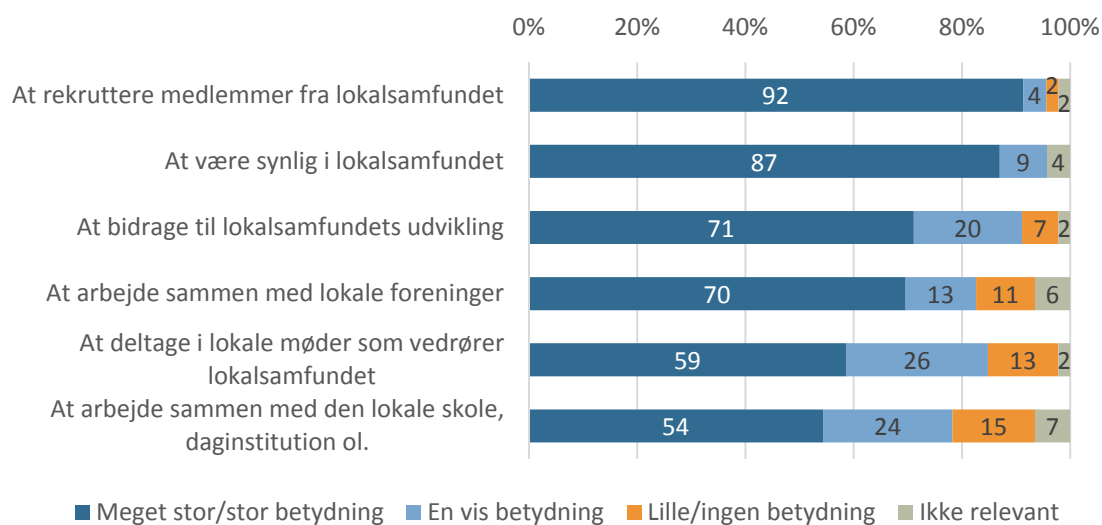
Figuren viser idrætsforeningernes fordeling på udviklingen i antal frivillige og lønnede inden for de seneste fem år. Baseret på spørgsmålet 'Har foreningen fået flere eller færre frivillige/ulønnede medarbejdere inden for de seneste fem år?'.

Lokalt engagement og samarbejde

For de adspurgte idrætsforeninger i Holstebro Kommune er det vigtigt at spille en rolle i deres område ved at rekruttere medlemmer fra lokalområdet og være synlige i lokalsamfundet. Henholdsvis 92 og 87 pct. af idrætsforeningerne svarer, at lokal rekruttering og synlighed i lokalsamfundet har stor/meget stor betydning for deres rolle i lokalsamfundet.

Lidt færre foreninger (71 pct.) tillægger det stor/meget stor betydning at bidrage til lokalsamfundets udvikling, mens lidt færre igen (70 pct.) tillægger det stor/meget stor betydning at arbejde sammen med andre lokale foreninger. Endelig er det lidt mindre udbredt at deltage i lokale møder (59 pct.), og samarbejde med den lokale skole, daginstitution og lignende ser lidt over halvdelen af idrætsforeningerne som noget, der har stor/meget stor betydning for deres rolle i lokalsamfundet.

Figur 5.3: Idrætsforeningernes syn på deres rolle i lokalsamfundet

Figuren viser idrætsforeningernes syn på deres rolle i lokalsamfundet. Baseret på spørgsmålet 'Hvilken betydning har følgende forhold for idrætsforeningernes rolle i lokalsamfundet (der hvor idrætsforeningen hører til)?'.

Idrætsforeningernes vurderinger understreger, at deres virke i lokalsamfundet i høj grad er uformelt med fokus på medlemstilknytning, aktiviteter og synlighed i lokalsamfundet. Formelle roller som mødedeltager og samarbejdspartner i forskellige sammenhænge vurderes generelt mindre vigtigt af idrætsforeningerne.

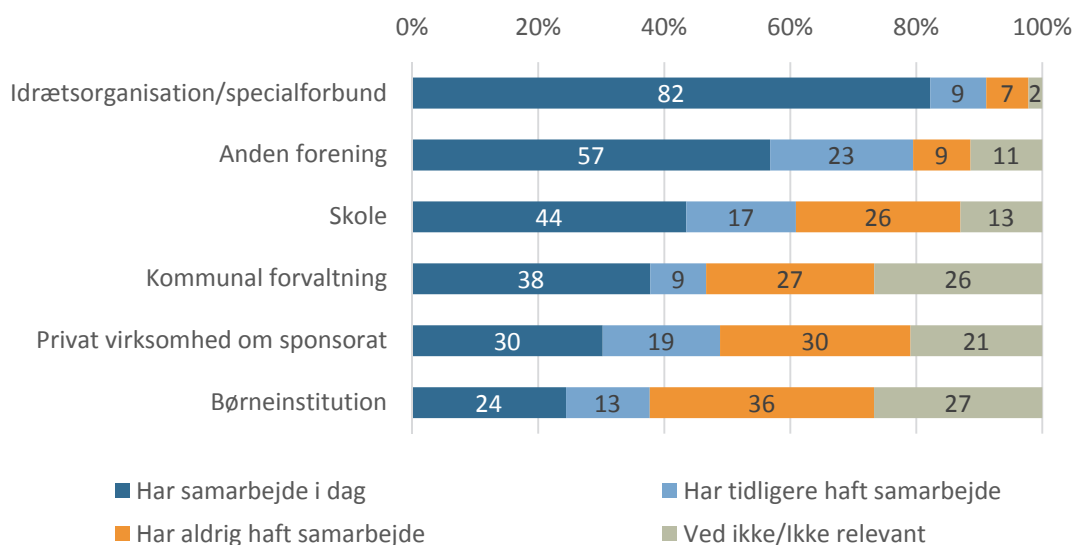
Ikke desto mindre indgår mange af idrætsforeningerne i forskellige former for samarbejde med andre aktører inden for idrætten eller lokalsamfundet i almindelighed. Eksempelvis kræver konkurrencer og stævnedeltagelse en vis grad af samarbejde med andre foreninger og specialforbund, og senest har folkeskolereformen sat fokus på idrætsforeninger som potentielle samarbejdspartnere for skoler.

Mere end otte ud af ti adspurgte idrætsforeninger i Holstebro Kommune (82 pct.) har forpligtende samarbejde med en overordnet idrætsorganisation og/eller specialforbund²³. Over halvdelen af idrætsforeningerne (57 pct.) har forpligtende samarbejde med andre foreninger, og lidt færre (44 pct.) har forpligtende samarbejde med én eller flere skoler. Det er værd at holde in mente, når idrætsforeningernes syn på folkeskolereformen behandles senere i denne delanalyse.

Mere end hver tredje idrætsforening (38 pct.) har forpligtende samarbejde med den kommunale forvaltning, mens forpligtende samarbejde med private virksomheder om sponsorer findes i 30 pct. af de adspurgte idrætsforeninger, og forpligtende samarbejde med børneinstitutioner findes i knap hver fjerde idrætsforening (24 pct.).

²³ Overordnede idrætsorganisationer er f.eks. Danmarks Idrætsforbund (DIF), DGI eller Firmaidrætten, mens specialforbund (under DIF) f.eks. kunne være Danmarks Håndbold Forbund eller Dansk Svømmeunion.

Figur 5.4: Idrætsforeningernes forpligtende samarbejdspartnere de seneste fem år

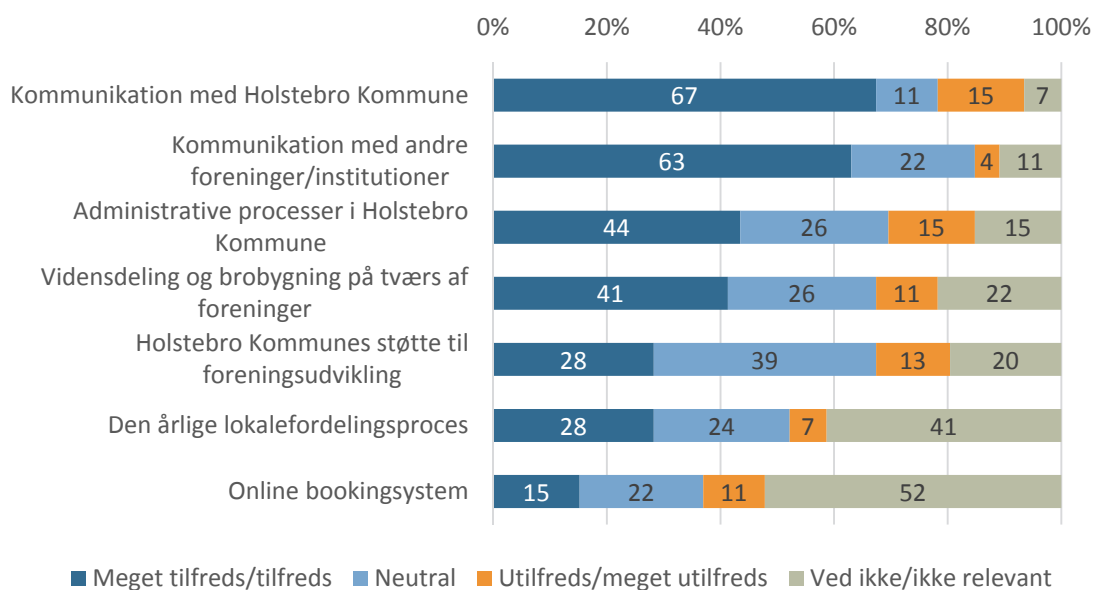

Figuren viser idrætsforeningernes samarbejdsrelationer med andre aktører. Baseret på spørgsmålet 'Har idrætsforeningen inden for de seneste fem år haft et forpligtende samarbejde om aktiviteter, arrangementer eller projekter kommunen, kommunale institutioner, private virksomheder eller en organisation?'.

Til trods for at flertallet af idrætsforeninger ikke angiver af have et forpligtende samarbejde med den kommunale forvaltning, spiller netop kommunen en væsentlig rolle for foreningsidrætten. Kommunen tegner rammerne for en stor del af mulighederne og pejlemærkerne for fremtiden, og forvaltningen står for den praktiske administration af støtten til foreningerne og adgangen til størstedelen af faciliteterne.

Kommunikationen med Holstebro Kommune er 67 pct. af idrætsforeningerne meget tilfredse eller tilfredse med, og i forhold til kommunikationen med andre foreninger/institutioner er tallet 63 pct. Lidt mere end fire ud af ti idrætsforeninger er meget tilfredse/tilfredse med de administrative processer i kommunen (44 pct.) og videndeling og brobygning på tværs af foreninger i kommunen (41 pct.). Færre foreninger er meget tilfredse/tilfredse med Holstebro Kommunes støtte til foreningsudvikling og den årlige lokalefordelingsproces (28 pct.), og endnu færre foreninger (15 pct.) er meget tilfredse/tilfredse med det online bookingsystem. I forhold til tilfredsheden med den årlige lokalefordelingsproces og det online bookingsystem skal dog nævnes, at en stor del af foreningerne svarer 'Ved ikke/ikke relevant' (henholdsvis 41 og 52 pct.). Det er sandsynligvis udtryk for, at en stor del af foreningerne ikke er en del af lokalefordelingsprocessen eller gør brug af et bookingsystem.

Figur 5.5: Idrætsforeningernes syn på idrætsforhold i kommunen

Figuren viser idrætsforeningernes syn på forskellige forhold på idrætsområdet i Holstebro Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Hvor tilfreds er du med følgende forhold i Holstebro Kommune?'.

Økonomien og fremtiden

Figur 5.6 herunder illustrerer, hvordan de adspurgte idrætsforeninger ser på deres økonomi. Godt to tredjedele af idrætsforeningerne (68 pct.) er meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse med deres generelle økonomi, mens 11 pct. hverken er tilfredse eller utilfredse, og samlet set er 21 pct. i nogen grad utilfredse eller meget utilfredse.

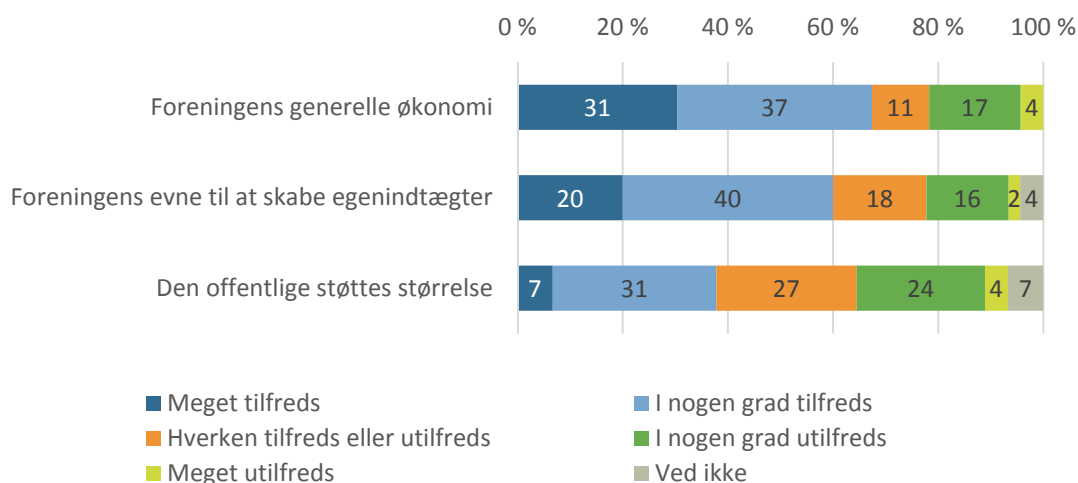
Idrætsforeningerne er i lidt mindre grad tilfredse med deres egne evner til at skabe indtægter f.eks. gennem medlemsgebyrer, entreindtægter eller indtægtsgivende arrangementer. På dette punkt er 60 pct. meget tilfredse eller i nogen grad tilfredse, mens samlet set 18 pct. i nogen grad er utilfredse eller meget utilfredse.

Den offentlige støttes størrelse er idrætsforeningerne mindre tilfredse med, idet kun godt en tredjedel (38 pct.) svarer meget tilfreds eller i nogen grad tilfreds på det punkt. Modsat svarer 28 pct., at de i nogen grad er utilfredse eller meget utilfredse med den offentlige støttes størrelse.

Idrætsforeningernes besvarelser i Holstebro ligner i udpræget grad besvarelserne fra idrætsforeninger i Haderslev og Svendborg²⁴.

²⁴ Undersøgelsen i Varde stillede ikke disse spørgsmål til de lokale idrætsforeninger.

Figur 5.6: Idrætsforeningernes syn på økonomien

Figuren viser idrætsforeningernes egen vurdering af deres økonomiske situation. Baseret på spørgsmålet 'I hvilken grad er foreningen tilfreds med disse forskellige aspekter af foreningens økonomi?'

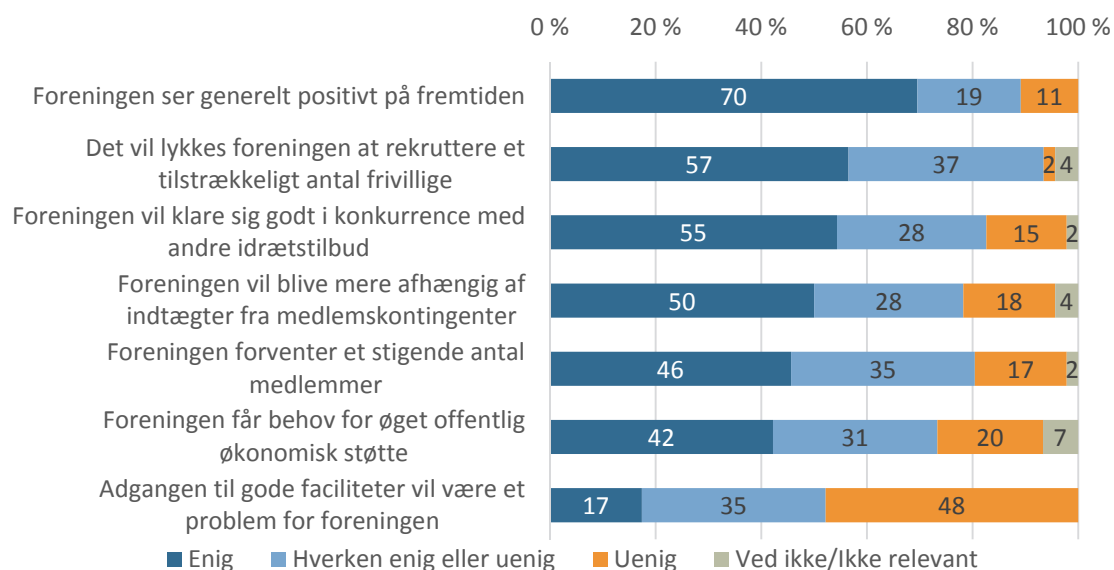
Som figur 5.7 herunder illustrerer, ser de fleste idrætsforeninger positivt på fremtiden helt overordnet, mens det forholder sig anderledes på en række specifikke områder, som foreningerne også er blevet bedt om at forholde sig til.

Syv ud af ti foreninger (70 pct.) er enige i, at de ser positivt på fremtiden, som i dette spørgsmål er defineret som de kommende fem år. 19 pct. er hverken enige eller uenige, mens de resterende 11 pct. er uenige i, at foreningen ser positivt på fremtiden.

Et flertal af foreningerne er også enige i, at det vil lykkes at rekruttere et tilstrækkeligt antal frivillige (57 pct.), og at de vil klare sig godt i konkurrencen med andre idrætstilbud (55 pct.). Halvdelen (50 pct.) er til gengæld også enige i, at de i fremtiden vil blive mere afhængige af medlemskontingenter, mens 42 pct. er enige i, at foreningen i fremtiden vil blive mere anhängig af offentlig støtte.

Knap halvdelen af idrætsforeninger (46 pct.) forventer et stigende antal medlemmer i fremtiden, og at foreningen vil klare sig godt i konkurrencen med andre idrætstilbud. Endelig er kun 17 pct. af idrætsforeningerne enige i, at adgangen til gode faciliteter ikke vil være et problem for dem i fremtiden.

Figur 5.7: Idrætsforeningernes syn på fremtiden (de kommende fem år)

Figuren viser idrætsforeningernes syn på fremtiden. Baseret på spørgsmålet 'Hvordan vurderer foreningen den nærmeste fremtid (de kommende fem år)?'.

Folkeskolereformen

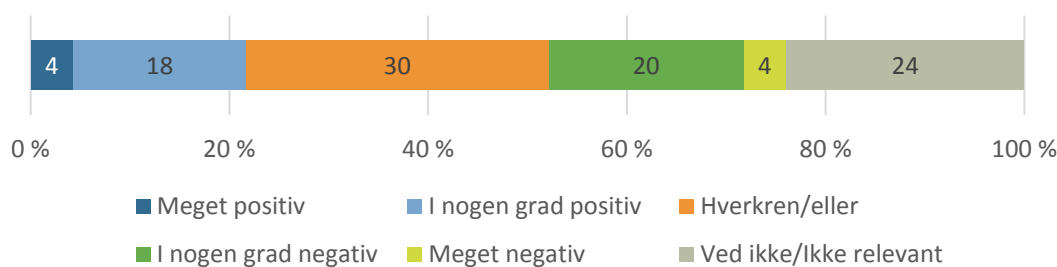
Som tidligere vist i figur 5.4 har 44 pct. af de adspurgte idrætsforeninger i Holstebro Kommune forpligtende samarbejde med én eller flere skoler. Denne del af analysen ser nærmere på, hvordan idrætsforeningerne forholder sig til folkeskolereformen.

Samlet set er 22 pct. af idrætsforeningerne meget positive eller i nogen grad positive over for reformen, 30 pct. er hverken positive eller negative, mens samlet set 24 pct. er i nogen grad negative eller meget negative. De resterende 24 pct. svarer 'Ved ikke/ikke relevant'.

Tallene i figuren giver umiddelbart indtryk af, at foreningsidrætten i Holstebro Kommune i nogen grad stiller sig skeptisk over for folkeskolereformen og dens betydning for foreningslivet som helhed.

Dog skiller Holstebro Kommunes idrætsforeninger sig faktisk positivt ud i forhold til sammenligningskommunerne og en række andre kommuner med lignende undersøgelser. Skepsis over for folkeskolereformen er endnu mere udbredt i Svendborg og Haderslev, hvor henholdsvis 19 og 15 pct. af foreningerne er meget positive eller i nogen grad positive. I en række sjællandske kommuner er opbakningen til folkeskolereformen endnu lavere med mellem 10 og 15 pct. meget positive eller i nogen grad positive.

Figur 5.8: Idrætsforeningernes vurdering af folkeskolereformen

Figuren viser idrætsforeningernes overordnede vurdering af folkeskolereformen. Baseret på spørgsmålet 'Hvad er jeres overordnede vurdering af den nye folkeskolereforms betydning for foreningslivet som helhed?'

Idrætsfaciliteter

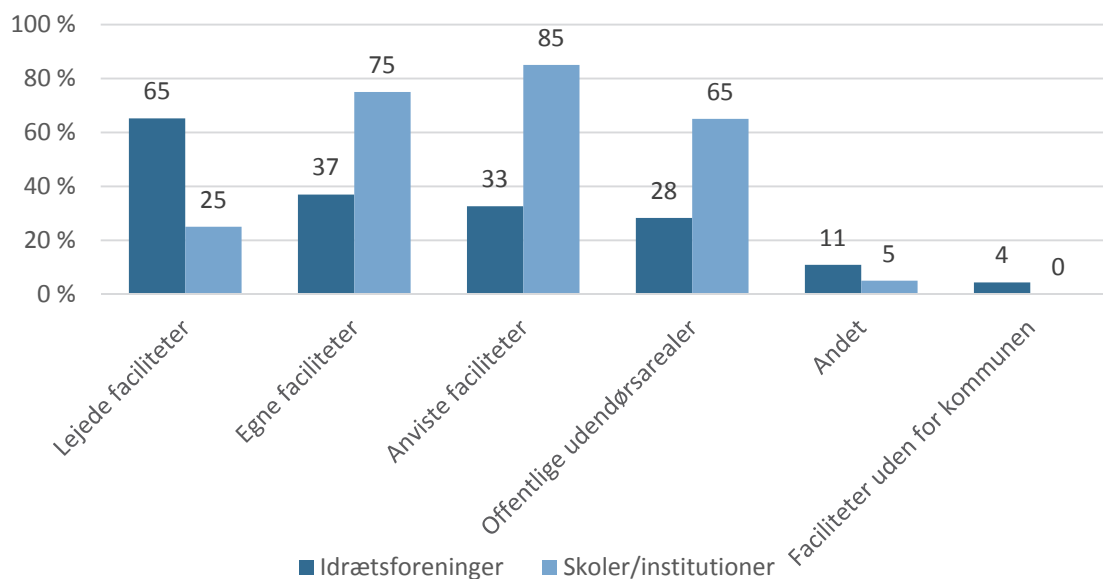
Denne del af analyserne ser nærmere på brugen af og tilfredsheden med idrætsfaciliteterne i Holstebro Kommune blandt idrætsforeninger og blandt skoler/institutioner, der som beskrevet i forbindelse med tabel 5.1 også indgår i denne del af undersøgelsen.

Lige knap to tredjedele af idrætsforeningerne (65 pct.) og hver fjerde skole/institution (25 pct.) benytter faciliteter, som de selv lejer fra en operatør. Godt hver tredje idrætsforening (37 pct.) og tre ud af fire skoler/institutioner (75 pct.) benytter egne faciliteter, og en tredjedel af idrætsforeningerne (33 pct.) og hele 85 pct. af de adspurgte skoler/institutioner benytter faciliteter, som de får anvist af kommunen. Fælles for disse foreninger og skoler/institutioner er, at adgangen til disse faciliteter i vid udstrækning er betinget af det kommunale udbud og fordelingsprocedurerne lokalt²⁵.

Som det videre fremgår af figur 5.9 herunder, benytter 28 pct. idrætsforeningerne og lige knap to ud af tre skoler/institutioner (65 pct.) offentlige udendørsarealer til idræt, sport og motion. Endelig benytter henholdsvis 11 og 5 pct. af idrætsforeninger og skoler/institutioner andre typer af faciliteter, mens 4 pct. af idrætsforeningerne også gør brug af faciliteter uden for Holstebro Kommune.

²⁵ Det er en smule misvisende, at der i figur 5.9 står 'anviste faciliteter' også for skoler/institutioner, da disse ikke er en del af folkeoplysningsloven. I spørgsmålet hedder denne kategori 'Kommunale/selvejende faciliteter (dvs. haller, lokaler, baner el.lign., der ikke er placeret på jeres institution/skole)'.

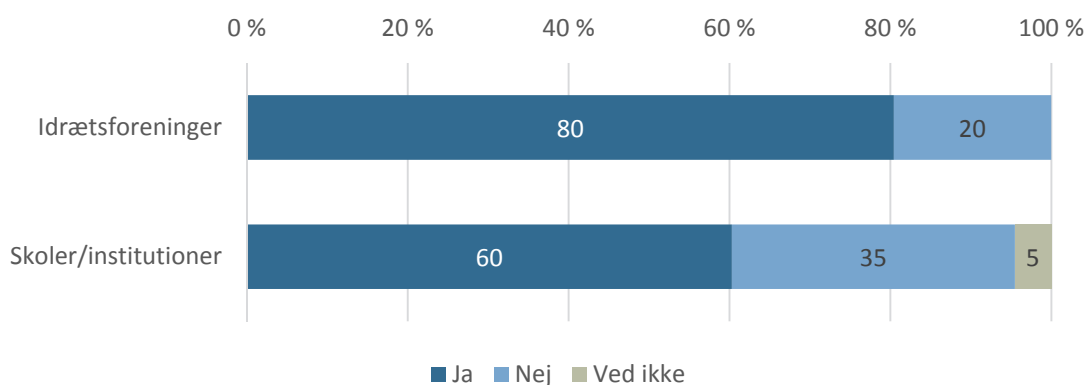
Figur 5.9: Idrætsforeninger og skoler/institutioners benyttelse af forskellige facilitetstyper

Figuren viser idrætsforeninger og skoler/institutioners benyttelse af forskellige facilitetstyper. Baseret på spørgsmålet 'Hvilke faciliteter/steder benytter I til jeres idrætsaktiviteter?'. Det var muligt at give mere end ét svar på spørgsmålet.

Idrætsforeningerne er overordnet noget mere tilfredse med det eksisterende facilitetsudbud i Holstebro Kommune, end de adspurgte skoler/institutioner er. Otte ud af ti idrætsforeninger (80 pct.) svarer ja til, at de eksisterende faciliteter i kommunen kan dække deres behov, mens det kun gælder seks ud af ti skoler/institutioner (60 pct.). Henholdsvis 20 pct. af idrætsforeningerne og 35 pct. af skolerne/institutionerne mener modsat, at de eksisterende faciliteter ikke kan dække deres behov, mens de resterende 5 pct. blandt skoler/institutioner svarer 'Ved ikke'.

Figur 6.10: Tilfredshed med de eksisterende faciliteter

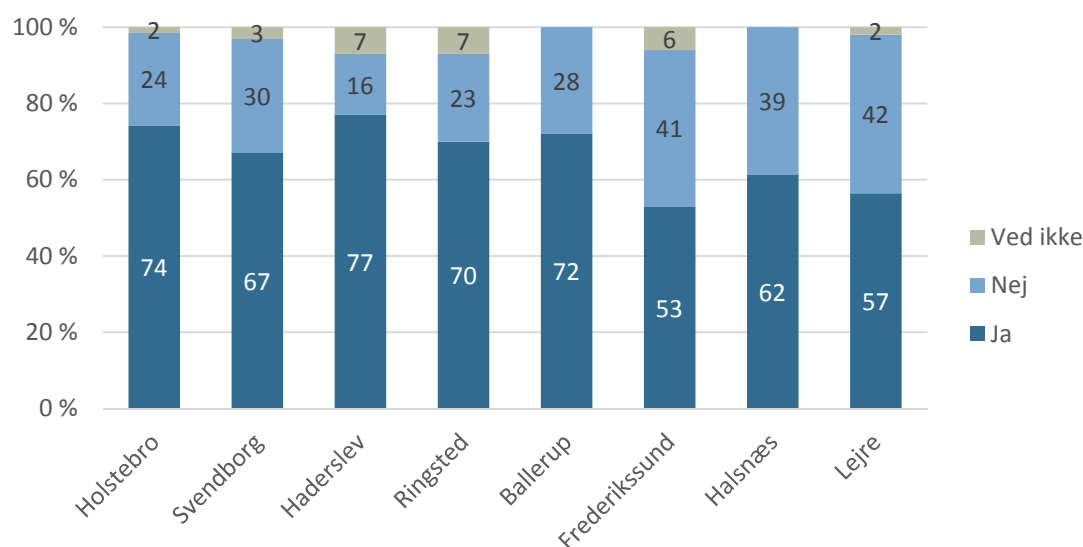

Figuren viser idrætsforeninger og skoler/institutioners overordnede tilfredshed med de eksisterende idrætsfaciliteter i Holstebro Kommune. Baseret på spørgsmålet 'Kan de eksisterende faciliteter i kommunen dække jeres behov?'.

Slår man idrætsforeninger og skoler/institutioner sammen til én stor gruppe af brugere af idrætsfaciliteter i Holstebro Kommune, svarer i alt 74 pct. af respondenterne i denne gruppe, at de eksisterende idrætsfaciliteter i Holstebro Kommune kan dække deres behov. Til sammenligning er den tilsvarende andel 77 pct. i Haderslev og 67 pct. i Svendborg, som figur 5.11 herunder illustrerer. Figuren illustrerer også tallene for en række andre kommuner, hvor sammenlignelige undersøgelser er blevet gennemført inden for de seneste tre år.

I alle de sjællandske kommuner ligger tilfredsheden med de eksisterende faciliteter under tilfredsheden i Holstebro, og således placerer Holstebro sig i det samlede billede i toppen lige under Haderslev.

Figur 5.11: Tilfredshed med de eksisterende faciliteter på tværs af kommuner

Figuren viser de samlede brugeres (idrætsforeninger og skoler/institutioner) overordnede tilfredshed med de eksisterende idrætsfaciliteter, fordelt på Holstebro Kommune og sammenlignelige kommuner. Baseret på spørgsmålet 'Kan de eksisterende faciliteter i kommunen dække jeres behov?'.

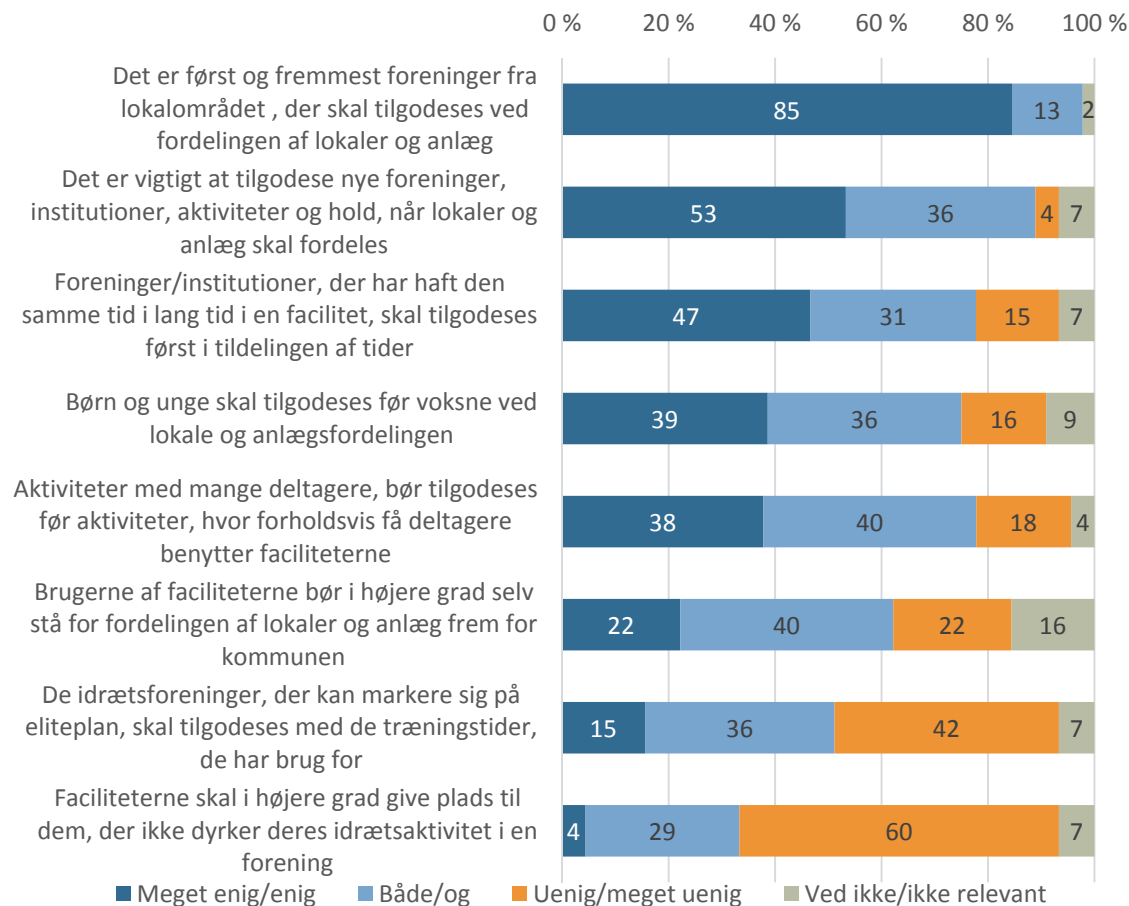
At størstedelen af den samlede brugergruppe af idrætsforeninger og skoler/institutioner er tilfredse med de eksisterende faciliteter i kommunen, er ikke ensbetydende med, at disse idrætsforeninger og skoler/institutioner ikke har nogen holdninger til prioriteringer og forbedringer på området.

Kun idrætsforeningernes holdninger til lokalefordeling på facilitetsområdet er afdækket i undersøgelsen og præsenteret herunder i figur 5.12. Figuren viser, at idrætsforeningerne næsten samstemmigt mener, at fordeling af faciliteter først og fremmest skal tilgodes lokale foreninger. Det er samlet set 85 pct. af idrætsforeningerne meget enige eller enige i.

Lige over halvdelen af idrætsforeningerne (53 pct.) er meget enige eller enige i, at det er vigtigt at tilgodes nye foreninger, institutioner, aktiviteter og hold, når lokaler og anlæg skal fordeles. Næsten halvdelen af idrætsforeningerne (47 pct.) er meget enige eller enige i, at foreninger og andre faste brugere, der længe har haft den samme tid i en facilitet, bør

tilgodeses, så det forbliver sådan. I den modsatte ende af figuren er kun 4 pct. af de adspurgte idrætsforeninger enige i, at faciliteterne i højere grad skal give plads til dem, der ikke dyrker deres aktivitet i en forening.

Figur 5.12: Idrætsforeningernes holdninger til fordeling af tider i idrætsfaciliteter

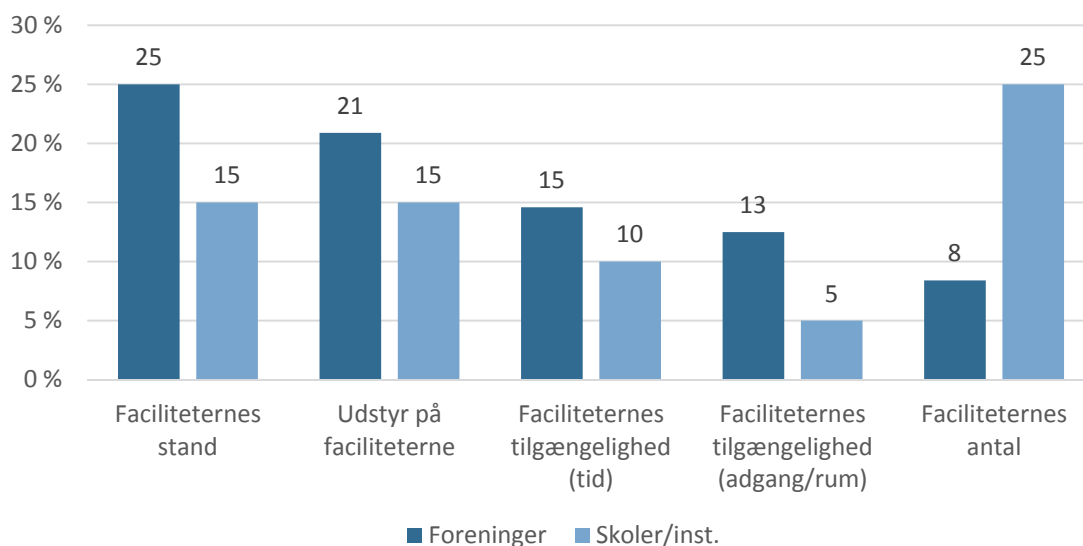
Figuren viser idrætsforeningernes holdninger til fordeling af tider i idrætsfaciliteter. Baseret på spørgsmålet 'Angiv hvor enig eller uenig foreningen er i følgende udsagn vedr. idrætsfaciliteterne i Holstebro Kommune'. Spørgsmålet er ikke stillet til skoler/institutioner.

Både idrætsforeninger og skoler/institutioner har i undersøgelsen forholdt sig til behovet for forbedringer på idrætsfacilitetsområdet i Holstebro Kommune. Figur 5.13 herunder viser, hvordan henholdsvis idrætsforeninger og skoler/institutioner ser på forbedringsbehovet i forhold til en række specifikke parametre.

Ifølge de adspurgte idrætsforeninger ligger det største behov for forbedring i faciliteternes stand, som hver fjerde idrætsforening (25 pct.) mener har et stort eller meget stort behov for forbedring. Det næststørste forbedringsbehov ligger ifølge idrætsforeningerne i udstyr på faciliteterne, hvor samlet set 21 pct. ser et stort eller meget stort forbedringsbehov. Faciliteternes tilgængelighed, forstået som tid i faciliteterne, kommer på en tredjeplads blandt idrætsforeningerne, idet samlet set 15 pct. ser et stort eller meget stort forbedringsbehov på det område.

De adspurgte skoler/institutioner ser helt modsat idrætsforeningerne det største forbedringsbehov i faciliteternes antal. Hver fjerde adspurgte skole/institution mener, at der er et stort eller meget stort behov for at forbedre antallet af faciliteter til idræt i Holstebro Kommune. Den tilsvarende andel blandt idrætsforeninger er kun 8 pct.

Figur 5.13: Idrætsforeninger og skoler/institutioners holdninger til behov for forbedringer på facilitetsområdet i Holstebro Kommune

Figuren viser idrætsforeninger og skoler/institutioners holdninger til behov for forbedringer på facilitetsområdet. Baseret på spørgsmålet 'Hvor er der behov for forbedringer?'. Figuren viser andelen, der har svaret 'Meget stort behov' eller 'Stort behov' inden for de enkelte kategorier.

Størstedelen af de adspurgte idrætsforeninger og skoler/institutioner ser forbedringsbehov forskellige steder på facilitetsområdet i Holstebro Kommune. Disse forbedringsbehov har idrætsforeningerne og skolerne/institutionerne i undersøgelsen fået lejlighed til at uddybe med deres egne ord, ligesom de har haft mulighed for at beskrive med egne ord, hvilken udvikling de gerne ser på facilitetsområdet generelt.

Idrætsforeningernes egne svar uddyber indtrykket fra figur 5.13 og understreger, at nye faciliteter ikke nødvendigvis står øverst på særlig mange idrætsforeningers ønskelister. I stedet glæder flere idrætsforeninger sig over en relativt god dækning af faciliteter i kommunen, mens en del også efterspørger renovering og bedre vedligeholdelse af især Holstebro Badeland og de større og mindre atletikanlæg rundt om i kommunen.

Omkædningsforhold går også igen i nogle idrætsforeninger og skoler/institutioners egne beskrivelser af, hvor faciliteterne og rammerne til idræt i Holstebro Kommune kan forbedres. Mange giver udtryk for, at omklædningsrum og baderum nogle steder er for få og for små.

Der er også blandt idrætsforeninger og skoler/institutioner et ofte udtalt ønske om fortsat at huske de små bysamfund og kommunens yderområder i planlægning og prioritering af midlerne og faciliteterne til idrætten.

Generelt kredser idrætsforeningernes og til en vis grad skolernes/institutionernes egne svar om de forhold, der også blev beskrevet i forbindelse med figur 5.13. Renovation, vedligehold og udbygning af de eksisterende faciliteter nævnes i væsentlig højere grad end konkrete ønsker til nybyggeri.

Der findes dog også blandt idrætsforeningerne og skolerne/institutionerne enkelte ideer til etablering af nye faciliteter i Holstebro Kommune. Petanquebaner og skateranlæg går igen i et par idrætsforeningers svar, og i det hele taget går ønskerne primært på faciliteter og steder til idræt i det offentlige rum og for skoler/institutioner naturligvis især i deres umiddelbare nærhed.

Referencer

Asserhøj, Trygve L., Nielsen, C. G. & Bedaf, A. van (2016): *'Fremtidens idrætsfaciliteter i Svendborg Kommune'*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Danmarks Statistik (2016a): *'ARE207 - Areal efter område'*. Tilgængelig på: <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>

Danmarks Statistik (2016b): *'FOLK1 - Folketal den 1. i kvartalet efter kommune, køn, alder, civilstand, herkomst, oprindelsesland og statsborgerskab'*. Tilgængelig på: <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>

Danmarks Statistik (2015): *'HFUDD10 - Befolkningens højeste fuldførte uddannelse (15-69 år) efter bopælsområde, herkomst, højeste fuldførte uddannelse, alder og køn'*. Tilgængelig på: <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>

Forsberg, Peter, Asserhøj, T. L., Nielsen, C. G., Murray, M., Høyer-Kruse, J. & Bedaf, A. van (2016): *'Fremtidens idrætsfaciliteter i Haderslev Kommune – Facilitetsanalyse og udviklingsperspektiver'*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Laub, Trygve B. (2012): *'Fremtidens frivillige foreningsliv i idrætten'*. København: Idrættens Analyseinstitut.

Holstebro Kommune (2016): *'Befolkningsprognose 2017-2028 – Holstebro Kommune'*. Tilgængelig på: <http://www.holstebro.dk/Befolkningsprognose-2017-2028-10019.aspx>

Holstebro Kommune (2008): *'Idræts- og Motionspolitik i Holstebro Kommune'*. Tilgængelig på: <http://www.holstebro.dk/IdrAet-og-fritidspolitikker-6356.aspx>

Holstebro Kommune (2007): *'Eliteidrætspolitik i Holstebro Kommune'*. Tilgængelig på: <http://www.holstebro.dk/IdrAet-og-fritidspolitikker-6356.aspx>

Kulturministeriet (2014): *'Udredning af idrættens økonomi og struktur, analyse'*. Tilgængelig på: <http://www.idan.dk/vidensbank/udgivelser/udredning-af-idraettens-oekonomi-og-struktur-analyse/ceae2f48-b0b8-4b96-b09f-a31800a495c8>

Ibsen, Bjarne, Pilgaard, M., Høyer-Kruse, J., & Støckel, Jan T. (2015): *'Pigers idrætsdeltagelse'*. Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.

Ibsen, Bjarne og Fehsenfeld, M. (2013): *'Tilgængelighed til idræt for børn i udsatte boligområder'*, i *Forum for Idræt, bevægelse i rum og rammer*, pp. 93-107, Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Iversen, Evald B. & Forsberg, P. (2014): '*Better use of sports facilities during daytime*'. Odense: Syddansk Universitetsforlag.

Naundrup Olesen, Kirsten (2012): '*Kommuner og idrætsliv*'. København: Jurist- og Økonomiforbundets forlag.

Pilgaard, Maja, Forsberg, P., Nielsen, C. D., Høyer-Kruse, J., & Bedaf, A. van (2015): '*Facilitetsanalyse i Varde Kommune – Fremtidens behov for idrætshaller og andre idrætsfaciliteter i Varde Kommune*'. København: Idrættens Analyseinstitut.

Pilgaard, Maja (2012): '*Flexible sports participation in late-modern everyday life*', Ph.d.-afhandling, Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund, Syddansk Universitet.

Petersen, Trine & Ekman, K. P. (2015): '*Kortlægning og analyse af idrætsfaciliteter og foreninger i Holstebro Kommune*'. Holstebro: Holstebro Kommune, Sport og Fritid.

Rafoss, Kolbjørn & Troelsen, J. (2010): 'Sports facilities for all? The financing, distribution and use of sports facilities in Scandinavian countries', i *Sport in society*, vol. 13, No. 4, 2010, Abingdon: Routledge, Taylor & Francis.

Social- og indenrigsministeriet (2016): 'SIM's kommunale nøgletal'. Tilgængelig på: <http://www.noegletal.dk/>

